

การทำกิจกรรมทางสังคมและการใช้พื้นที่

ในบทนี้จะเป็นการศึกษาการทำกิจกรรมทางสังคมและการใช้พื้นที่ในชุมชนและเมืองของชาวชุมชนแออัดไทยมุสลิม ที่อาศัยอยู่ในเทศบาลเมืองปัตตานี ว่ามีรูปแบบการทำกิจกรรมและการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมต่างๆอย่างไร ซึ่งจะอธิบายประวัติความเป็นมา ลักษณะทางด้านกายภาพที่อยู่อาศัยทั่วไป ด้านเศรษฐกิจการทำมาหากิน สภาพทางด้านสังคม ตลอดจนประเภทของกิจกรรมทางสังคมของคนในชุมชน

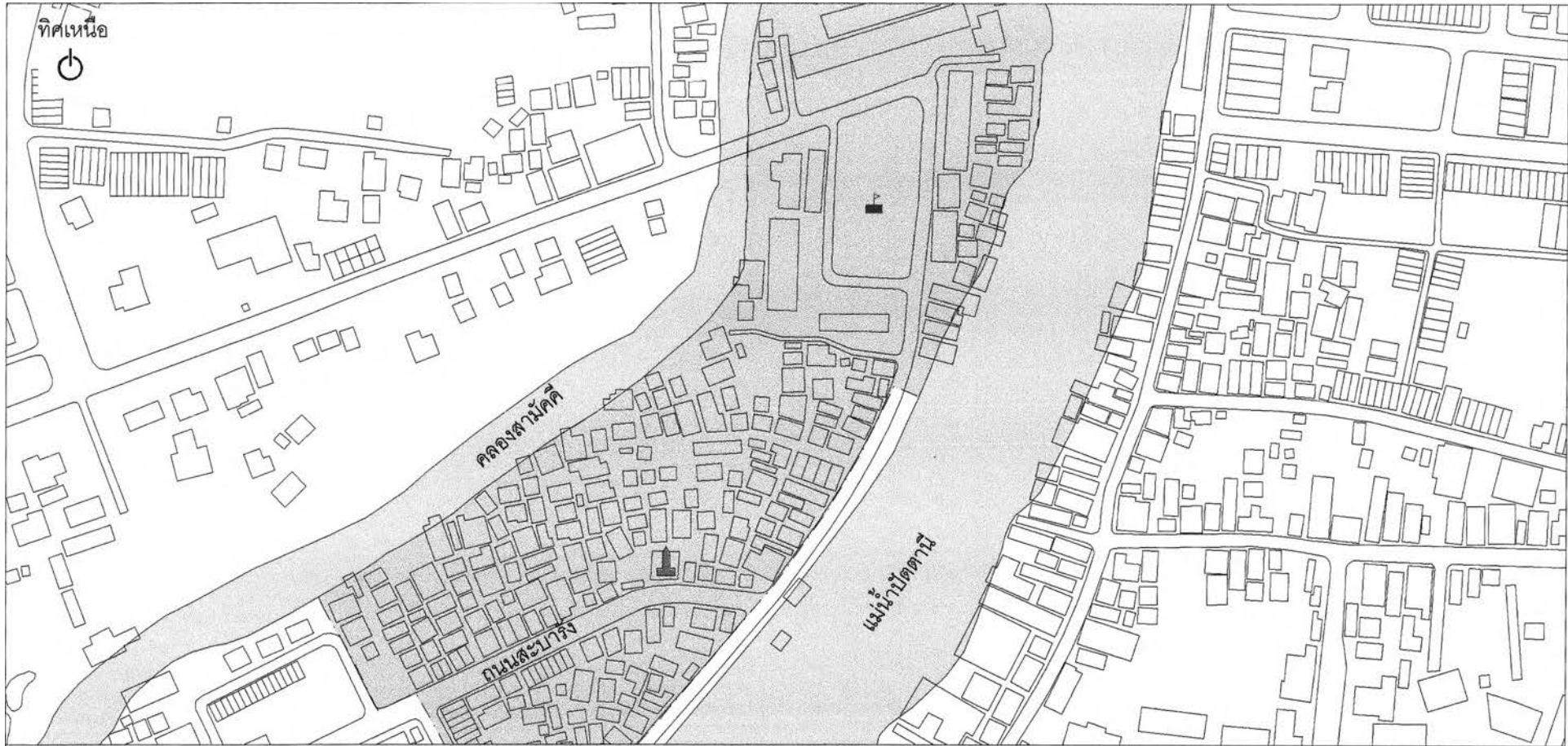
5.1 ประวัติและสภาพทั่วไปของชุมชนแออัดไทยมุสลิมในเทศบาลเมืองปัตตานี

ชุมชนแออัดที่เกิดขึ้นในเทศบาลเมืองปัตตานีมีทั้งหมด 4 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนสะพาน ชุมชนบึงตันหยง ชุมชนบึงหะยีแม และชุมชนยูโยด้านภาษี ซึ่งมีประวัติ สภาพทั่วไปด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนวิถีชีวิตที่มีความสัมพันธ์กับการทำกิจกรรมและการใช้พื้นที่ของชาวชุมชนแออัดไทยมุสลิมดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1.1 ชุมชนสะพาน

เดิมเป็นที่ตั้งของชุมชนที่มีชื่อว่า "กำปงกอลละ" กำปง (KAMPONG) มาจากภาษามลายูสำหรับเรียกชื่อชุมชนหรือละแวกบ้าน คำว่า "กอลละ" หมายถึง เรือ เรือกอลละ บริเวณชุมชนกำปงกอลละมีตลาดที่สำคัญคือ ตลาดกะดาอาเยาะนอ เป็นตลาดขายมะพร้าว และเป็นศูนย์กลางชุมชน เนื่องจากมีการตั้งถิ่นฐานชุมชนอยู่ริมแม่น้ำปัตตานีจึงมีท่าข้ามฟากใช้ข้ามไปมาระหว่างกันทั้งสองฝั่ง เพื่อค้าขาย และเป็นท่าเทียบเรือสำหรับผู้ประกอบการอาชีพทำการประมง "สะพาน" เป็นชื่อเรียกท่าข้ามฟาก และเป็นชื่อเรียกชุมชนมาจนปัจจุบัน

ชุมชนสะพานเป็นชุมชนดั้งเดิมที่มีการตั้งถิ่นฐานมาก่อนหรือพร้อมๆกับการพัฒนาเมืองปัตตานี มีเนื้อที่ประมาณ 0.72 ตารางกิโลเมตร ที่ตั้งชุมชนทิศเหนือติดกับโรงเรียนสะพาน ทิศใต้ติดโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ทิศตะวันออกติดแม่น้ำปัตตานี และทิศตะวันตกติดกับคลองสามัคคี (แผนที่ 5.1) เส้นทางสัญจรในชุมชนสะพาน มีถนนสะพาน เป็นเส้นทางสัญจรหลักไปจดแม่น้ำปัตตานี และถนนสายบุรี เป็นเส้นทางสายรองขนานแม่น้ำปัตตานี และยังมีเส้นทางสายย่อยภายในชุมชน เป็นซอยทั้งที่เป็นซอยตันและทะลุได้ ซอกซอยต่างๆในชุมชนสะพาน มีทั้งที่มีพื้นผิวเป็นคอนกรีต และที่เป็นพื้นผิวดิน โดยพื้นที่ซอยต่างๆมีขนาดคับแคบพอที่รถ

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในชุมชนและเมืองของชาวชุมชนแออัดไทยมุสลิมในเทศบาลเมืองปัตตานี

แผนที่ 5.1 ที่ตั้งชุมชนสะบารัง

สัญลักษณ์

- มัสยิดชุมชนสะบารัง
- โรงเรียนสะบารัง
- ที่ตั้งชุมชนสะบารัง

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา: จากการศึกษา

มอเตอร์ไซค์ผ่านเข้า-ออกได้ มีบ้านเรือนอยู่ประมาณ 432 หลังคาเรือน ประชากรจำนวน 1,482 คน ปัจจุบันชุมชนสระบัวมีการจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนแล้ว

1.) สภาพที่อยู่อาศัยและการใช้สาธารณูปโภค

จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามชาวชุมชนแออัดสระบัว ในจำนวน 30 ครัวเรือน ซึ่งตอบแบบสอบถาม 22 ครัวเรือน ชุมชนสระบัวเป็นชุมชนดั้งเดิมที่กลายสภาพมาเป็นชุมชนแออัดชาวชุมชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลา 25 ปีขึ้นไป ร้อยละ 68 (ตารางที่ 5.29) และพบว่าจำนวนของคนที่อยู่อาศัยในครัวเรือนที่สอบถามมีประมาณ 6-10 คน ร้อยละ 50 (ตารางที่ 5.30) ส่วนใหญ่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย เป็นทั้งเจ้าของบ้านและเจ้าของที่ ร้อยละ 82 (ตารางที่ 5.33) สำหรับลักษณะที่อยู่อาศัย พบว่าร้อยละ 59 เป็นบ้าน 2 ชั้น ทั้งที่เป็นครึ่งตึกครึ่งไม้ และตึกทั้งหลัง (ตารางที่ 5.34) ในส่วนของสาธารณูปโภคชุมชนมีน้ำประปาใช้โดยที่ร้อยละ 96 มีมิเตอร์เอง และร้อยละ 4 ต่อจากบ้านอื่นหรือซื้อน้ำเป็นถัง (ตารางที่ 5.36) และมีการใช้ไฟฟ้าโดยมีมิเตอร์เองหนึ่งร้อยเปอร์เซ็นต์ สำหรับการใช้อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 46 มีโทรศัพท์ที่ใช้ในบ้าน ร้อยละ 36 ใช้โทรศัพท์สาธารณะ และมีโทรศัพท์มือถือใช้ร้อยละ 18 (ตารางที่ 5.37) ส่วนการระบายน้ำที่มีท่อระบายน้ำร้อยละ 77 (ตารางที่ 5.38) และการกำจัดขยะ พบว่าร้อยละ 68 ยังมีการทิ้งขยะลงคูคลอง ร้อยละ 23 เผาตัวเอง มีเพียงร้อยละ 5 ที่ทิ้งที่จุดทิ้งของชุมชนและเทศบาลมาจัดเก็บหน้าบ้าน (ตารางที่ 5.39)

2.) การทำมาหากินของชาวชุมชนสระบัว

จากแบบสอบถามคนในชุมชนสระบัว ในการประกอบอาชีพ ร้อยละ 37 (ตารางที่ 5.44) มีอาชีพรับจ้างทั่วไป เช่น รับจ้างคัดเลือกปลาในโรงงานอุตสาหกรรมหรือแพปลา รับจ้างก่อสร้าง ทาสี เป็นต้น รองลงมาคืออาชีพค้าขาย มีทั้งขายของชำ ของเบ็ดเตล็ดในชุมชนและรถเข็นขายอาหารตามสั่งซึ่งจะขายในตอนเย็นบริเวณริมถนนสายบุรี ร้อยละ 24 และร้อยละ 16 เป็นนักเรียนนักศึกษา โดยรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน ประมาณ 6,001-9,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41 รองลงมา ร้อยละ 27 มีรายได้ประมาณ 3,001-6,000 (ตารางที่ 5.31) สำหรับรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือน ประมาณ 1-3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 70 และอีกร้อยละ 30 มีรายได้ประมาณ 3,001-6,000 บาทต่อคนต่อเดือน (ตารางที่ 5.45)

3.) สภาพทางด้านสังคมในชุมชนสระบัว

ในเรื่องของสาธารณสุขนั้นพบว่าร้อยละ 77 ไปหาหมอที่โรงพยาบาลปัตตานี ซึ่งยาากินเองร้อยละ 18 และไปหาหมอที่คลินิกร้อยละ 5 (ตารางที่ 5.46) สำหรับเรื่องการศึกษา นั้นจากแบบสอบถามพบว่าส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 42 ระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36 และระดับสายอาชีพ ร้อยละ 10 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.43) ซึ่งในชุมชน

ชนจะมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน โรงเรียนสระบัวสำหรับเด็กระดับประถมศึกษา และโรงเรียนเบญจมราชูทิศสำหรับระดับมัธยมศึกษาที่อยู่ในบริเวณชุมชน

สำหรับชุมชนสระบัวได้มีการดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนเพื่อเป็นตัวแทนของชาวชุมชน ในการทำหน้าที่สอดส่องดูแลภายในชุมชน นอกจากนี้ก็ไม่ปรากฏว่ามีการรวมหรือจัดตั้งกลุ่ม จากแบบสอบถามพบว่ามีเพียงร้อยละ 8 เท่านั้นที่เป็นสมาชิกกลุ่ม(ตารางที่ 5.47)

4.)การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในชุมชนสระบัว

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของชุมชนสระบัว ทั้งในด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และวิถีชีวิต ตลอดจนการศึกษากิจกรรมทางสังคมทั้ง 2 ประเภท คือ กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา และกิจกรรมทั่วไป ได้ผลการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในชุมชนสระบัว ดังตารางที่ 5.2 ถึง ตารางที่ 5.6 แสดงค่าร้อยละของรูปแบบการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความถี่ ช่วงเวลา วิธีการเดินทาง พื้นที่ที่ทำกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้ไปในการเดินทาง ดังนี้

4.1.1) การทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาในชุมชนสระบัว มีรายละเอียดของรูปแบบการทำกิจกรรมและการใช้พื้นที่ดังนี้

(1.)ความถี่ในการทำกิจกรรม จากการศึกษารวมของการทำกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม จะมีรูปแบบของความถี่ในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ความถี่ในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาของกลุ่มตัวอย่างชุมชนสระบัว

ปัจจัยกลุ่มตัวอย่าง	ทำกิจกรรมมาก	ทำกิจกรรมน้อย
อายุ	กลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ	กลุ่มเด็กและวัยรุ่น
เพศ	ชาย	หญิง
สถานภาพ	ผู้ที่สมรสแล้วและกลุ่มผู้เป็นม่าย	ผู้ที่เป็นโสด
การศึกษา	ผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ผู้ที่เรียนโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม(ปอเนาะ) ผู้ที่เรียนระดับประถมศึกษา	ผู้ที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษา สายอาชีพและปริญญาตรี
อาชีพ	กลุ่มผู้เกษียณอายุ แม่บ้านรับจ้าง และประมง	นักเรียนนักศึกษา และค้าขาย

รายละเอียดของการทำกิจกรรมของแต่ละกลุ่มดังนี้

กลุ่มเด็กและวัยรุ่น (อายุ 7-20 ปี) ส่วนใหญ่จะทำกิจกรรมประเภทนี้บ่อยเมื่อเทียบกับกลุ่มผู้ใหญ่และกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาส่วนใหญ่ที่กลุ่มเด็กและวัยรุ่นทำจะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลามเบื้องต้น การเรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน (ร้อยละ 46) และการเรียนอักษรยาวี (ร้อยละ 38) นอกจากนี้ร่วมกิจกรรมที่เป็นประเพณีประจำปี คือ การถือศีลอด (ร้อยละ 92) และงานประเพณีฮารีรายอซึ่งจัดขึ้นหลังจากครบกำหนดการถือศีลอดแล้ว (ร้อยละ 77)

กลุ่มผู้ใหญ่ (อายุ 21-50 ปี) กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาที่ทำมากเป็นประจำ คือ การละหมาดประจำวัน (ร้อยละ 85) การละหมาดวันศุกร์ (ร้อยละ 57) การถือศีลอด (ร้อยละ 83) และงานประเพณีฮารีรายอ (ร้อยละ 70) ส่วนในกิจกรรมอื่นที่เหลือ มีการเข้าร่วมมาน้อยลดหลั่นกันไป เช่น การช่วยงานที่มัสยิด (ร้อยละ 37) การบริจาคชะกาต (ร้อยละ 27) เมื่อดูปัจจัยอื่นประกอบ พบว่าเพศเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างของการทำกิจกรรม โดยมากเพศชายจะทำกิจกรรมทางศาสนามากกว่าเพศหญิง จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ชายจะเป็นผู้นำทางด้านศาสนา ไม่ว่าจะเป็นผู้นำทางศาสนา อิหม่าม คอเต็บ บิหลัน ก็ล้วนแต่เป็นผู้ชาย

กลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 51 ปีขึ้นไป) จะร่วมปฏิบัติศาสนกิจและกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา มาก ไม่ว่าจะเป็นการถือศีลอด งานฮารีรายอ การละหมาดประจำวันและวันศุกร์ สำหรับบางกิจกรรมก็เป็นการทำตามความสะดวกในการทำกิจกรรมนั้นๆ ของแต่ละบุคคล เช่น การบริจาคชะกาตและการช่วยงานของมัสยิด ยกเว้นการเรียนอ่านคัมภีร์และการเรียนอักษรยาวีที่มีการทำกิจกรรมน้อยมาก เพราะเป็นกิจกรรมที่เคยเรียนมาแล้วในวัยเด็ก ก็ทำหน้าที่สอนให้ลูกหลานสืบต่อไป

(2.) ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม

จากการศึกษาไม่พบว่ามี ความแตกต่างของช่วงเวลาในการทำกิจกรรมที่จะส่งผลให้เกิดรูปแบบการทำกิจกรรมที่แตกต่างกันในกลุ่มต่างๆ ส่วนใหญ่จะปฏิบัติตามที่เคยปฏิบัติกันมา การละหมาดประจำวัน 5 เวลา การละหมาดวันศุกร์ช่วงเวลาบ่าย การถือศีลอดเดือนรอมฎอน การเรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน และการเรียนอักษรยาวีจะทำในช่วงเวลาเย็นและค่ำ เป็นช่วงเวลาที่ว่างเว้นจากการทำกิจกรรมอื่นๆ และเป็นเวลาของครอบครัว โดยกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุจะเป็นผู้สอนให้ลูกหลานอ่านคัมภีร์

(3.) วิธีการเดินทางไปทำกิจกรรม

พบว่าภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มอายุจะให้การเดินเท้าเป็นหลัก ในการเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจเกี่ยวกับศาสนา และมีกิจกรรมที่ไม่ต้องเดินทาง คือ การถือศีลอด ซึ่งเป็นกิจกรรมการฝึกฝนร่างกายและจิตใจให้รู้สึกถึงความหิวโหย ซึ่งถ้าหากต้องเดินทางไกลไม่ได้ถือตาม

เวลาในเดือนรอมฎอนก็สามารถหาเวลาในการถือศีลอดชดเชยได้ในเดือนอื่น ส่วนการประกอบพิธีฮัจญ์ก็เป็นกิจกรรมที่มีคนเดินทางไปร่วมกิจกรรมน้อยมาก เพราะต้องเดินทางไปประกอบพิธีไกลถึง นครเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ที่มีมุสลิมจากทั่วทุกมุมโลกไปปฏิบัติศาสนกิจร่วมกัน และใช้เวลาถึง 3 เดือน 10 วัน สำหรับการประกอบพิธี

(4.) พื้นที่ทำกิจกรรม

กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา จาก 9 กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา พบว่ามีการใช้พื้นที่หลักในการทำกิจกรรมคือ บ้าน เนื่องด้วยศาสนาอิสลามไม่ได้เป็นเพียงศาสนาเท่านั้น แต่เป็นวิถีชีวิตทั้งหมดของมุสลิมด้วย ดังนั้นพื้นที่ในบ้านจึงใช้เป็นที่ละหมาดด้วย ในกรณีที่ไม่ได้ไปมัสยิด และการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาที่มีมัสยิดชุมชนสะบารังซึ่งตั้งอยู่ริมถนนสะบารัง ถือได้ว่าเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการทำกิจกรรมทางศาสนา (แผนที่ 5.3) ซึ่งการใช้พื้นที่มัสยิดจะเป็นการใช้พื้นที่ที่ทำการละหมาดประจำวัน วันศุกร์ และสำหรับการเรียนการสอนหลักการของศาสนา สำหรับกลุ่มเด็กและวัยรุ่น ได้เรียนการอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน เรียนอักษรยาวี สถานที่สำหรับการเรียนจะอยู่ในบริเวณมัสยิดสะบารัง มีชื่อเรียกว่า "โรงเรียนตาลีกา" หากไม่ได้ไปเรียนที่มัสยิดก็เรียนที่บ้านโดยให้กลุ่มผู้สูงอายุหรือผู้ใหญ่ในบ้านเป็นผู้สอน

4.1.2) กิจกรรมทั่วไป

จาก 10 กิจกรรมในแบบสอบถาม พบว่าการทำกิจกรรมประเภทนี้ขึ้นกับเวลาว่างและความสนใจในการทำกิจกรรมของแต่ละคนหลังจากว่างเว้นจากการทำงานหลัก สรุปได้ดังนี้

(1.) ความถี่ในการทำกิจกรรม

กลุ่มเด็กและวัยรุ่น(อายุ7-20ปี) จะเรียนหนังสือเป็นหลัก ดังนั้นการทำกิจกรรมทั่วไปจะทำก่อนหรือหลังจากกลับโรงเรียนหรือในวันหยุด

กลุ่มผู้ใหญ่(21-50ปี) จะทำงานเป็นหลัก กิจกรรมทั่วไปที่ทำมากคือ การทำงานบ้านก็จะทำทุกวันเป็นกิจวัตร เพราะเป็นหน้าที่ที่ต้องดูแลบ้าน

กลุ่มผู้สูงอายุ(51 ปีขึ้นไป) มีทั้งผู้ที่ยังทำงานอยู่และเกษียณแล้ว กิจกรรมหลักที่ทำมากก็ยังคงเป็นการทำงานอยู่ และการทำงานบ้านที่ช่วยคนในครอบครัวดูแล ส่วนการช่วยทำงานของชุมชนผู้สูงอายุก็เป็นกำลังสำคัญในการเตรียมงานและอยู่ร่วมงานจนเลิก เพราะถือเป็นการพบปะพูดคุยกับคนในชุมชน

การซื้อของในชุมชนก็นิยมไปซื้อที่ร้านละแวกใกล้ๆบ้าน สินค้าที่ซื้อส่วนใหญ่จะเป็นอาหารสำเร็จรูป โดยจะมีชายทั้งช่วงเช้าและเย็น ส่วนการไปซื้อของในเมืองนั้นจะมีการทำกิจกรรมปานกลาง (สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง) ส่วนการไปหาหมอ จะไปเมื่อยามเจ็บป่วยซึ่งนานๆจะป่วยซักครั้ง หรือหากป่วยไม่ถึงขั้นรุนแรง

(2.) ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม

จากการศึกษาพบว่า ในภาพรวม เมื่อเสร็จสิ้นการทำกิจกรรมหลักในแต่ละวัน คือ การเรียนหนังสือของกลุ่มเด็กและวัยรุ่น จะไปเรียนในช่วงสายถึงบ่าย (เวลา 08.00 – 15.59 น.) และการทำงานของผู้สูงอายุและกลุ่มผู้ใหญ่ส่วนใหญ่ก็เริ่มไปทำงานในช่วงเวลาสาย ช่วงเวลาทำกิจกรรมที่เหลือ ได้แก่ การออกกำลังกาย โดยพบว่าทั้ง 3 กลุ่มจะออกกำลังกายในช่วงเวลาเย็น การทำกิจกรรมของกลุ่มเด็กและวัยรุ่นจะเป็นการวิ่งเล่นภายในชุมชน รวมไปถึงการเล่นกีฬา ส่วนกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุจะถือว่าการเดินทางไปซื้อของร้านค้าในชุมชนและการทำงานบ้านเป็นการออกกำลังกายอยู่แล้ว

การซื้อของในเมืองพบว่า กลุ่มผู้ใหญ่ที่เป็นเพศหญิงจะทำกิจกรรมนี้มาก(ตารางที่ 5.2 – 5.3) ส่วนใหญ่จะไปซื้อสินค้าที่เป็นของสด สำหรับทำกับข้าวเลี้ยงคนในครอบครัว ช่วงเวลาเช้าคือ ตลาดพิธาน และการไปหาหมอและการไปธนาคาร ก็มักจะไปตอนสาย

(3.) วิธีเดินทางไปทำกิจกรรม

มีทั้งกิจกรรมที่ต้องเดินทางและไม่ต้องเดินทาง ซึ่งกิจกรรมที่ทำอยู่ในบ้านไม่ต้องเดินทางคือ การทำงานบ้าน หากต้องเดินทางไปทำกิจกรรมคนส่วนใหญ่ในชุมชนก็นิยมเดินเท้าไปทำกิจกรรม เช่น การออกกำลังกาย การซื้อของในชุมชน การช่วยงานชุมชนและเพื่อนบ้าน เพราะส่วนใหญ่มักจะเป็นเพียงการเดินทางไปแค่ละแวกบ้าน และชุมชนมีความคับแคบ มีชอกชอยต่างๆ สามารถเดินเท้าไปได้สะดวกกว่าการนำรถจักรยานหรือจักรยานยนต์ไป แม้กระทั่งการเดินทางไปเรียนหนังสือของเด็กและวัยรุ่นก็นิยมเดินเท้าไป เพราะเป็นอาณาเขตภายในชุมชน คือ โรงเรียนระดับประถมศึกษา ได้แก่ โรงเรียนสระบัว และโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับมัธยม แต่ถ้าเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม(ปอเนาะ) ซึ่งเป็นโรงเรียนที่อยู่ในอำเภอหรือจังหวัดอื่น จะเดินทางด้วยรถรับจ้าง

การเดินทางไปทำงานของกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ซึ่งที่ทำงานก็อยู่ในเมืองก็จะเดินทางโดยรถจักรยานยนต์เป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งการ เดินทางไปซื้อของ ไปหาหมอ และไปธนาคาร

(4.) พื้นที่ทำกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมประเภทนี้ พบว่ามีการใช้พื้นที่ไม่จำกัดบริเวณ กิจกรรมที่เกิดขึ้นทั้งในบริเวณบ้าน ละแวกบ้าน ในชุมชนหรือในเมือง (ตารางที่ 5.7)

5.) ปัญหาตามความคิดเห็นของชาวชุมชนสระบัว

จากการสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถามของชาวชุมชนสระบัว ได้กล่าวถึงปัญหาและความต้องการตามความคิดเห็นของชาวชุมชนดังนี้ ปัญหาทางด้านที่อยู่อาศัย ในเรื่องทางเดินคับแคบ ปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อม(แผนที่ 5.4) ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์ เสียงรบกวน และปัญหาทางด้านสังคม เรื่อง การขาดความร่วมมือในชุมชน

ตารางที่ 5.2 สรุปรูปแบบการทำกิจกรรมของชาวชุมชนสระบัวรังจำแนกตามอายุ

กิจกรรม	ความถี่ในการทำกิจกรรม*			ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม			วิธีการเดินทางในการทำกิจกรรม		
	7-20 ปี	21-50ปี	51ปีขึ้นไป	7-20 ปี	21-50ปี	51ปีขึ้นไป	7-20 ปี	21-50ปี	51ปีขึ้นไป
ละหมาดประจำวัน	77	85	100	5เวลา(46)	5เวลา(90)	5เวลา(100)	เดินเท้า(54)	ไม่เดินทาง(47)	เดินเท้า(71)
ละหมาดวันศุกร์	54	57	100	บ่าย(46)	บ่าย(53)	บ่าย(86)	เดินเท้า(62)	เดินเท้า(40)	เดินเท้า(71)
เรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	46	17	14	เย็น(46)	ค่ำ(50)	ค่ำ(71)	ไม่เดินทาง(62)	ไม่เดินทาง(77)	เดินเท้า(57)
เรียนอักษรยาวี	38	10	0	เย็น(46)	ค่ำ(47)	ค่ำ(71)	ไม่เดินทาง(62)	ไม่เดินทาง(70)	เดินเท้า(71)
บริจาคชะกาต	0	27	29	เย็น(31)	สาย(37)	สาย(43)	เดินเท้า(40)	เดินเท้า(57)	เดินเท้า(71)
ถือศีลอด	92	83	100	—	ครบ(90)**	ครบ(100)**	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ประเพณีฮารีรายอ	77	70	100	สาย(69)	สาย(63)	สาย(71)	จยย.(69)	จยย.(63)	เดินเท้า(57)
ประกอบพิธีฮัจญ์	0	0	0	—	—	—	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ช่วยงานมัสยิด	0	37	57	บ่าย(54)	สาย(43)	บ่าย(57)	เดินเท้า(77)	เดินเท้า(60)	เดินเท้า(86)
ทำงานบ้าน	46	20	57	เช้า(38)	สาย(40)	เย็น(43)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ทำงาน	38	80	29	สาย(31)	สาย(71)	สาย(60)	รถรับจ้าง(23)	จยย.(40)	จยย.(43)
เรียนหนังสือ	39	0	0	สาย(39)	—	—	เดินเท้า(39)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ซื้อของในชุมชน	46	17	43	เย็น(54)	เย็น(47)	สาย(57)	เดินเท้า(86)	จยย.(87)	เดินเท้า(71)
ซื้อของในเมือง	8	27	0	เย็น(54)	สาย(47)	สาย(57)	จยย.(69)	จยย.(87)	จยย.(57)
ช่วยงานชุมชน	31	3	0	เย็น(31)	สาย(60)	สาย(43)	เดินเท้า(62)	จักรยาน(26)	เดินเท้า(86)
ช่วยงานเพื่อนบ้าน	23	23	29	เย็น(46)	สาย(60)	เย็น(57)	เดินเท้า(54)	เดินเท้า(63)	เดินเท้า(86)
หาหมอ	8	0	0	สาย(62)	สาย(43)	สาย(86)	จยย.(69)	จยย.(83)	จยย.(57)
ไปธนาคาร	0	0	0	สาย(39)	สาย(63)	บ่าย(43)	จยย.(69)	จยย.(83)	จยย.(43)
ออกกำลังกาย	46	20	0	เย็น(77)	เย็น(70)	เช้า(57)	เดินเท้า(54)	เดินเท้า(57)	เดินเท้า(71)

หมายเหตุ

ความถี่มาก หมายถึง ทุกวันหรือเกือบทุกวัน

** ครบ หมายถึง ครบตามกำหนดเวลาถือศีลอดในเดือนรอมฎอน

ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง จำนวนร้อยละ

ตารางที่ 5.3 สรุปรูปแบบการทำกิจกรรมของชาวชุมชนสะบารังจำแนกตามเพศ

กิจกรรม	ความถี่ในการทำกิจกรรม		ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม		วิธีการเดินทางในการทำกิจกรรม	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ละหมาดประจำวัน	81	75	5เวลา(81)	5เวลา(85)	ไม่เดินทาง(58)	ไม่เดินทาง(70)
ละหมาดวันศุกร์	89	10	บ่าย(69)	ค่ำ(25)	เดินเท้า(69)	ไม่เดินทาง(70)
เรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	23	20	ค่ำ(39)	ค่ำ(45)	ไม่เดินทาง(73)	ไม่เดินทาง(75)
เรียนอักษรยาวี	23	20	ค่ำ(39)	ค่ำ(35)	ไม่เดินทาง(58)	ไม่เดินทาง(60)
บริจาคซากาต	27	15	สาย(50)	สาย(40)	เดินเท้า(54)	ไม่เดินทาง(55)
ถือศีลอด	85	85	ครบ(96)	ครบ(85)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ประเพณีฮารีรายอ	77	80	สาย(73)	สาย(85)	จยย.(54)	จยย.(60)
ประกอบพิธีฮัจญ์	0	0	—	—	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ช่วยงานมัสยิด	50	45	สาย(54)	สาย(35)	เดินเท้า(69)	เดินเท้า(70)
ทำงานบ้าน	65	55	เช้า(35)	สาย(50)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ทำงาน	85	50	สาย(39)	สาย(45)	เรือ(35)	ไม่เดินทาง(55)
เรียนหนังสือ	15	35	สาย(12)	สาย(30)	รถรับจ้าง(8)	เดินเท้า(15)
ซื้อของในชุมชน	19	40	เย็น(39)	สาย(45)	เดินเท้า(65)	เดินเท้า(85)
ซื้อของในเมือง	23	25	สาย(46)	สาย(40)	จยย.(81)	จยย.(75)
ช่วยงานชุมชน	19	10	สาย(54)	เย็น(30)	เดินเท้า(58)	เดินเท้า(55)
ช่วยงานเพื่อนบ้าน	31	10	สาย(54)	สาย(50)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(50)
หาหมอล	0	0	สาย(46)	สาย(70)	จยย.(89)	จยย.(75)
ไปธนาคาร	0	0	สาย(54)	สาย(40)	จยย.(73)	จยย.(55)
ออกกำลังกาย	27	40	เย็น(65)	เย็น(70)	จยย.(65)	เดินเท้า(50)

ตารางที่ 5.4 สรุปรูปแบบการทำกิจกรรมของชาวชุมชนสระบัวรังจำแนกตามสถานภาพ

กิจกรรม	ความถี่ในการทำกิจกรรม			ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม			วิธีการเดินทางในการทำกิจกรรม		
	โสด	สมรส	ม่าย	โสด	สมรส	ม่าย	โสด	สมรส	ม่าย
ละหมาดประจำวัน	78	90	100	5เวลา(91)	5เวลา(95)	5เวลา(100)	ไม่เดินทาง(48)	ไม่เดินทาง(50)	เดินเท้า(67)
ละหมาดวันศุกร์	74	50	100	บ่าย(61)	บ่าย(30)	บ่าย(100)	เดินเท้า(70)	ไม่เดินทาง(55)	เดินเท้า(67)
เรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	26	25	0	ค่ำ(35)	ค่ำ(50)	ค่ำ(67)	ไม่เดินทาง(61)	ไม่เดินทาง(85)	เดินเท้า(67)
เรียนอักษรยาวี	13	10	0	ค่ำ(30)	ค่ำ(55)	ค่ำ(100)	เดินเท้า(48)	ไม่เดินทาง(70)	เดินเท้า(67)
บริจาคชะกาต	13	90	67	สาย(26)	สาย(40)	สาย(100)	เดินเท้า(57)	เดินเท้า(55)	เดินเท้า(100)
ถือศีลอด	83	30	100	ครบ(100)	ครบ(95)	ครบ(100)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ประเพณีฮารีรายอ	78	80	100	สาย(57)	สาย(80)	สาย(100)	จยย.(61)	จยย.(75)	จยย.(67)
ประกอบพิธีฮัจญ์	0	0	0	--	--	--	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ช่วยงานมัสยิด	48	45	33	สาย(44)	สาย(35)	สาย(100)	เดินเท้า(78)	เดินเท้า(80)	เดินเท้า(100)
ทำงานบ้าน	26	50	0	เช้า(39)	เช้า(50)	สาย(67)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ทำงาน	56	80	0	สาย(35)	สาย(80)	บ่าย(67)	เรือ(44)	จยย.(50)	ไม่เดินทาง
เรียนหนังสือ	26	0	0	เช้า(25)	--	--	จยย.17)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ซื้อของในชุมชน	35	10	0	สาย(44)	เย็น(45)	เช้า(67)	เดินเท้า(74)	เดินเท้า(75)	เดินเท้า(100)
ซื้อของในเมือง	22	15	33	เย็น(48)	สาย(50)	สาย(100)	จยย.(83)	จยย.(85)	รถรับจ้าง(100)
ช่วยงานชุมชน	30	5	0	สาย(39)	สาย(55)	สาย(100)	เดินเท้า(65)	เดินเท้า(45)	เดินเท้า(67)
ช่วยงานเพื่อนบ้าน	36	20	0	สาย(48)	สาย(60)	สาย(100)	เดินเท้า(57)	เดินเท้า(75)	เดินเท้า(67)
หาหมอ	9	0	0	เย็น(44)	สาย(50)	สาย(100)	จยย.(91)	จยย.(80)	รถรับจ้าง(100)
ไปธนาคาร	0	0	0	บ่าย(22)	สาย(50)	บ่าย(33)	จยย.(44)	จยย.(75)	ไม่เดินทาง(67)
ออกกำลังกาย	35	20	0	เย็น(61)	เย็น(70)	เย็น(67)	เดินเท้า(57)	ไม่เดินทาง(75)	ไม่เดินทาง(67)

ตารางที่ 5.5 สรุปรูปแบบการทำกิจกรรมของชาวชุมชนสะพานรั้งจำแนกตามระดับการศึกษา

กิจกรรม	ความถี่ในการทำกิจกรรม						ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม						วิธีการเดินทางในการทำกิจกรรม					
	ไม่ได้ศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปอเนาะ	สายอาชีพ	ปริญญาตรี	ไม่ได้ศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปอเนาะ	สายอาชีพ	ปริญญาตรี	ไม่ได้ศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปอเนาะ	สายอาชีพ	ปริญญาตรี
ขนาดประจำวัน	100	80	46	100	25	25	5เวลา(100)	5เวลา(85)	ค่า(54)	5เวลา(100)	ค่า(100)	5เวลา(75)	ไม่เดินทาง(67)	ไม่เดินทาง(60)	เดินเท้า(69)	ไม่เดินทาง(100)	จยย.(50)	ไม่เดินทาง(75)
ขนาดวันศุกร์	100	55	46	100	50	25	บ่าย(100)	บ่าย(45)	บ่าย(45)	บ่าย(100)	บ่าย(100)	บ่าย(50)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(77)	เดินเท้า(67)	จยย.(50)	ไม่เดินทาง(75)
ชนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	0	35	31	0	25	0	เช้า(67)	ค่า(35)	ค่า(85)	ค่า(100)	ค่า(75)	ค่า(50)	เดินเท้า(67)	ไม่เดินทาง(65)	เดินเท้า(69)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(50)	จยย.(50)
ชนอักษรยาวี	0	5	23	0	25	0	ค่า(67)	ค่า(35)	ค่า(85)	ค่า(100)	ค่า(75)	ค่า(50)	เดินเท้า(100)	ไม่เดินทาง(55)	เดินเท้า(69)	ไม่เดินทาง(67)	ไม่เดินทาง(50)	ไม่เดินทาง(62)
บริจาคสะพาน	0	20	0	33	25	0	สาย(67)	สาย(40)	สาย(23)	สาย(67)	สาย(50)	บ่าย(50)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(92)	เดินเท้า(67)	จยย.(50)	เดินเท้า(50)
อศ็อลอด	100	85	62	100	25	75	ครบ(100)	ครบ(90)	ครบ(100)	ครบ(100)	ครบ(100)	ครบ(75)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ละหมาดฮารีรายอ	100	90	77	0	100	25	สาย(100)	สาย(90)	สาย(85)	สาย(100)	สาย(100)	สาย(50)	เดินเท้า(67)	จยย.(55)	จยย.(100)	เดินเท้า(67)	จยย.(100)	จยย.(50)
ระกอบพิธีฮัจญ์	0	0	0	0	0	0	--	--	--	--	--	--	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
แรงงานมัดฮิด	100	35	8	67	25	0	สาย(67)	บ่าย(40)	เย็น(54)	บ่าย(100)	เย็น(75)	เย็น(50)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(70)	เดินเท้า(77)	เดินเท้า(33)	จยย.(75)	จยย.(50)
งานบ้าน	0	45	46	100	50	0	เช้า(67)	เช้า(50)	เช้า(62)	เช้า(67)	เย็น(75)	เย็น(50)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
งาน	0	60	39	67	25	50	สาย(67)	สาย(45)	สาย(31)	สาย(100)	สาย(25)	เย็น(25)	เดินเท้า(33)	จยย.(25)	จยย.(31)	เดินเท้า(33)	จยย.(25)	จยย.(75)
หนังสือ	0	25	54	0	75	0	--	--	สาย(54)	--	สาย(50)	--	ไม่เดินทาง	เดินเท้า(15)	เดินเท้า(39)	ไม่เดินทาง	เดินเท้า(50)	จยย.(50)
ของในชุมชน	33	40	23	0	25	25	เช้า(67)	บ่าย(45)	เช้า(54)	เช้า(67)	เช้า(67)	เช้า(75)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(86)	เดินเท้า(69)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(75)	เดินเท้า(50)
ของในเมือง	0	35	39	67	50	75	สาย(67)	สาย(40)	เย็น(69)	สาย(67)	เย็น(100)	เย็น(75)	รถรับจ้าง(100)	จยย.(85)	จยย.(77)	รถรับจ้าง(67)	จยย.(75)	จยย.(100)
งานชุมชน	67	15	8	67	0	0	สาย(67)	สาย(35)	เย็น(69)	บ่าย(67)	เย็น(75)	เย็น(50)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(85)	เดินเท้า(67)	จยย.(100)	เดินเท้า(50)
งานเพื่อนบ้าน	33	15	15	33	25	25	เย็น(67)	สาย(40)	เย็น(62)	บ่าย(67)	เย็น(75)	เย็น(50)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(55)	เดินเท้า(85)	เดินเท้า(67)	จยย.(75)	จยย.(75)
หมอบ	0	0	8	0	0	0	สาย(100)	สาย(65)	เย็น(54)	สาย(67)	เย็น(75)	เย็น(50)	รถรับจ้าง(67)	จยย.(80)	จยย.(62)	รถรับจ้าง(67)	จยย.(75)	จยย.(100)
ธนาคาร	0	0	8	0	0	0	สาย(67)	สาย(35)	สาย(31)	สาย(100)	บ่าย(50)	สาย(75)	รถรับจ้าง(67)	จยย.(55)	จยย.(31)	รถรับจ้าง(67)	จยย.(50)	จยย.(100)
ยกกำลังกาย	0	40	23	67	50	75	เช้า(67)	เย็น(65)	เย็น(85)	เช้า(67)	เย็น(100)	เย็น(100)	เดินเท้า(33)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(39)	เดินเท้า(33)	เดินเท้า(50)	จยย.(50)

ตารางที่ 5.6 สรุปรูปแบบการทำกิจกรรมของชาวชุมชนสระบัวรังจำแนกตามอาชีพ

กิจกรรม	ความถี่ในการทำกิจกรรม*						ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม						วิธีการเดินทางในการทำกิจกรรม						
	ประมาณ	ค้าขาย	รับจ้าง	นักเรียน	แม่บ้าน	เกษียณอายุ	ประมาณ	ค้าขาย	รับจ้าง	นักเรียน	แม่บ้าน	เกษียณอายุ	ประมาณ	ค้าขาย	รับจ้าง	นักเรียน	แม่บ้าน	เกษียณอายุ	
ขนาดประจำวัน	78	60	82	67	100	100	5เวลา(56)	5เวลา(90)	5เวลา(73)	5เวลา(75)	5เวลา(100)	5เวลา(100)	ไม่เดินทาง(67)	ไม่เดินทาง(70)	เดินเท้า(46)	ไม่เดินทาง(67)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	
ขนาดวันศุกร์	89	30	91	42	50	100	บ่าย(56)	บ่าย(30)	บ่าย(81)	ค่ำ(67)	สาย(50)	บ่าย(100)	เดินเท้า(89)	ไม่เดินทาง(60)	เดินเท้า(64)	ไม่เดินทาง(50)	ไม่เดินทาง(100)	เดินเท้า(100)	
ชนอำเภอดงขี้เหล็ก-ภูพาน	44	10	9	25	0	0	ค่ำ(33)	ค่ำ(40)	ค่ำ(64)	ค่ำ(67)	เย็น(50)	--	ไม่เดินทาง(89)	ไม่เดินทาง(90)	เดินเท้า(55)	เดินเท้า(50)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง	
ชนอัครราชวารี	44	10	0	8	0	0	ค่ำ(44)	ค่ำ(40)	ค่ำ(64)	ค่ำ(58)	เย็น(50)	--	ไม่เดินทาง(89)	ไม่เดินทาง(70)	เดินเท้า(55)	เดินเท้า(50)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง	
วิชาคชภาค	33	20	9	0	0	50	สาย(44)	สาย(40)	บ่าย(55)	--	สาย(50)	สาย(50)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(60)	เดินเท้า(64)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง	
อศีสลด	89	80	100	83	100	100	ครบ(89)	ครบ(90)	ครบ(100)	ครบ(92)	ครบ(100)	ครบ(100)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ระเพณีฮารีรายอ	78	70	100	83	100	100	สาย(67)	สาย(70)	สาย(91)	สาย(92)	สาย(100)	เช้า(100)	จยย.(33)	จยย.(60)	จยย.(55)	จยย.(67)	จยย.(67)	เดินเท้า(100)	
ระกอบพิธีฮัจญ์	0	0	0	0	0	0	--	--	--	--	--	--	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
รงานมัดยัด	67	30	36	0	50	100	สาย(56)	บ่าย(40)	บ่าย(55)	บ่าย(50)	สาย(50)	สาย(100)	เดินเท้า(89)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(55)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(100)	
รงานบ้าน	0	50	27	17	100	50	เช้า(33)	ค่ำ(40)	เช้า(64)	เย็น(50)	เช้า(100)	--	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	
รงาน	89	100	73	0	50	50	สาย(44)	สาย(60)	สาย(73)	--	--	สาย(50)	เรือ(89)	เดินเท้า(50)	จยย.(55)	ไม่เดินทาง	เดินเท้า(50)	จยย.(50)	
รงานหนังสือ	0	0	0	33	0	0	--	--	--	สาย(58)	--	--	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	เดินเท้า(42)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	
รงานของในชุมชน	22	10	27	33	50	0	สาย(33)	สาย(50)	เช้า(73)	บ่าย(33)	เย็น(100)	เช้า(100)	เดินเท้า(78)	เดินเท้า(60)	เดินเท้า(73)	เดินเท้า(75)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(50)	
รงานของในเมือง	11	30	0	50	0	0	สาย(56)	สาย(60)	เย็น(55)	เย็น(92)	เช้า(50)	เช้า(50)	จยย.(67)	จยย.(80)	จยย.(64)	จยย.(92)	รถรับจ้าง(100)	รถรับจ้าง(50)	
รงานชุมชน	22	20	18	0	0	0	สาย(56)	สาย(60)	เย็น(55)	เย็น(67)	สาย(50)	สาย(100)	เดินเท้า(78)	เดินเท้า(40)	เดินเท้า(64)	เดินเท้า(58)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(100)	
รงานเพื่อนบ้าน	22	20	55	25	50	0	สาย(67)	สาย(80)	เย็น(64)	เย็น(67)	สาย(50)	สาย(100)	เดินเท้า(67)	จยย.(50)	เดินเท้า(64)	จยย.(42)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(100)	
รงานเหมอ	0	0	9	0	0	0	เย็น(67)	สาย(60)	เย็น(64)	สาย(58)	สาย(50)	สาย(100)	จยย.(78)	จยย.(70)	จยย.(55)	จยย.(100)	รถรับจ้าง(100)	จยย.(50)	
รงานธนาคาร	0	0	0	0	0	0	สาย(56)	สาย(50)	บ่าย(64)	บ่าย(17)	สาย(100)	--	จยย.(78)	จยย.(60)	จยย.(55)	จยย.(33)	รถรับจ้าง(100)	จยย.(50)	
รงานกกำลังกาย	33	20	27	67	0	0	เย็น(44)	เย็น(60)	เย็น(82)	เย็น(75)	เย็น(100)	เช้า(50)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(20)	เดินเท้า(27)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(50)	

ตารางที่ 5.7 สถานที่ทำกิจกรรมและระยะเวลาเดินทางไปทำกิจกรรมทั่วไปของคนในชุมชนสระบัวรัง

กิจกรรม	18																		หมายเหตุ	
	1บ้าน	2บ้านเพื่อนญาติ	โรงเรียนบ้านสระบัวรัง	ที่ทำงาน	มัสยิดชุมชนสระบัวรัง	3โรงเรียนเอกชนราษฎร์	ร้านค้าในเมือง	โรงเรียนเดชะปัตตะยานะ	โรงเรียนบำรุงจิตสกลาม	โรงพยาบาลปัตตานี	ธนาคารพาณิชย์แบบอิสลาม	สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์	เชิงสะพานศักดิ์สิทธิ์	มัสยิดกลางปัตตานี	4ไปอเนาะในจังหวัดชาย	5 นครมฤกะ ชาดูดีการ	ระยะเวลาค่ำสุด(นาที)	ระยะเวลากลางสุด(นาที)		ระยะเวลาดำเนิน(นาที)
กิจกรรมทางศาสนา																				
การละหมาดประจำวัน	*																0	0	0	
การละหมาดวันศุกร์	*				*									*			0	20	10	
การเรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	*	*			*				*						*		3	30	17	
การเรียนอักษรอาหรับ	*	*			*				*						*		0	30	15	
การถือศีลอด	*																0	0	0	
การบริจาคซกาต					*	*		*	*					*	*		3	10	7	
การประกอบพิธีฮัจญ์															*		0	0	0	
งานฮารีรายอ		*			*	*								*			5	20	13	
การช่วยงานที่มีสยิด					*									*			2	20	11	
กิจกรรมทั่วไป																				
ทำงานบ้าน	*																0	0	0	
ทำงาน				*													5	20	12.5	
เรียนหนังสือ			*		*		*	*							*		3	20	11.5	
ซื้อของในชุมชน		*															2	7	4.5	
ซื้อของในเมือง							*										5	20	13	
ช่วยงานชุมชน	*	*															2	10	6	
ช่วยงานเพื่อนบ้าน	*	*															2	7	4.5	
หาหมอ									*								3	20	12	
ไปธนาคาร										*							5	25	15	
ออกกำลังกาย			*		*						*	*					5	20	13	

ริมคลองสามัคคี

มัสยิดชุมชนสะบารัง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

โรงเรียนสะบารัง

ทางเดินในชุมชน

ตัวอย่างร้านค้าในชุมชน

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในชุมชนและเมืองของชาวชุมชนแออัดไทยมุสลิมในเทศบาลเมืองปัตตานี

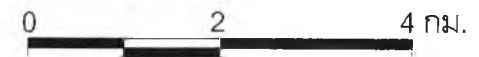
แผนที่ 5.2 สถานที่ทำกิจกรรมในชุมชนสะบารัง

สัญลักษณ์

 ที่ตั้งชุมชนสะบารัง

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา: จากการศึกษา

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในชุมชนและเมืองของชาวมุสลิมในเทศบาลเมืองปัตตานี

แผนที่ 5.3 ขอบเขตอิทธิพลของมัสยิดชุมชนสะบารัง

สัญลักษณ์

- มัสยิดชุมชนสะบารัง
- โรงเรียนสะบารัง
- ที่ตั้งชุมชนสะบารัง
- ครัวเรือนที่ตอบแบบสอบถาม
- ขอบเขตอิทธิพลมัสยิดชุมชนสะบารัง

ที่มา: จากการศึกษา

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บริเวณที่มีการเลี้ยงสัตว์

พื้นที่รกร้าง

ทางเดินพื้นผิวดิน

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในชุมชนและเมืองของชาวชุมชนแออัดไทยมุสลิมในเทศบาลเมืองปัตตานี

แผนที่ 5.4 ตัวอย่างปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนสะบารัง

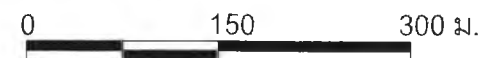
สัญลักษณ์

 ที่ตั้งชุมชนสะบารัง

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา: จากการศึกษา

5.1.2 ชุมชนบึงตังตันหยง

คำว่า “บึงตัง” หมายถึง คลอง หรือบริเวณค้ำน้ำ ส่วน “ตันหยง” เป็นชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง อาณาเขตชุมชนทิศเหนือติดกับบ้านพักพนักงานเทศบาล ทิศใต้ติดกับคลองบึงตังตันหยง ทิศตะวันออกติดกับแม่น้ำปัตตานี และทิศตะวันตกติดกับถนนปากน้ำ มีเนื้อที่ประมาณ 0.5 ตารางกิโลเมตร (แผนที่ 5.5) เส้นทางจราจรภายในชุมชน มีเส้นทางสายหลักคือ ถนนปากน้ำ ซอย 2 และมีเส้นทางย่อยต่างๆ ซอกซอยตันและที่สามารถทะลุได้ สำหรับชุมชนบึงตังตันหยงมีบ้านเรือนอยู่ 439 หลังคาเรือน สมาชิกอาศัยอยู่ในชุมชนประมาณ 996 คน

1.) สภาพที่อยู่อาศัยและการใช้สาธารณูปโภค

จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามชาวชุมชนแออัดบึงตังตันหยง ซึ่งตอบแบบสอบถาม 19 คริวเรือน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนมาเป็นเวลา 25 ปีขึ้นไป ร้อยละ 47 (ตารางที่ 5.29) จำนวนของคนที่อยู่อาศัยในครัวเรือนที่สอบถามมีประมาณ 6-10 คน ในส่วนของกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย ร้อยละ 79 เป็นทั้งเจ้าของบ้านและเจ้าของที่ (ตารางที่ 5.33) สำหรับลักษณะที่อยู่อาศัยพบว่า ร้อยละ 58 เป็นบ้านชั้นเดียว ทั้งที่เป็นบ้านไม้และที่สร้างด้วยปูน (ตารางที่ 5.34)

ในส่วนของสาธารณูปโภคมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน และมีน้ำประปาใช้โดยที่ร้อยละ 90 มีมิเตอร์เอง และร้อยละ 10 ต่อจากบ้านอื่นหรือซื้อน้ำเป็นถัง (ตารางที่ 5.36) สำหรับการใช้อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 53 ใช้โทรศัพท์สาธารณะ ร้อยละ 26 มีโทรศัพท์มือถือใช้ และมีโทรศัพท์บ้านใช้ร้อยละ 21 (ตารางที่ 5.37) และการระบายน้ำทิ้ง พบว่ามีที่ระบายน้ำร้อยละ 47 (ตารางที่ 5.38) ส่วนการทิ้งขยะ(ตารางที่ 5.39) พบว่าร้อยละ 79 มีการนำขยะไปที่จุดทิ้งของชุมชน ร้อยละ 11 เผาทิ้งเองและมีรถเก็บขยะของเทศบาลมาจัดเก็บหน้าบ้าน

2.) การทำมาหากินของชาวชุมชนบึงตังตันหยง

จากแบบสอบถามคนในชุมชนบึงตังตันหยงเกี่ยวกับการทำมาหากินหรือการประกอบอาชีพ(ตารางที่ 5.44) พบว่าส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 35 เป็นการรับจ้างทั่วไป รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 23 และร้อยละ 14 ประกอบอาชีพประมง มีทั้งที่เป็นประมงพื้นบ้านโดยมีเรือเป็นของตนเองและประมงพาณิชย์คือเป็นลูกจ้าง โดยรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน ประมาณ 6,001-9,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47 รองลงมา ร้อยละ 32 มีรายได้ประมาณ 3,001-6,000 (ตารางที่ 5.31) สำหรับรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือน ประมาณ 1-3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 59 และอีกร้อยละ 38 มีรายได้ประมาณ 3,001-6,000 บาทต่อคนต่อเดือน(ตารางที่ 5.45)

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในชุมชนและเมืองของชาวชุมชนแออัดไทยมุสลิมในเทศบาลเมืองปัตตานี

แผนที่ 5.5 ที่ตั้งชุมชนป้อมตึงตันหยง

สัญลักษณ์

- มัสยิดชุมชนป้อมตึงตันหยง
- ศูนย์บริการสาธารณสุข เทศบาลเมืองปัตตานี
- ชุมชนป้อมตึงตันหยง

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

0 150 300 ม

ที่มา: จากการศึกษา

3.)สภาพทางด้านสังคมในชุมชนบือตังตันหยง

ในเรื่องของการสาธารณสุขนั้น พบว่าร้อยละ 79 ไปหาหมอที่โรงพยาบาลปัตตานี ซึ่ยกินเองร้อยละ 16 และไปใช้บริการของศูนย์บริการสาธารณสุขซึ่งอยู่บริเวณชุมชน ร้อยละ 5 (ตารางที่ 5.46) สำหรับเรื่องการศึกษานั้น (ตารางที่ 5.43) จากแบบสอบถามพบว่าส่วนใหญ่กำลังศึกษาหรือจบการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 44 ร้อยละ 30 ที่กำลังศึกษาหรือจบการศึกษาจากโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม(ปอเนาะ) และระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 12 ซึ่งบริเวณชุมชนจะมีโรงเรียนเทศบาล 3 บ้านปากน้ำสำหรับเด็กระดับประถมศึกษา

ในการรวมกลุ่มของชุมชนบือตังตันหยงนั้น มีการจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนแล้ว แต่ยังไม่พบการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมอื่นๆ ทั้งนี้เป็นสมาชิกกลุ่มเพียง ร้อยละ10 (ตารางที่ 5.47)

4.)การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมของชุมชนบือตังตันหยง

โดยมีรายละเอียดรูปแบบการทำกิจกรรมและการใช้พื้นที่ ทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา และกิจกรรมทั่วไป ค่าร้อยละความถี่ ช่วงเวลา และวิธีการเดินทางไปทำกิจกรรมดังตารางที่ 5. 9 ถึง ตารางที่ 5.13

4.1.1)การทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนามีรูปแบบการทำกิจกรรมและการใช้พื้นที่ดังนี้

(1.) ความถี่ในการทำกิจกรรม ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มในชุมชนบือตังตันหยง จะมีรูปแบบของความถี่ในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา ดังตารางที่ 5. 8

ตารางที่ 5. 8 ความถี่ในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาของกลุ่มตัวอย่างชุมชนบือตังตันหยง

ปัจจัยกลุ่มตัวอย่าง	ทำกิจกรรมมาก	ทำกิจกรรมน้อย
อายุ	กลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ	กลุ่มเด็กและวัยรุ่น
เพศ	หญิง	ชาย
สถานภาพ	ผู้เป็นโสดและกลุ่มผู้เป็นม่าย	ผู้ที่สมรสแล้ว
การศึกษา	ผู้ที่เรียนโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม(ปอเนาะ) ผู้ที่เรียนระดับมัธยมศึกษาและสายอาชีพ	ผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ผู้ที่เรียนระดับประถมศึกษา และผู้ที่ศึกษาระดับปริญญาตรี
อาชีพ	กลุ่มผู้เกษียณอายุ รับจ้าง ค้าขาย และประมง	นักเรียนนักศึกษาและกลุ่มแม่บ้าน

สำหรับรายละเอียดของความถี่ในการทำกิจกรรมของแต่ละกลุ่มเด็กและวัยรุ่น (อายุ7-20 ปี)ส่วนใหญ่จะทำกิจกรรมประเภทนี้น้อยเมื่อเทียบกับกลุ่มผู้ใหญ่และกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งกิจกรรม

เกี่ยวกับศาสนาส่วนใหญ่ที่กลุ่มเด็กและวัยรุ่นทำจะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของศาสนาอิสลามเบื้องต้น การเรียนรู้ภาษาอาหรับเพื่อจะอ่านหรือสวดคัมภีร์อัล-กุรอาน และร่วมกิจกรรมที่เป็นประเพณีประจำปี คือ การถือศีลอดและงานประเพณีฮารีรายอ(ตารางที่ 5.9)

สำหรับกลุ่มผู้ใหญ่(อายุ21-50ปี) กิจกรรมทางศาสนาที่ทำมาก คือ การละหมาดประจำวันศุกร์ ส่วนกิจกรรมทางศาสนาอื่นๆ ก็ปฏิบัติตามแต่โอกาสหรือความพร้อมของแต่ละคน คือ การบริจาคชะกาต และการช่วยงานมัสยิด นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมที่ทุกคนปฏิบัติพร้อมกันในทุกปี คือ การถือศีลอดและเข้าร่วมงานฮารีรายอหลังจากการสิ้นสุดการถือศีลอด สำหรับกิจกรรมทางศาสนาที่กลุ่มนี้ทำน้อยถึงน้อยมาก คือ การเรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอานและการเรียนอักษรยาศรี เนื่องจากเคยเรียนมาแล้วในวัยเด็กและกลุ่มผู้ใหญ่ต้องทำงานรับผิดชอบครอบครัวมากกว่าปัจจัยอื่นๆพบว่าเพศเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างของการทำกิจกรรม ในชุมชนบือติงตันหยงโดยมากเพศหญิงจะทำกิจกรรมทางศาสนามากกว่าเพศชาย

ในส่วนของกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 51 ปีขึ้นไป) การเข้าร่วมปฏิบัติศาสนกิจและกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา พบว่าส่วนใหญ่กลุ่มผู้สูงอายุจะทำกิจกรรมทางศาสนามาก ไม่ว่าจะเป็นการถือศีลอด งานฮารีรายอ การละหมาดประจำวัน(ร้อยเปอร์เซ็นต์) ส่วนการละหมาดวันศุกร์ (ร้อยละ83)และการช่วยงานของมัสยิด(ร้อยละ 67) ปฏิบัติมาเป็นกิจกรรมที่ปฏิบัติมากในอันดับรองลงมา สำหรับการเรียนอ่านคัมภีร์และการเรียนอักษรยาศรีมีการทำกิจกรรมน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับกิจกรรมอื่นๆ(ร้อยละ 50)

(2.) ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม

ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม จะพบว่าไม่เกิดความแตกต่างที่จะส่งผลให้เกิดรูปแบบการทำกิจกรรม เนื่องจากจะปฏิบัติตามที่เคยปฏิบัติกันมา การละหมาดประจำวัน 5 เวลาซึ่งเป็นเวลาที่บัญญัติไว้ในโครงสร้างของศาสนา การละหมาดวันศุกร์ช่วงเวลาบ่าย เพื่อขอพรและเข้าฟังการบรรยายธรรม การถือศีลอดช่วงเดือนรอมฎอน แต่สำหรับการเรียนอ่านคัมภีร์-อัลกุรอาน และการเรียนอักษรยาศรีจะทำในช่วงเวลาเย็นและค่ำ เพราะเป็นช่วงเวลาที่ว่างเว้นจากการทำกิจกรรมอื่นๆ และเป็นเวลาของครอบครัว โดยกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุจะเป็นผู้สอนให้ลูกหลานอ่านคัมภีร์

(3.) วิธีการเดินทางไปทำกิจกรรม

การเดินทางไปทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา พบว่าส่วนใหญ่ทุกกลุ่มจะเดินเท้า ในการไปทำกิจกรรมทางศาสนา เนื่องจากเป็นการเดินทางในระยะทางที่ใกล้ มีบางกิจกรรมที่อาจต้องอาศัยการเดินทางโดยรถจักรยานยนต์หรือรถยนต์ในการเดินทาง เช่น การบริจาคชะกาต หรือการร่วมงานประเพณีฮารีรายอ

(4.) พื้นที่ทำกิจกรรม

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาที่มีสยิดชุมชนบ็อดิงหะยีแม ซึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำปัตตานี (แผนที่ 5.7) บริเวณมัสยิดจะเป็นการใช้พื้นที่ที่ปฏิบัติศาสนากิจทำการละหมาดประจำวันศุกร์ และสำหรับการเรียนการสอนหลักการของศาสนาสำหรับกลุ่มเด็กและวัยรุ่น ได้เรียนการอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน เรียนอักษรยาวี สถานที่สำหรับการเรียนจะอยู่ในบริเวณมัสยิด มีชื่อเรียกว่า "โรงเรียนตาสีกา" นอกจากนั้นการใช้พื้นที่บริเวณมัสยิดยังใช้เป็นสถานที่ที่พบปะพูดคุยหรือการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของคนในชุมชน ถือได้ว่าเป็นสถานที่ที่เป็นศูนย์กลางของชุมชน

4.1.2) กิจกรรมทั่วไป

จาก 10 กิจกรรมในแบบสอบถาม พบว่าการทำกิจกรรมประเภทนี้ขึ้นกับเวลาว่างและความสนใจในการทำกิจกรรมของแต่ละคนหลังจากว่างเว้นจากการทำงานหลัก ซึ่งรูปแบบการทำกิจกรรมเกี่ยวกับความถี่ ช่วงเวลา และวิธีการเดินทางไปทำกิจกรรมของกลุ่มประชากรตัวอย่างจะเป็นดังนี้

(1.) ความถี่ในการทำกิจกรรม

จากการตอบแบบสอบถามในส่วนของความถี่ในการทำกิจกรรม พบว่ากิจกรรมทั่วไปที่ทำส่วนใหญ่เป็นการทำกิจกรรมตามหน้าที่ในชีวิตประจำวัน คือกลุ่มวัยเด็กและวัยรุ่นก็จะไปเรียนหนังสือ ในขณะที่กลุ่มผู้สูงอายุและกลุ่มผู้ใหญ่ก็ไปทำงาน

(2.) ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม

จากการศึกษาพบว่า ในภาพรวม เมื่อเสร็จสิ้นการทำกิจกรรมหลักในแต่ละวัน คือ การเรียนหนังสือของกลุ่มเด็กและวัยรุ่น ไปเรียนในช่วงสายถึงบ่าย (เวลา 08.00 – 15.59 น.) และการทำงานของกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุส่วนใหญ่ก็เริ่มไปทำงานในช่วงเวลาสาย ช่วงเวลาทำกิจกรรมที่เหลือ ได้แก่ การออกกำลังกาย โดยพบว่าทั้ง 3 กลุ่มจะออกกำลังกายในช่วงเวลาเย็น การทำกิจกรรมของกลุ่มเด็กและวัยรุ่นจะเป็นการวิ่งเล่นภายในชุมชน รวมไปถึงการเล่นกีฬา ส่วนกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุจะถือว่าการเดินไปซื้อของร้านค้าในชุมชนและการทำงานบ้านเป็นการออกกำลังกายอยู่แล้วโดยเฉพาะกลุ่มผู้หญิง ส่วนกลุ่มผู้ชายมักจะไปออกกำลังกาย โดยการรวมกลุ่มเล่นฟุตบอลซึ่งเป็นกีฬาที่นิยมเล่นกัน

การทำกิจกรรมทั่วไปอื่นๆ เช่น การช่วยงานเพื่อนบ้านอาทิ งานแต่งงาน งานศพ การช่วยงานหรือกิจกรรมของมัสยิดอาทิ งานเลี้ยงน้ำชาเพื่อหารายได้ในการทำประโยชน์เพื่อชุมชน และงานของชุมชน ชาวชุมชนก็จะมาร่วมทำกิจกรรมในช่วงเวลาหลังจากว่างจากการทำงานแล้ว

(3.) วิธีเดินทางไปทำกิจกรรม

มีทั้งกิจกรรมที่ต้องเดินทางและไม่ต้องเดินทาง ซึ่งกิจกรรมที่ทำอยู่ในบ้านไม่ต้องเดินทาง คือ การทำงานบ้าน หากต้องเดินทางไปทำกิจกรรมคนส่วนใหญ่ในชุมชนก็นิยมเดินเท้าไปทำกิจ

กรรม เช่น การออกกำลังกาย การซื้อของในชุมชน การช่วยงานชุมชนและเพื่อนบ้าน เพราะส่วนใหญ่จะเป็นเพียงการเดินทางไปแค่ละแวกบ้าน และชุมชนมีความคับแคบ มีชอกชอยต่างๆ สามารถเดินเท้าไปได้สะดวกกว่าการนำรถจักรยานหรือจักรยานยนต์ไป แม้กระทั่งการเดินทางไปเรียนหนังสือของเด็กและวัยรุ่นก็นิยมเดินเท้าไป เพราะเป็นอาณาเขตภายในชุมชน คือ โรงเรียนระดับประถมศึกษา ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 3 บ้านปากน้ำ

การเดินทางไปทำงานของกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ซึ่งที่ทำงานก็อยู่ในเมืองก็จะเดินทางโดยรถจักรยานยนต์เป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งการ เดินทางไปซื้อของ ไปหาหมอ และไปธนาคาร

(4.) พื้นที่ทำกิจกรรม

พบว่ามีการใช้พื้นที่ไม่จำกัดบริเวณ กิจกรรมที่เกิดขึ้นทั้งในบริเวณบ้าน ละแวกบ้าน ในชุมชนหรือในเมือง เช่น การเล่นของกลุ่มเด็กและวัยรุ่นก็ใช้พื้นที่บริเวณบ้าน ละแวกบ้าน ในชุมชนทำกิจกรรม การใช้พื้นที่ว่างของเอกชนในละแวกชุมชนเป็นที่รวมกลุ่มเล่นฟุตบอลของกลุ่มผู้ชาย เป็นต้น (ตารางที่ 5.14)

5.) ปัญหาของชุมชนบือติงตันหยง

ปัญหาที่ชาวชุมชนบือติงตันหยงกล่าวถึงจากการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ได้แก่ ปัญหาทางด้านที่อยู่อาศัย ทางเดินคับแคบ สภาพแวดล้อมไม่ดี การเลี้ยงสัตว์ในชุมชน เสี่ยงรบกวน ปัญหาในด้านทำมาหากิน การว่างงาน ปัญหาการขาดความร่วมมือในชุมชน

ตารางที่ 5.9 สรุปรูปแบบการทำกิจกรรมของชาวชุมชนบึงตื้นหนองจำแนกตามอายุ

กิจกรรม	ความถี่ในการทำกิจกรรม*			ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม			วิธีการเดินทางในการทำกิจกรรม		
	7-20 ปี	21-50ปี	51ปีขึ้นไป	7-20 ปี	21-50ปี	51ปีขึ้นไป	7-20 ปี	21-50ปี	51ปีขึ้นไป
ละหมาดประจำวัน	80	69	100	5เวลา(67)	5เวลา(75)	5เวลา(100)	ไม่เดินทาง(60)	เดินเท้า(41)	เดินเท้า(100)
ละหมาดวันศุกร์	67	84	83	บ่าย(53)	บ่าย(97)	บ่าย(83)	เดินเท้า(47)	เดินเท้า(59)	เดินเท้า(50)
เรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	60	6	50	เย็น(47)	ค่ำ(78)	ค่ำ(33)	ไม่เดินทาง(47)	ไม่เดินทาง(56)	ไม่เดินทาง(67)
เรียนอักษรยาวี	40	6	50	ค่ำ(33)	ค่ำ(78)	ค่ำ(33)	ไม่เดินทาง(47)	ไม่เดินทาง(47)	ไม่เดินทาง(67)
บริจาคชะกาต	13	28	50	สาย(13)	สาย(53)	สาย(50)	จักรยาน(13)	เดินเท้า(69)	เดินเท้า(50)
ถือศีลอด	80	84	100	ครบ(87)**	ครบ(100)**	ครบ(100)**	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ประเพณีฮารีรายอ	100	81	100	สาย(100)	สาย(78)	เช้า(50)	เดินเท้า(40)	จยย.(53)	จยย.(83)
ประกอบพิธีฮัจญ์	0	0	0	--	--	--	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ช่วยงานมัสยิด	7	47	67	บ่าย(40)	บ่าย(41)	สาย(100)	เดินเท้า(53)	เดินเท้า(75)	เดินเท้า(83)
ทำงานบ้าน	20	34	67	เช้า(33)	เช้า(59)	สาย(67)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ทำงาน	13	81	83	เช้า(21)	สาย(56)	เช้า(100)	จยย.(20)	จยย.(41)	จยย.(50)
เรียนหนังสือ	73	0	0	สาย(67)	--	--	รถรับจ้าง(27)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ซื้อของในชุมชน	47	9	83	บ่าย(67)	สาย(41)	สาย(50)	เดินเท้า(93)	เดินเท้า(63)	เดินเท้า(67)
ซื้อของในเมือง	20	28	33	เย็น(73)	สาย(44)	สาย(67)	จยย.(73)	จยย.(69)	จยย.(100)
ช่วยงานชุมชน	13	13	50	บ่าย(27)	สาย(41)	บ่าย(50)	เดินเท้า(53)	เดินเท้า(75)	เดินเท้า(67)
ช่วยงานเพื่อนบ้าน	7	19	50	เย็น(40)	สาย(63)	สาย(67)	เดินเท้า(40)	เดินเท้า(66)	จยย.(67)
หาหมอ	0	3	0	สาย(73)	สาย(53)	สาย(50)	จยย.(80)	จยย.(78)	จยย.(100)
ไปธนาคาร	0	9	0	สาย(13)	(สาย47)	สาย(50)	รถรับจ้าง(27)	จยย.(69)	จยย.(83)
ออกกำลังกาย	60	31	33	เย็น(73)	เย็น(78)	เย็น(33)	เดินเท้า(60)	เดินเท้า(47)	เดินเท้า(33)

หมายเหตุ

* ความถี่มาก หมายถึง ทุกวันหรือเกือบทุก ** ครบ หมายถึง ครบตามกำหนดเวลาถือศีลอดในเดือนรอมฎอน

ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง จำนวนร้อยละ

ตารางที่ 5.10 สรุปรูปแบบการทำกิจกรรมของชาวชุมชนบึงตึงต้นหยงจำแนกตามเพศ

กิจกรรม	ความถี่ในการทำกิจกรรม		ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม		วิธีการเดินทางในการทำกิจกรรม	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ละหมาดประจำวัน	57	67	5เวลา(61)	5เวลา(71)	เดินเท้า(57)	ไม่เดินทาง(63)
ละหมาดวันศุกร์	75	58	บ่าย(82)	บ่าย(83)	เดินเท้า(64)	เดินเท้า(63)
เรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	21	25	ค่ำ(82)	ค่ำ(75)	เดินเท้า(39)	เดินเท้า(58)
เรียนอักษรยาวี	11	13	ค่ำ(82)	ค่ำ(92)	เดินเท้า(39)	เดินเท้า(46)
บริจาคชะกาต	21	17	สาย(36)	สาย(38)	เดินเท้า(57)	เดินเท้า(71)
ถือศีลอด	75	75	ครบ(93)	ครบ(88)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ประเพณีฮารีรายอ	82	88	สาย(93)	สาย(71)	จยย.(60)	จยย.(46)
ประกอบพิธีฮัจญ์	0	0	--	--	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ช่วยงานมัสยิด	36	29	บ่าย(61)	บ่าย(54)	เดินเท้า(82)	เดินเท้า(88)
ทำงานบ้าน	25	50	เย็น(54)	เช้า(42)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ทำงาน	32	50	สาย(36)	สาย(29)	จยย.(50)	จยย.(50)
เรียนหนังสือ	38	25	สาย(36)	สาย(17)	เดินเท้า(32)	เดินเท้า(25)
ชื่อของในชุมชน	21	38	เช้า(43)	เช้า(38)	เดินเท้า(86)	เดินเท้า(88)
ชื่อของในเมือง	32	25	เย็น(54)	เย็น(58)	จยย.(79)	จยย.(58)
ช่วยงานชุมชน	14	13	เย็น(54)	บ่าย(38)	เดินเท้า(71)	เดินเท้า(79)
ช่วยงานเพื่อนบ้าน	36	17	เย็น(61)	สาย(38)	เดินเท้า(57)	เดินเท้า(71)
หาหมอ	0	4	สาย(64)	สาย(75)	จยย.(82)	จยย.(54)
ไปธนาคาร	0	4	สาย(46)	สาย(50)	จยย.(57)	จยย.(42)
ออกกำลังกาย	25	17	เย็น(89)	เย็น(75)	จยย.(54)	เดินเท้า(38)

ตารางที่ 5.11 สรุปรูปแบบการทำกิจกรรมของชาวชุมชนบือตังตันหยงจำแนกตามสถานภาพ

กิจกรรม	ความถี่ในการทำกิจกรรม			ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม			วิธีการเดินทางในการทำกิจกรรม		
	โสด	สมรส	ม่าย	โสด	สมรส	ม่าย	โสด	สมรส	ม่าย
ละหมาดประจำวัน	29	86	100	5เวลา(29)	5เวลา(76)	5เวลา(67)	ไม่เดินทาง(57)	เดินเท้า(57)	เดินเท้า(67)
ละหมาดวันศุกร์	33	91	67	บ่าย(91)	บ่าย(95)	บ่าย(33)	ไม่เดินทาง(48)	เดินเท้า(71)	จยย.(67)
เรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	24	10	0	ค่ำ(67)	ค่ำ(71)	ค่ำ(100)	เดินเท้า(48)	เดินเท้า(81)	เดินเท้า(33)
เรียนอักษรยาวี	24	0	0	ค่ำ(71)	ค่ำ(86)	ค่ำ(100)	ไม่เดินทาง(48)	เดินเท้า(57)	เดินเท้า(33)
บริจาคชะกาต	0	29	0	สาย(38)	สาย(62)	สาย(33)	เดินเท้า(43)	เดินเท้า(81)	จยย.(67)
ถือศีลอด	38	91	67	ครบ(86)	ครบ(100)	ครบ(100)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ประเพณีฮารีรายอ	91	81	67	สาย(100)	สาย(81)	สาย(67)	จยย.(62)	เดินเท้า(62)	จยย.(100)
ประกอบพิธีฮัจญ์	0	0	0	--	--	--	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ช่วยงานมัสยิด	0	42	33	บ่าย(48)	บ่าย(48)	บ่าย(33)	เดินเท้า(57)	เดินเท้า(91)	เดินเท้า(100)
ทำงานบ้าน	38	43	33	เย็น(48)	เช้า(62)	สาย(67)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ทำงาน	38	67	67	เช้า(43)	สาย(67)	สาย(100)	จยย.(19)	จยย.(52)	จยย.(67)
เรียนหนังสือ	62	0	0	สาย(19)	--	--	รถรับจ้าง(38)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ซื้อของในชุมชน	24	14	0	เช้า(48)	เย็น(38)	เย็น(67)	เดินเท้า(91)	เดินเท้า(81)	เดินเท้า(67)
ซื้อของในเมือง	48	19	33	เย็น(100)	เช้า(33)	เย็น(67)	จยย.(81)	จยย.(57)	จยย.(100)
ช่วยงานชุมชน	5	19	0	เย็น(67)	สาย(43)	สาย(67)	เดินเท้า(62)	เดินเท้า(91)	เดินเท้า(67)
ช่วยงานเพื่อนบ้าน	24	24	33	เย็น(76)	สาย(43)	สาย(67)	เดินเท้า(48)	เดินเท้า(81)	เดินเท้า(100)
หาหมอ	0	5	0	เย็น(67)	สาย(71)	สาย(67)	จยย.(81)	จยย.(62)	จยย.(67)
ไปธนาคาร	5	10	33	บ่าย(24)	สาย(52)	สาย(67)	จยย.(38)	จยย.(52)	จยย.(100)
ออกกำลังกาย	33	0	0	เย็น(91)	เย็น(76)	เย็น(100)	เดินเท้า(48)	เดินเท้า(29)	เดินเท้า(67)

ตารางที่ 5.12 สรุปรูปแบบการทำกิจกรรมของชาวชุมชนป้อมดินตั้นหยงจำแนกตามระดับการศึกษา

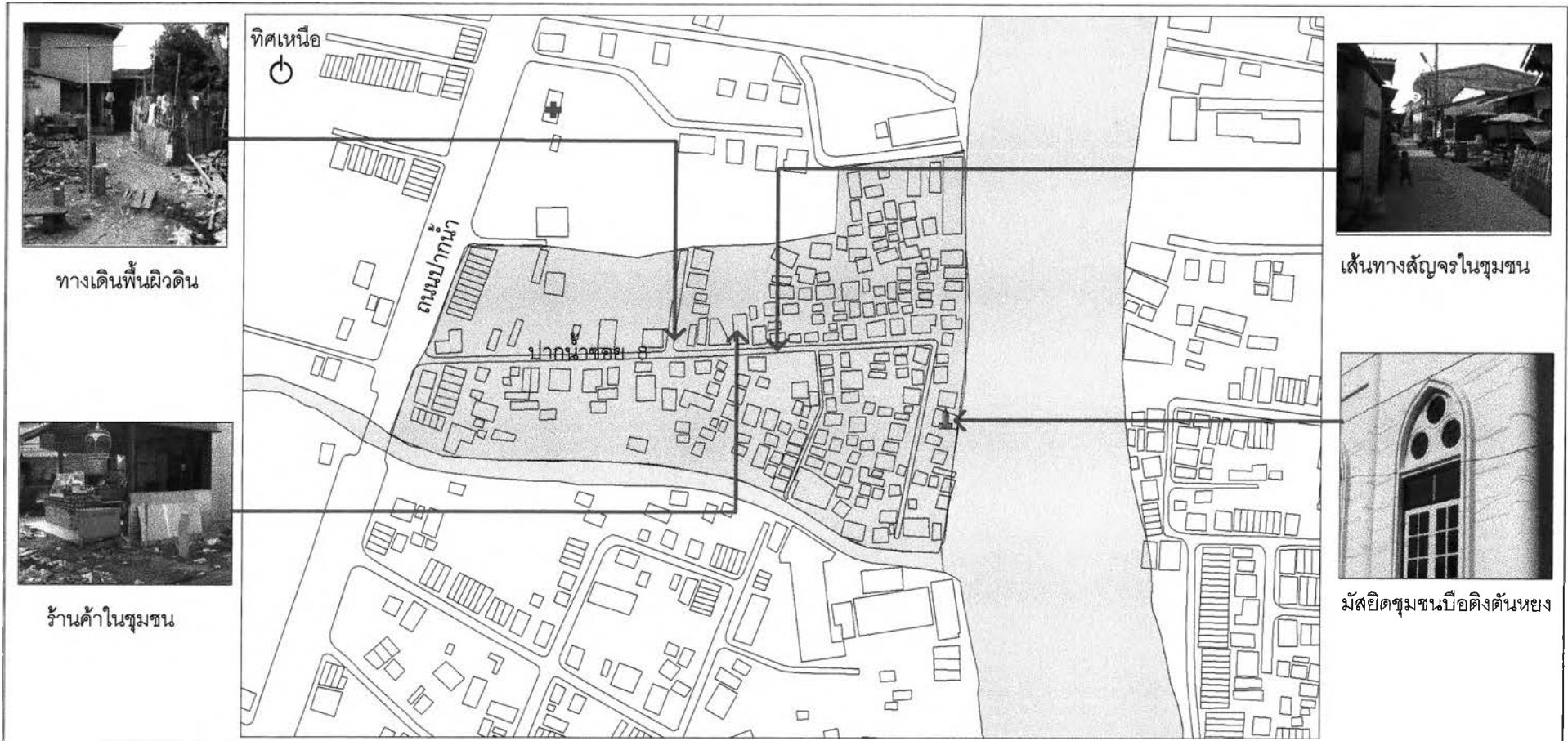
กิจกรรม	ความถี่ในการทำกิจกรรม						ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม						วิธีการเดินทางในการทำกิจกรรม					
	ไม่ได้ศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปอเนาะ	สายอาชีพ	ปริญญาตรี	ไม่ได้ศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปอเนาะ	สายอาชีพ	ปริญญาตรี	ไม่ได้ศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปอเนาะ	สายอาชีพ	ปริญญาตรี
ขนาดประจำวัน	100	76	94	100	83	100	5เวลา(100)	5เวลา(71)	ค่ำ(100)	5เวลา(100)	5เวลา(83)	5เวลา(100)	ไม่เดินทาง(100)	เดินเท้า(43)	ไม่เดินทาง(63)	เดินเท้า(75)	จยย.(67)	เดินเท้า(100)
ขนาดวันศุกร์	50	76	81	100	67	100	บ่าย(100)	บ่าย(81)	บ่าย(69)	บ่าย(100)	บ่าย(67)	บ่าย(100)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(57)	เดินเท้า(44)	เดินเท้า(75)	จยย.(67)	เดินเท้า(100)
ชนอำเภอมัคคิรีอัล-กูร์ฮา	0	33	6	75	0	0	ค่ำ(100)	ค่ำ(67)	ค่ำ(56)	ค่ำ(50)	--	ค่ำ(50)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(48)	ไม่เดินทาง(63)	เดินเท้า(50)	ไม่เดินทาง(67)	ไม่เดินทาง(100)
ชนอักษรยาวี	0	19	0	25	0	0	ค่ำ(100)	ค่ำ(48)	ค่ำ(50)	ค่ำ(75)	--	ค่ำ(100)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(57)	ไม่เดินทาง(63)	ไม่เดินทาง(50)	ไม่เดินทาง(67)	ไม่เดินทาง(100)
วิชาชะกาต	0	29	44	0	33	0	--	สาย(43)	สาย(31)	สาย(50)	บ่าย(33)	สาย(50)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(57)	เดินเท้า(38)	เดินเท้า(50)	จักรยาน(50)	เดินเท้า(50)
อศ็ลลอด	100	86	88	75	100	100	ครบ(100)	ครบ(91)	ครบ(94)	ครบ(100)	ครบ(100)	ครบ(75)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ระเพณียาวีรายอ	50	95	88	75	83	100	สาย(100)	สาย(76)	สาย(88)	สาย(75)	สาย(83)	เช้า(50)	รถรับจ้าง(100)	เดินเท้า(67)	จยย.(63)	เดินเท้า(50)	จยย.(67)	จยย.(100)
ระกอบพิธีฮัจญ์	0	0	0	0	0	0	--	--	--	--	--	--	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
รงานมัสยิด	0	24	38	50	17	0	เช้า(50)	สาย(48)	เย็น(56)	เช้า(100)	เย็น(50)	บ่าย(50)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(86)	เดินเท้า(63)	เดินเท้า(75)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(50)
รงานบ้าน	50	48	32	0	17	50	เย็น(50)	เช้า(33)	เย็น(50)	สาย(75)	เย็น(83)	เย็น(50)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
รงาน	100	71	63	25	67	50	เช้า(100)	สาย(48)	สาย(25)	สาย(75)	สาย(67)	เช้า(50)	รถรับจ้าง(100)	จยย.(43)	จยย.(44)	จยย.(50)	จยย.(33)	จยย.(100)
ชนหนังสือ	0	14	25	25	33	0	--	สาย(14)	สาย(25)	สาย(25)	สาย(33)	--	ไม่เดินทาง	เดินเท้า(14)	เดินเท้า(13)	รถรับจ้าง(25)	จยย.(33)	ไม่เดินทาง
อของในชุมชน	0	19	25	0	17	0	เย็น(50)	สาย(43)	เย็น(44)	เย็น(75)	เช้า(67)	เช้า(50)	รถรับจ้าง(50)	เดินเท้า(81)	เดินเท้า(69)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(83)	เดินเท้า(50)
อของในเมือง	50	5	31	0	50	0	เย็น(50)	สาย(48)	เย็น(44)	เย็น(75)	เย็น(67)	ค่ำ(50)	รถรับจ้าง(100)	จยย.(71)	จยย.(69)	จยย.(75)	จยย.(67)	จยย.(100)
รงานชุมชน	0	0	6	0	0	0	บ่าย(50)	สาย(52)	เย็น(44)	สาย(75)	เย็น(83)	บ่าย(50)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(76)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(100)
รงานเพื่อนบ้าน	0	5	19	0	17	0	บ่าย(50)	สาย(57)	เย็น(56)	สาย(75)	เย็น(83)	เย็น(50)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(90)	เดินเท้า(44)	เดินเท้า(75)	จยย.(83)	เดินเท้า(100)
าหมอ	0	0	0	0	0	0	เย็น(50)	สาย(67)	สาย(56)	สาย(100)	เย็น(67)	สาย(50)	รถรับจ้าง(100)	จยย.(81)	จยย.(69)	จยย.(75)	จยย.(83)	จยย.(100)
รธนาคาร	0	5	0	0	17	0	สาย(50)	สาย(38)	สาย(44)	สาย(50)	สาย(33)	สาย(50)	รถรับจ้าง(100)	จยย.(62)	จยย.(37)	จยย.(50)	จยย.(50)	จยย.(100)
อกกำลังกาย	0	24	38	0	0	0	เย็น(100)	เย็น(62)	เย็น(75)	เย็น(75)	เย็น(83)	เย็น(50)	เดินเท้า(75)	เดินเท้า(24)	จยย.(63)	เดินเท้า(50)	จยย.(33)	จยย.(25)

ตารางที่ 5.13 สรุปรูปแบบการทำกิจกรรมของชาวชุมชนบึงดิงตันหยงจำแนกตามอาชีพ

กิจกรรม	ความถี่ในการทำกิจกรรม*						ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม						วิธีการเดินทางในการทำกิจกรรม					
	ประมง	ค้าขาย	รับจ้าง	นักเรียน	แม่บ้าน	เกษียณอายุ	ประมง	ค้าขาย	รับจ้าง	นักเรียน	แม่บ้าน	เกษียณอายุ	ประมง	ค้าขาย	รับจ้าง	นักเรียน	แม่บ้าน	เกษียณอายุ
ขนาดประจำวัน	78	70	80	0	67	50	5เวลา(100)	5เวลา(80)	5เวลา(80)	ค่ำ(100)	ค่ำ(67)	5เวลา(75)	เดินเท้า(44)	จยย.(50)	ไม่เดินทาง(67)	ไม่เดินทาง(70)	ไม่เดินทาง(100)	เดินเท้า(75)
ขนาดวันศุกร์	100	70	53	10	33	75	บ่าย(100)	บ่าย(100)	บ่าย(40)	บ่าย(100)	บ่าย(100)	บ่าย(100)	เดินเท้า(78)	เดินเท้า(40)	เดินเท้า(47)	ไม่เดินทาง(60)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(75)
ย่านอำเภอคัมภีร์อัล-กุรอาน	0	10	7	40	33	0	ค่ำ(78)	ค่ำ(60)	ค่ำ(80)	ค่ำ(50)	เย็น(67)	ค่ำ(75)	ไม่เดินทาง(78)	เดินเท้า(40)	ไม่เดินทาง(67)	เดินเท้า(60)	เดินเท้า(100)	ไม่เดินทาง(50)
ย่านอักษรวารี	22	0	7	40	33	0	ค่ำ(44)	ค่ำ(90)	ค่ำ(80)	ค่ำ(50)	เย็น(67)	ค่ำ(75)	ไม่เดินทาง(56)	ไม่เดินทาง(50)	ไม่เดินทาง(40)	ไม่เดินทาง(50)	ไม่เดินทาง(67)	ไม่เดินทาง(50)
ริจาคชะกาด	44	30	7	0	0	25	สาย(56)	สาย(50)	บ่าย(27)	สาย(10)	สาย(33)	สาย(25)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(60)	เดินเท้า(60)	ไม่เดินทาง(50)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(50)
อศิลอด	89	100	80	0	67	50	ครบ(100)	ครบ(100)	ครบ(100)	ครบ(70)	ครบ(100)	ครบ(100)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ระเพณีฮารีรายอ	100	90	67	100	100	75	สาย(67)	สาย(80)	สาย(73)	สาย(100)	สาย(100)	สาย(100)	เดินเท้า(78)	จยย.(50)	จยย.(47)	จยย.(60)	จยย.(67)	เดินเท้า(75)
ระกอบพิธีฮัจญ์	0	0	0	0	0	0	--	--	--	--	--	--	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
รงานมัสยิด	22	20	33	0	33	50	สาย(78)	บ่าย(40)	เย็น(53)	เย็น(60)	เย็น(67)	สาย(75)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(70)	เดินเท้า(87)	เดินเท้า(60)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(100)
รงานบ้าน	0	40	33	50	100	0	เช้า(56)	เช้า(40)	เช้า(40)	เย็น(50)	เช้า(67)	เช้า(75)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
รงาน	89	90	80	0	0	0	เช้า(78)	สาย(50)	สาย(60)	--	สาย(33)	สาย(50)	เรือ(89)	จยย.(50)	จยย.(67)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	เดินเท้า(50)
รงานหนังสือ	0	0	0	100	0	0	--	--	--	สาย(100)	--	--	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	เดินเท้า(90)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
รงานของในชุมชน	0	10	27	40	33	0	สาย(78)	เย็น(50)	เย็น(40)	เช้า(40)	เช้า(67)	เช้า(50)	เดินเท้า(44)	เดินเท้า(90)	เดินเท้า(60)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(75)
รงานของในเมือง	0	50	20	60	67	25	สาย(78)	เย็น(50)	เย็น(47)	เย็น(100)	เย็น(67)	สาย(50)	จยย.(89)	จยย.(90)	จยย.(73)	จยย.(70)	รถรับจ้าง(67)	จยย.(50)
รงานชุมชน	11	10	20	0	33	50	สาย(78)	เย็น(50)	เย็น(47)	เย็น(70)	เย็น(67)	สาย(75)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(70)	เดินเท้า(60)	เดินเท้า(60)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(100)
รงานเพื่อนบ้าน	0	0	33	30	33	75	สาย(78)	เย็น(50)	เย็น(53)	เย็น(90)	เย็น(67)	สาย(50)	เดินเท้า(89)	เดินเท้า(70)	เดินเท้า(80)	จยย.(50)	เดินเท้า(67)	จยย.(25)
รงานห่ม	11	0	0	0	0	0	เย็น(44)	สาย(50)	สาย(47)	เย็น(50)	สาย(67)	สาย(50)	จยย.(100)	จยย.(80)	จยย.(67)	จยย.(70)	รถรับจ้าง(67)	จยย.(50)
รงานอาคาร	0	20	0	0	0	0	บ่าย(44)	สาย(70)	บ่าย(40)	บ่าย(10)	สาย(33)	สาย(25)	จยย.(78)	จยย.(80)	จยย.(67)	จยย.(10)	รถรับจ้าง(33)	จยย.(50)
รงานออกกำลังกาย	33	10	7	60	33	25	เย็น(56)	เย็น(80)	เย็น(60)	บ่าย(90)	เย็น(67)	เย็น(75)	เดินเท้า(56)	เดินเท้า(40)	เดินเท้า(20)	จยย.(50)	เดินเท้า(33)	เดินเท้า(50)

ตารางที่ 5.14 สถานที่ทำกิจกรรมและระยะเวลาเดินทางไปทำกิจกรรมทั่วไปของคนในชุมชนป้อมดิ่งต้นหยง

กิจกรรม	พื้นที่																หมายเหตุ			
	1บ้าน	2บ้านเพื่อนญาติ	โรงเรียนเทศบาล 3 ปกท	ที่ทำงาน	ศูนย์บริการสาธารณสุข	มัสยิดชุมชนเมืองต้นหยง	โรงเรียนบึงบางราชูทิศ	ร้านค้าในเมือง	โรงเรียนเทศบาลต้นหยง	โรงเรียนบึงจืดสาม	โรงพยาบาลป้อมดิ่ง	ธนาคารพาณิชย์แม่เป็ด	สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์	มัสยิดกลางป้อมดิ่ง	4ป้อมดิ่งในจังหวัดชายแดน	5 นครนกกะ ชาวดิจากระ		ระยะเวลาต่ำสุด(นาที)	ระยะเวลาสูงสุด(นาที)	ระยะเวลาเฉลี่ย(นาที)
กิจกรรมทางศาสนา																				
การละหมาดประจำวัน	*					*											0	0	0	1พื้นที่ในระดับบ้าน
การละหมาดวันศุกร์	*					*								*			0	20	10	2พื้นที่ในระดับชุมชน
การเรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	*	*				*			*						*		0	30	15	3พื้นที่ในระดับเมือง
การเรียนอักษรยาวี	*	*				*			*						*		0	30	15	4พื้นที่ในระดับภาค
การถือศีลอด	*																0	0	0	5พื้นที่ในระดับต่างประเทศ
การบริจาคชะกาต						*	*		*		*			*	*		3	10	0	
การประกอบพิธีฮัจญ์																*	0	0	0	
งานฮารีรายอ		*				*	*							*			5	20	13	
การช่วยงานที่มัสยิด						*								*			2	20	11	
กิจกรรมทั่วไป																				
ทำงานบ้าน	*																0	0	0	
ทำงาน				*													5	20	12.5	
เรียนหนังสือ			*				*		*	*					*		3	20	11.5	
ซื้อของในชุมชน		*															2	7	4.5	
ซื้อของในเมือง								*									5	20	13	
ช่วยงานชุมชน	*	*															2	10	6	
ช่วยงานเพื่อนบ้าน	*	*															2	7	4.5	
หาหมอ					*						*						3	20	12	
ไปธนาคาร											*						5	25	15	
ออกกำลังกาย			*				*						*				5	20	13	

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในชุมชนและเมืองของชาวมุสลิมแออัดไทยมุสลิมในเทศบาลเมืองปัตตานี

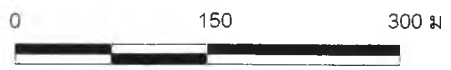
แผนที่ 5.6 สถานที่ทำกิจกรรมในชุมชนบือตังตันหยง

สัญลักษณ์

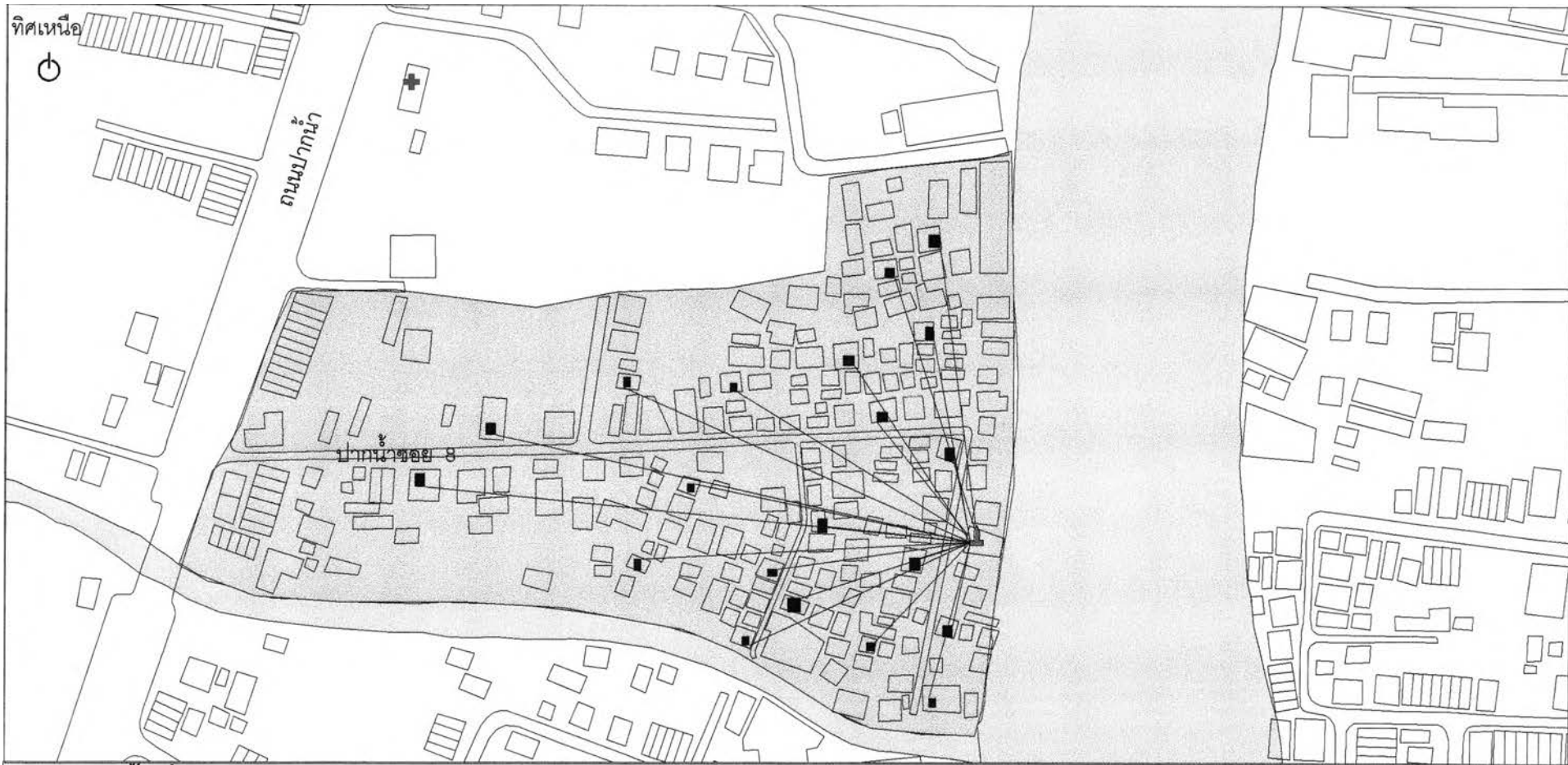
- มัสยิดชุมชนบือตังตันหยง
- ศูนย์บริการสาธารณสุข เทศบาลเมืองปัตตานี
- ชุมชนบือตังตันหยง

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา: จากการศึกษา

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในชุมชนและเมืองของชาวชุมชนแออัดไทยมุสลิมในเทศบาลเมืองปัตตานี

แผนที่ 5.7 ขอบเขตอิทธิพลของมัสยิดบือติงตันหยง

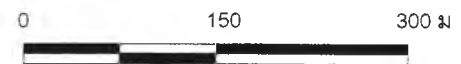
สัญลักษณ์

- มัสยิดชุมชนบือติงตันหยง
- ศูนย์บริการสาธารณสุข เทศบาลเมืองปัตตานี
- ชุมชนบือติงตันหยง
- คริวเรือนตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม
- เขตอิทธิพลมัสยิดชุมชนบือติงตันหยง

ที่มา: จากการศึกษา

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.1.3 ชุมชนปืดิงหะยีแม

“หะยี” เป็นคำเรียกคนที่เคยเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ณ นครเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบียมาแล้ว นายแมได้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์แล้วกลับมาอาศัยอยู่ในชุมชนแห่งนี้ หลังจากเดินทางกลับมาก็เป็นผู้ที่สอนเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติตามศาสนาอิสลามแก่คนในชุมชน ต่อมาก็ตี้นำมาเรียกเป็นชื่อชุมชนว่า ชุมชนปืดิงหะยีแม

อาณาเขตชุมชนได้แก่ ทิศเหนือติดถนนปากน้ำซอย 8 ทิศใต้ติดกับโรงเรียนเทศบาล 3 บ้านปากน้ำ ทิศตะวันออกติดกับแม่น้ำปัตตานี และทิศตะวันตกติดกับถนนปากน้ำ มีเนื้อที่ประมาณ 0.23 ตารางกิโลเมตร (แผนที่ 5.8) เส้นทางการจราจรภายในชุมชนปืดิงหะยีแม มีเส้นทางสายหลัก 2 สาย คือ ถนนปากน้ำซอย 4 และถนนปากน้ำซอย 6 พื้นผิวเป็นคอนกรีต นอกจากนี้ยังมีเส้นทางสายย่อยต่างๆ ซอกซอย ภายในชุมชนทั้งที่สามารถทะลุผ่านได้ และที่เป็นขอยตัน ลักษณะพื้นผิวที่เป็นคอนกรีตและผิวดิน มีบ้านเรือนอยู่ประมาณ 225 หลังคาเรือน และสมาชิกในชุมชนจำนวน 1,009 คน

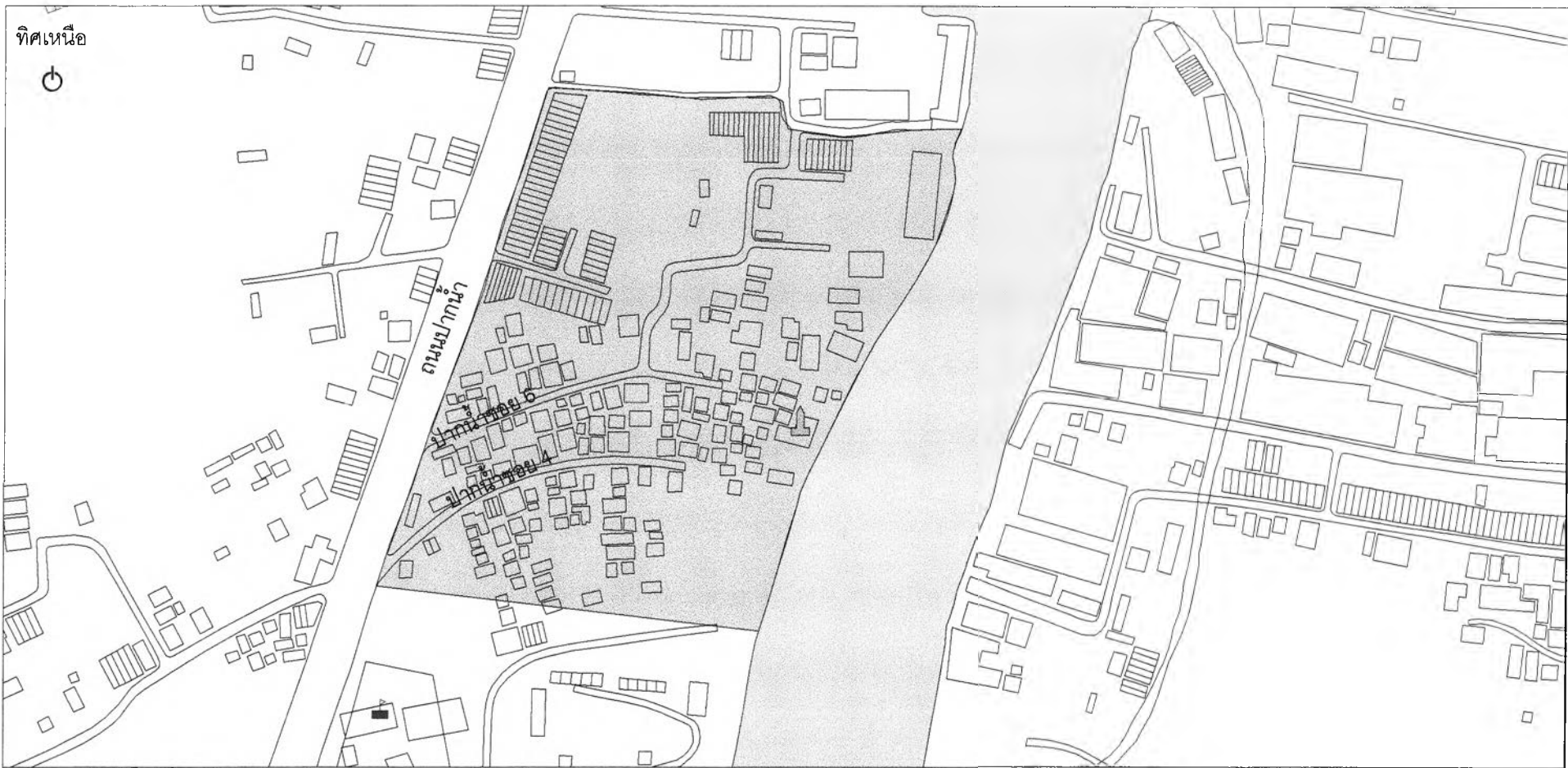
1.) สภาพที่อยู่อาศัยและการใช้สาธารณูปโภค

จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามชาวชุมชนปืดิงหะยีแม ซึ่งตอบแบบสอบถาม 13 คร้วเรือน พบว่าส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลา 16-25ปี ร้อยละ 54 (ตารางที่ 5.29) และมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย เป็นทั้งเจ้าของบ้านและเจ้าของที่ สำหรับลักษณะที่อยู่อาศัย ร้อยละ 46 เป็นบ้านชั้นเดียว (ตารางที่ 5.34) จำนวนคนที่อยู่อาศัยในครัวเรือนที่สอบถามมีประมาณ 6-10 คน ทุกครัวเรือนที่สัมภาษณ์มีไฟฟ้าใช้ และมีน้ำประปาใช้โดยที่ร้อยละ 92 มีมิเตอร์เอง และร้อยละ 8 ต่อจากบ้านอื่นหรือซื้อน้ำเป็นถัง (ตารางที่ 5.36) เมื่อถามถึงการใช้โทรศัพท์ ร้อยละ 77 ใช้โทรศัพท์สาธารณะ และมีโทรศัพท์มือถือใช้ร้อยละ 23 (ตารางที่ 5.37)

สำหรับเรื่องการจัดขยะนั้น(ตารางที่5.39) พบว่าร้อยละ 39 ยังมีการทิ้งลงคูคลอง ร้อยละ 31 เทศบาลมาจัดเก็บหน้าบ้าน ส่วนของการระบายน้ำที่มีท่อระบายน้ำร้อยละ 46 (ตารางที่ 5.38)

2.) การทำมาหากินของชาวชุมชน

จากแบบสอบถามคนในชุมชน พบว่าร้อยละ 29 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป เช่น รับจ้างก่อสร้างทั่วไป รับจ้างทำงานบริเวณแพปลาหรือในโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น ร้อยละ 28 มีอาชีพค้าขาย มีทั้งขายของชำ ของเบ็ดเตล็ดในชุมชน และขายอาหารตามสั่ง ร้อยละ 16 มีการประกอบอาชีพประมง ซึ่งมีการทำประมงและบางครั้งก็วิ่งเรือรับจ้างส่งคนไปปากอ่าวหรือบริเวณแหลมนก ตำบลบานา (ตารางที่ 5.44) มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน ประมาณ 1-3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39 รองลงมา ร้อยละ 31 มีรายได้ประมาณ 3,001-6,000 (ตารางที่5.31)

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในชุมชนและเมืองของชาวชุมชนแออัดไทยมุสลิมในเทศบาลเมืองปัตตานี

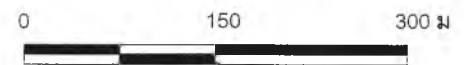
แผนที่ 5.8 ที่ตั้งชุมชนป้อมติงเหยี่แม

สัญลักษณ์

- มัสยิดป้อมติงเหยี่แม
- โรงเรียนเทศบาล 3 ปากน้ำ
- ชุมชนป้อมติงเหยี่แม

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา: จากการสำรวจ

สำหรับรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือน ประมาณ 1-3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 57 และอีก ร้อยละ 32 มีรายได้ประมาณ 3,001-6,000 บาทต่อคนต่อเดือน (ตารางที่ 5.45)

3.)สภาพทางด้านสังคมในชุมชนบือติงหะยีแม

ร้อยละ 85 ไปหาหมอที่โรงพยาบาลปัตตานี ซื้อยากินเองและไปหาหมอที่คลินิกร้อยละ 8 (ตารางที่ 5.40) ส่วนเรื่องการศึกษา นั้นจากแบบสอบถามพบว่าส่วนใหญ่กำลังศึกษาหรือจบการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 54 เรียนโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามหรือปอเนาะ ร้อยละ 12 และกำลังศึกษาหรือจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 19 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.43)

4.)การใช้พื้นที่ทำกิจกรรม

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาและการทำกิจกรรมทั่วไปนั้น ประกอบด้วยค่า ร้อยละของเวลาที่ ช่วงเวลา และวิธีการเดินทางไปทำกิจกรรมดังตารางที่ 5.16 ถึง ตารางที่ 5.20

4.1.1)การทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา

(1.) ความถี่ในการทำกิจกรรม ภาพรวมของการทำกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ในชุมชนบือติง มีรูปแบบของความถี่ในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา ดังตารางที่ 5.15

ตารางที่ 5.15 ความถี่ในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาของกลุ่มตัวอย่างชุมชนบือติงหะยีแม

ปัจจัยกลุ่มตัวอย่าง	ทำกิจกรรมมาก	ทำกิจกรรมน้อย
อายุ	กลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ	กลุ่มเด็กและวัยรุ่น
เพศ	ชาย	หญิง
สถานภาพ	ผู้ที่สมรสแล้วและผู้เป็นโสด	กลุ่มผู้เป็นม่าย
การศึกษา	ผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ผู้ที่เรียน โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม(ปอเนาะ) ผู้ที่เรียนระดับประถมศึกษา และสายอาชีพ	ผู้ที่เรียนระดับมัธยมศึกษา
อาชีพ	กลุ่มผู้เกษียณอายุ รับจ้าง นักเรียนนักศึกษา ค้าขาย และ ประมง	กลุ่มแม่บ้าน

ความถี่ของการทำกิจกรรมของแต่ละกลุ่ม ดังนี้ กลุ่มเด็กและวัยรุ่น (อายุ7-20ปี) ส่วนใหญ่จะทำกิจกรรมประเภทนี้น้อยเมื่อเทียบกับกลุ่มผู้ใหญ่และกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งกิจกรรมเกี่ยวกับ

ศาสนาที่กลุ่มเด็กและวัยรุ่นทำส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลามเบื้องต้น การเรียนอ่านภาษาอาหรับเพื่อจะอ่านหรือสวดคัมภีร์อัล-กุรอาน และเรียนอักษรยาวี (ร้อยละ 42) นอกจากนี้เด็กที่โตเป็นวัยรุ่นก็สามารถเริ่มที่จะละหมาดประจำวัน หรือละหมาดวันศุกร์ได้แล้ว แต่ยังเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 8) ตารางที่ 5.16

ส่วนกลุ่มผู้ใหญ่ (อายุ 21-50 ปี) กิจกรรมด้านศาสนาที่ทำมากเป็นประจำ คือ การละหมาดประจำวัน การถือศีลอด (ร้อยละ 83) งานประเพณีฮารีรายอ (ร้อยละ 70) การละหมาดวันศุกร์ (ร้อยละ 67) และส่วนในกิจกรรมอื่นที่เหลือ มีการเข้าร่วมมากน้อยลดหลั่นกันไป เช่น การช่วยงานที่มีสยิด (ร้อยละ 50) และการบริจาคชะกาต (ร้อยละ 7)

กลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 51 ปีขึ้นไป) จะร่วมปฏิบัติศาสนกิจและกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา มากเมื่อเทียบกับกลุ่มเด็กและวัยรุ่นกับกลุ่มผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นการละหมาดประจำวันและวันศุกร์ การถือศีลอด งานฮารีรายอ (ร้อยละ 90) ส่วนการช่วยงานของมีสยิด (ร้อยละ 56) และการบริจาคชะกาต (ร้อยละ 44) ดูตารางที่ 5.16

(2.) ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม

ช่วงเวลาในการทำกิจกรรมทางด้านศาสนา พบว่าไม่มีความแตกต่างในการปฏิบัติเนื่องจากเป็นการปฏิบัติตามหลักคำสอนที่ปฏิบัติต่อกันมา ไม่ว่าจะเป็นการละหมาดประจำวัน 5 เวลา การละหมาดวันศุกร์ในช่วงเวลาบ่ายซึ่งกระทำเป็นประจำทุกสัปดาห์ และกิจกรรมการเรียนอ่านอัล-กุรอานและการเรียนอักษรยาวีในช่วงเวลาเย็นถึงค่ำ ซึ่งทางโรงเรียนตาลีกาจะทำการเรียนการสอนทุกวันจันทร์ถึงศุกร์หลังกลับจากการเรียนปกติ กิจกรรมการถือศีลอดก็ต้องปฏิบัติเมื่อถึงเทศกาลถือศีลอด คือ เดือนรอมฎอน มีบางกิจกรรมเท่านั้นที่ทำในเวลาที่แตกต่างกัน เช่น การบริจาคชะกาตก็แล้วแต่ความพร้อมหรือความสะดวกของแต่ละคน เป็นต้น

(3.) วิธีการเดินทางไปทำกิจกรรม

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะให้การเดินเท้าเป็นหลักในการเดินทางไปปฏิบัติศาสนากิจกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา และมีกิจกรรมที่ไม่ต้องเดินทาง คือ การถือศีลอด นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมที่น้อยคนจะได้เดินทางไปร่วมคือ การประกอบพิธีฮัจญ์ เนื่องจากต้องเดินทางไปไกลถึงประเทศซาอุดีอาระเบีย จะต้องเตรียมความพร้อมหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นด้านการเงิน ด้านสุขภาพ เป็นต้น

(4.) พื้นที่ทำกิจกรรม

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาที่มีสยิดชุมชนบือติงหะยีแม่ซึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำปัตตานี (แผนที่ 5.10) ซึ่งการใช้พื้นที่มีสยิดจะเป็นการใช้พื้นที่ที่ทำการละหมาดประจำวัน วันศุกร์ และสำหรับการเรียนการสอนหลักการของศาสนาสำหรับกลุ่มเด็กและวัยรุ่น ได้เรียนการอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน เรียนอักษรยาวี ในตาลีกา ซึ่งอยู่บริเวณมีสยิด

4.1.2) กิจกรรมทั่วไป

10 กิจกรรมในแบบสอบถาม พบว่าการทำกิจกรรมประเภทนี้ขึ้นกับเวลาว่างในการทำกิจกรรมของแต่ละคนหลังจากการทำงานหลัก สรุปได้ดังนี้

(1.)ความถี่ในการทำกิจกรรม

พบว่าส่วนใหญ่จะทำหน้าที่ของแต่ละกลุ่มที่เป็นกิจกรรมหลัก ได้แก่ กลุ่มเด็กและวัยรุ่นก็เรียนหนังสือ ส่วนกลุ่มผู้ใหญ่และกลุ่มผู้สูงอายุก็ทำงาน

(2.)ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม

จากการศึกษาพบว่า ในภาพรวม เมื่อเสร็จสิ้นการทำกิจกรรมหลักในแต่ละวัน คือ การเรียนหนังสือของกลุ่มเด็กและวัยรุ่น และการทำงานของผู้สูงอายุและกลุ่มผู้ใหญ่ส่วนใหญ่ก็เริ่มไปทำงานในช่วงเวลาสาย ช่วงเวลาทำกิจกรรมที่เหลือ ได้แก่ การออกกำลังกาย โดยพบว่าทั้ง 3 กลุ่มจะออกกำลังกายในช่วงเวลาเย็น การทำกิจกรรมของกลุ่มเด็กและวัยรุ่นจะเป็นการวิ่งเล่นภายในชุมชน รวมไปถึงการเล่นกีฬา ส่วนกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุจะถือว่าการเดินไปซื้อของร้านค้าในชุมชนและการทำงานบ้านเป็นการออกกำลังกายอยู่แล้ว

สำหรับการทำกิจกรรมทั่วไป อาทิ การไปหาหมอก็เป็นช่วงเวลาที่ทำการของทางโรงพยาบาลแต่ส่วนใหญ่ก็จะไปยามที่เจ็บป่วยถึงขั้นรุนแรง

(3.)วิธีเดินทางไปทำกิจกรรม

มีทั้งกิจกรรมที่ต้องเดินทางและไม่ต้องเดินทาง ซึ่งกิจกรรมที่ทำอยู่ในบ้านไม่ต้องเดินทางคือ การทำงานบ้าน หากต้องเดินทางไปทำกิจกรรมคนส่วนใหญ่ในชุมชนก็นิยมเดินเท้าไปทำกิจกรรม เช่น การออกกำลังกาย การซื้อของในชุมชน การช่วยงานชุมชนและเพื่อนบ้าน เพราะส่วนใหญ่จะเป็นเพียงการเดินทางไปแค่ละแวกบ้าน และชุมชนมีความคับแคบ มีชอกชอยต่างๆ สามารถเดินเท้าไปได้สะดวกกว่าการนำรถจักรยานหรือจักรยานยนต์ไป แม้กระทั่งการเดินทางไปเรียนหนังสือของเด็กและวัยรุ่นก็นิยมเดินเท้าไป ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากชุมชนเท่าใดนัก คือ โรงเรียนระดับประถมศึกษา คือ โรงเรียนเทศบาล 3 ปากน้ำ การเดินทางไปทำงานของกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ซึ่งที่ทำงานก็อยู่ในเมืองก็จะเดินทางโดยรถจักรยานยนต์เป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งการเดินไปซื้อของ ไปหาหมอ และไปธนาคาร

(4.)พื้นที่ทำกิจกรรมทั่วไป

เนื่องจากกิจกรรมทั่วไปเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นและการใช้พื้นที่ก็ไม่จำกัดบริเวณ ดังนั้นการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมก็เกิดขึ้น ทั้งในบริเวณบ้านได้แก่ การทำงานบ้าน การใช้พื้นที่บริเวณละแวกบ้านได้แก่ การซื้อของร้านค้าในชุมชน การพบปะพูดคุยหรือ การเล่นของเด็ก การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมทั่วไปในชุมชนได้แก่ การไปช่วยงานเพื่อนบ้าน งานชุมชน หรือการออกกำลังกาย พักผ่อน ตลอดจนการเล่นของเด็ก นอกจากการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมทั่วไปยังรวมถึงการใช้พื้นที่ทำกิจ

กรรมบริเวณในเมืองโดยเฉพาะบริเวณศูนย์กลางของเมือง ได้แก่การไปซื้อของในตลาด หรือร้านค้าในเมือง ไปหาหมอยามป่วยไข้ หรือการไปติดต่อธุรกรรมการเงินที่ธนาคาร รวมไปถึงกิจกรรมนันทนาการการพักผ่อน ออกกำลังกายในสวนสาธารณะ เป็นต้น (ตารางที่ 5.21)

5.)ปัญหาของชุมชนป้อมดิงหะยีแม

จากการสัมภาษณ์ชาวชุมชนป้อมดิงหะยีแม ได้กล่าวถึงปัญหาและความต้องการสามารถสรุปได้ดังนี้ ปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ เรื่องการระบายน้ำ พื้นผิวดินที่เฉอะแฉะ เสี่ยงรบกวนจากเรือ รถจักรยานยนต์ ปัญหาทางด้านการทำมาหากิน การว่างงานของเยาวชน และคนในชุมชน ปัญหาทางด้านสังคม การขาดความร่วมมือในชุมชน

ตารางที่ 5.16 สรุปรูปแบบการทำกิจกรรมของชาวชุมชนบึงดิงหะยีแม่จำแนกตามอายุ

กิจกรรม	ความถี่ในการทำกิจกรรม*			ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม			วิธีการเดินทางในการทำกิจกรรม		
	7-20 ปี	21-50ปี	51ปีขึ้นไป	7-20 ปี	21-50ปี	51ปีขึ้นไป	7-20 ปี	21-50ปี	51ปีขึ้นไป
ละหมาดประจำวัน	8	83	100	5เวลา(100)	5เวลา(83)	5เวลา(100)	ไม่เดินทาง(67)	ไม่เดินทาง(77)	เดินเท้า(72)
ละหมาดวันศุกร์	8	67	100	บ่าย(83)	บ่าย(50)	บ่าย(100)	ไม่เดินทาง(50)	เดินเท้า(57)	เดินเท้า(78)
เรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	42	17	22	เย็น(50)	ค่ำ(50)	ค่ำ(56)	เดินเท้า(58)	ไม่เดินทาง(73)	เดินเท้า(78)
เรียนอักษรยาวี	42	10	0	เย็น(50)	ค่ำ(37)	ค่ำ(89)	เดินเท้า(50)	ไม่เดินทาง(63)	เดินเท้า(78)
บริจาคชะกาต	0	7	44	--	สาย(43)	สาย(44)	ไม่เดินทาง	เดินเท้า(53)	เดินเท้า(89)
ถือศีลอด	8	83	100	ครบ(75)**	ครบ(97)**	ครบ(100)**	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ประเพณีฮารีรายอ	100	70	100	สาย(100)	สาย(67)	สาย(89)	จยย.(58)	จยย.(50)	เดินเท้า(89)
ประกอบพิธีฮัจญ์	0	0	0	--	--	--	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ช่วยงานมัสยิด	0	50	56	เย็น(58)	สาย(43)	บ่าย(56)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(90)	เดินเท้า(100)
ทำงานบ้าน	42	37	11	เช้า(42)	สาย(30)	เช้า(44)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ทำงาน	0	87	56	--	สาย(57)	สาย(66)	ไม่เดินทาง	จยย.(40)	จยย.(44)
เรียนหนังสือ	100	0	0	สาย(100)	--	--	เดินเท้า(100)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ซื้อของในชุมชน	33	33	11	เช้า(42)	เย็น(47)	เช้า(44)	เดินเท้า(92)	เดินเท้า(77)	เดินเท้า(100)
ซื้อของในเมือง	50	20	0	เย็น(100)	สาย(33)	สาย(44)	จยย.(75)	จยย.(73)	จยย.(67)
ช่วยงานชุมชน	8	27	22	เย็น(75)	สาย(40)	สาย(67)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(57)	เดินเท้า(100)
ช่วยงานเพื่อนบ้าน	25	30	33	เย็น(92)	สาย(53)	สาย(67)	เดินเท้า(42)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(100)
หาหมอ	0	3	0	สาย(58)	สาย(43)	สาย(67)	จยย.(75)	จยย.(67)	จยย.(56)
ไปธนาคาร	0	0	0	--	สาย(37)	สาย(56)	ไม่เดินทาง	จยย.(50)	จยย.(56)
ออกกำลังกาย	42	17	0	เย็น(92)	เย็น(43)	เย็น(78)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(27)	เดินเท้า(89)

หมายเหตุ

* ความถี่มาก หมายถึง ทุกวันหรือเกือบทุก ** ครบ หมายถึง ครบตามกำหนดเวลาถือศีลอดในเดือนรอมฎอน

ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง จำนวนร้อยละ

ตารางที่ 5.17 สรุปรูปแบบการทำกิจกรรมของชาวชุมชนบึงดิงหะยีแม่จำแนกตามเพศ

กิจกรรม	ความถี่ในการทำกิจกรรม		ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม		วิธีการเดินทางในการทำกิจกรรม	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ละหมาดประจำวัน	86	84	5เวลา(100)	5เวลา(84)	ไม่เดินทาง(46)	ไม่เดินทาง(68)
ละหมาดวันศุกร์	89	44	บ่าย(82)	บ่าย(32)	เดินเท้า(75)	ไม่เดินทาง(56)
เรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	25	16	ค่ำ(39)	ค่ำ(64)	ไม่เดินทาง(68)	ไม่เดินทาง(68)
เรียนอักษรยาวี	14	8	ค่ำ(32)	ค่ำ(44)	ไม่เดินทาง(57)	ไม่เดินทาง(48)
บริจาคชะกาต	21	8	สาย(57)	สาย(40)	เดินเท้า(61)	ไม่เดินทาง(44)
ถือศีลอด	93	80	ครบ(96)	ครบ(96)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ประเพณีฮารีรายอ	86	64	สาย(54)	สาย(64)	จยย.(57)	จยย.(48)
ประกอบพิธีฮัจญ์	0	0	--	--	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ช่วยงานมัสยิด	46	36	สาย(61)	สาย(32)	เดินเท้า(71)	เดินเท้า(88)
ทำงานบ้าน	11	68	เช้า(43)	สาย(40)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ทำงาน	79	80	เช้า(46)	สาย(60)	เรือ(46)	จยย.(40)
เรียนหนังสือ	11	4	สาย(11)	สาย(4)	จยย.(11)	เดินเท้า(4)
ซื้อของในชุมชน	18	40	เย็น(43)	เย็น(56)	เดินเท้า(64)	เดินเท้า(76)
ซื้อของในเมือง	25	12	สาย(50)	เย็น(36)	จยย.(86)	จยย.(64)
ช่วยงานชุมชน	29	20	สาย(60)	เย็น(28)	เดินเท้า(64)	เดินเท้า(56)
ช่วยงานเพื่อนบ้าน	25	28	สาย(64)	สาย(40)	เดินเท้า(64)	เดินเท้า(68)
หาหมอ	11	0	สาย(39)	สาย(48)	จยย.(89)	จยย.(68)
ไปธนาคาร	0	4	สาย(39)	บ่าย(36)	จยย.(61)	จยย.(40)
ออกกำลังกาย	29	12	เย็น(64)	เย็น(40)	จยย.(29)	เดินเท้า(12)

ตารางที่ 5.18 สรุปรูปแบบการทำกิจกรรมของชาวชุมชนบึงตึงหะยีแม่จำแนกตามสถานภาพ

กิจกรรม	ความถี่ในการทำกิจกรรม			ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม			วิธีการเดินทางในการทำกิจกรรม		
	โสด	สมรส	ม่าย	โสด	สมรส	ม่าย	โสด	สมรส	ม่าย
ละหมาดประจำวัน	67	87	50	5เวลา(81)	5เวลา(92)	5เวลา(100)	ไม่เดินทาง(62)	ไม่เดินทาง(67)	เดินเท้า(50)
ละหมาดวันศุกร์	62	72	25	บ่าย(52)	บ่าย(62)	บ่าย(50)	เดินเท้า(52)	เดินเท้า(56)	เดินเท้า(50)
เรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	33	21	25	ค่ำ(29)	ค่ำ(59)	ค่ำ(100)	ไม่เดินทาง(52)	ไม่เดินทาง(74)	เดินเท้า(50)
เรียนอักษรยาวี	14	15	0	ค่ำ(29)	ค่ำ(41)	ค่ำ(75)	ไม่เดินทาง(52)	ไม่เดินทาง(59)	ไม่เดินทาง(50)
บริจาคชะกาต	14	21	25	สาย(24)	สาย(46)	เย็น(25)	ไม่เดินทาง(43)	เดินเท้า(51)	เดินเท้า(50)
ถือศีลอด	81	82	50	ครบ(91)	ครบ(92)	ครบ(100)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ประเพณีฮารีรายอ	81	69	100	สาย(86)	สาย(67)	สาย(75)	จยย.(52)	จยย.(49)	จยย.(75)
ประกอบพิธีฮัจญ์	0	0	0	--	--	--	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ช่วยงานมัสยิด	10	44	25	เย็น(29)	สาย(54)	เย็น(75)	เดินเท้า(52)	เดินเท้า(80)	เดินเท้า(75)
ทำงานบ้าน	10	31	75	เช้า(33)	สาย(36)	เย็น(50)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ทำงาน	29	82	25	สาย(14)	สาย(49)	สาย(25)	จยย.(29)	จยย.(33)	จยย.(25)
เรียนหนังสือ	62	0	0	สาย(39)	--	--	รถรับจ้าง(24)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ชื่อของในชุมชน	38	26	0	เย็น(38)	เย็น(46)	เย็น(50)	เดินเท้า(76)	เดินเท้า(64)	เดินเท้า(50)
ชื่อของในเมือง	38	13	50	เย็น(52)	สาย(44)	เย็น(75)	จยย.(86)	จยย.(69)	รถรับจ้าง(100)
ช่วยงานชุมชน	10	21	0	สาย(29)	สาย(54)	เย็น(75)	เดินเท้า(43)	เดินเท้า(56)	เดินเท้า(75)
ช่วยงานเพื่อนบ้าน	10	23	50	สาย(33)	สาย(56)	เย็น(75)	จยย.(38)	เดินเท้า(64)	จยย.(75)
หาหมอ	0	3	0	สาย(67)	สาย(46)	สาย(75)	จยย.(86)	จยย.(72)	จยย.(100)
ไปธนาคาร	0	0	0	สาย(38)	สาย(49)	สาย(25)	จยย.(38)	จยย.(64)	จยย.(25)
ออกกำลังกาย	57	18	50	เย็น(81)	เย็น(44)	เย็น(75)	เดินเท้า(57)	เดินเท้า(18)	เดินเท้า(50)

ตารางที่ 5.19 สรุปรูปแบบการทำกิจกรรมของชาวชุมชนบึงหว้าแม่จันตามระดับการศึกษา

กิจกรรม	ความถี่ในการทำกิจกรรม					ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม					วิธีการเดินทางในการทำกิจกรรม				
	ไม่ได้ศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปอเนาะ	สายอาชีพ	ไม่ได้ศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปอเนาะ	สายอาชีพ	ไม่ได้ศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปอเนาะ	สายอาชีพ
ละหมาดประจำวัน	100	70	25	83	100	5เวลา(100)	5เวลา(73)	ค่ำ(63)	5เวลา(100)	ค่ำ(100)	เดินเท้า(71)	ไม่เดินทาง(57)	ไม่เดินทาง(63)	เดินเท้า(50)	ไม่เดินทาง(80)
ละหมาดวันศุกร์	100	53	25	83	100	บ่าย(100)	บ่าย(50)	บ่าย(100)	บ่าย(67)	บ่าย(60)	เดินเท้า(86)	เดินเท้า(57)	จยย.(38)	เดินเท้า(67)	จยย.(60)
เขียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	0	27	0	67	0	เช้า(43)	ค่ำ(53)	ค่ำ(63)	สาย(50)	ค่ำ(40)	เดินเท้า(71)	ไม่เดินทาง(80)	เดินเท้า(75)	เดินเท้า(50)	ไม่เดินทาง(100)
เรียนอักษรยาวี	0	23	0	33	0	ค่ำ(71)	ค่ำ(50)	ค่ำ(88)	สาย(67)	ค่ำ(40)	เดินเท้า(100)	ไม่เดินทาง(53)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(67)	ไม่เดินทาง(100)
บริจาคชะกาต	14	17	0	17	20	สาย(71)	สาย(33)	สาย(38)	เย็น(33)	สาย(40)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(75)	เดินเท้า(33)	จยย.(60)
ถือศีลอด	100	80	25	67	100	ครบ(100)	ครบ(97)	ครบ(100)	ครบ(83)	ครบ(100)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ประเพณีฮารีรายอ	100	67	63	50	100	สาย(100)	สาย(73)	สาย(88)	สาย(50)	สาย(100)	เดินเท้า(86)	จยย.(43)	จยย.(88)	จยย.(100)	จยย.(80)
ประกอบพิธีฮัจญ์	0	0	0	0	0	--	--	--	--	--	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ช่วยงานมัสยิด	71	37	25	0	60	สาย(57)	บ่าย(47)	บ่าย(38)	เย็น(67)	เย็น(40)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(77)	เดินเท้า(88)	เดินเท้า(83)	เดินเท้า(60)
ทำงานบ้าน	14	37	13	0	0	เช้า(57)	สาย(57)	เช้า(63)	เช้า(50)	เช้า(40)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ทำงาน	14	77	63	33	80	สาย(14)	สาย(67)	สาย(50)	สาย(50)	สาย(40)	เดินเท้า(43)	จยย.(43)	จยย.(25)	เดินเท้า(33)	จยย.(80)
เขียนหนังสือ	0	3	38	50	20	--	สาย(3)	สาย(38)	สาย(50)	สาย(20)	ไม่เดินทาง	เดินเท้า(3)	จยย.(38)	รถรับจ้าง(50)	จยย.(20)
ซื้อของในชุมชน	29	30	0	33	0	เช้า(43)	สาย(37)	เช้า(75)	เย็น(50)	เย็น(80)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(73)	เดินเท้า(88)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(60)
ซื้อของในเมือง	0	17	63	0	60	สาย(57)	สาย(57)	เย็น(63)	เย็น(100)	สาย(60)	จยย.(29)	จยย.(73)	จยย.(88)	รถรับจ้าง(100)	จยย.(80)
ช่วยงานชุมชน	57	17	0	0	0	สาย(71)	สาย(53)	เย็น(63)	สาย(33)	สาย(40)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(85)	เดินเท้า(67)	จยย.(100)
ช่วยงานเพื่อนบ้าน	43	23	25	0	40	สาย(57)	สาย(57)	เย็น(63)	สาย(50)	สาย(60)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(55)	เดินเท้า(85)	เดินเท้า(67)	จยย.(75)
หาหมอ	0	0	0	0	20	สาย(100)	สาย(43)	เย็น(75)	สาย(67)	เย็น(40)	รถรับจ้าง(67)	จยย.(80)	จยย.(62)	รถรับจ้าง(67)	จยย.(75)
ไปธนาคาร	0	0	13	0	0	บ่าย(57)	สาย(47)	บ่าย(50)	สาย(33)	สาย(100)	รถรับจ้าง(67)	จยย.(55)	จยย.(31)	รถรับจ้าง(67)	จยย.(50)
ออกกำลังกาย	0	17	25	33	60	เย็น(43)	เย็น(53)	เย็น(100)	เย็น(83)	เย็น(80)	เดินเท้า(33)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(39)	เดินเท้า(33)	เดินเท้า(50)

ตารางที่ 5.20 สรุปรูปแบบการทำกิจกรรมของชาวชุมชนป้อมติงเหยี่ยมจำแนกตามอาชีพ

กิจกรรม	ความถี่ในการทำกิจกรรม*						ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม						วิธีการเดินทางในการทำกิจกรรม					
	ประมง	ค้าขาย	รับจ้าง	นักเรียน	แม่บ้าน	เกษียณอายุ	ประมง	ค้าขาย	รับจ้าง	นักเรียน	แม่บ้าน	เกษียณอายุ	ประมง	ค้าขาย	รับจ้าง	นักเรียน	แม่บ้าน	เกษียณอายุ
ละหมาดประจำวัน	67	100	80	100	100	67	5เวลา(56)	5เวลา(90)	5เวลา(73)	5เวลา(75)	5เวลา(100)	5เวลา(100)	ไม่เดินทาง(67)	ไม่เดินทาง(70)	เดินเท้า(46)	ไม่เดินทาง(67)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ละหมาดวันศุกร์	67	67	80	73	50	67	บ่าย(56)	บ่าย(30)	บ่าย(81)	ค่ำ(67)	สาย(50)	บ่าย(100)	เดินเท้า(89)	ไม่เดินทาง(60)	เดินเท้า(64)	ไม่เดินทาง(50)	ไม่เดินทาง(100)	เดินเท้า(100)
เรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	22	22	10	36	0	33	ค่ำ(33)	ค่ำ(40)	ค่ำ(64)	ค่ำ(67)	เย็น(50)	--	ไม่เดินทาง(89)	ไม่เดินทาง(90)	เดินเท้า(55)	เดินเท้า(50)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง
เรียนอักษรยาวี	11	11	0	27	0	33	ค่ำ(44)	ค่ำ(40)	ค่ำ(64)	ค่ำ(58)	เย็น(50)	--	ไม่เดินทาง(89)	ไม่เดินทาง(70)	เดินเท้า(55)	เดินเท้า(50)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง
บริจาคชะกาต	11	22	40	0	0	0	สาย(44)	สาย(40)	บ่าย(55)	--	สาย(50)	สาย(50)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(60)	เดินเท้า(64)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง
ถือศีลอด	67	100	70	91	0	67	ครบ(89)	ครบ(90)	ครบ(100)	ครบ(92)	ครบ(100)	ครบ(100)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ประเพณีฮารีรายอ	89	89	70	82	50	100	สาย(67)	สาย(70)	สาย(91)	สาย(92)	สาย(100)	เช้า(100)	จยย.(33)	จยย.(60)	จยย.(55)	จยย.(67)	จยย.(67)	เดินเท้า(100)
ประกอบพิธีฮัจญ์	0	0	0	0	0	0	--	--	--	--	--	--	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ช่วยงานมัสยิด	33	56	40	27	50	67	สาย(56)	บ่าย(40)	บ่าย(55)	บ่าย(50)	สาย(50)	สาย(100)	เดินเท้า(89)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(55)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(100)
ทำงานบ้าน	44	56	30	18	100	33	เช้า(33)	ค่ำ(40)	เช้า(64)	เย็น(50)	เช้า(100)	--	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ทำงาน	56	0	80	9	0	0	สาย(44)	สาย(60)	สาย(73)	--	--	สาย(50)	เรือ(89)	เดินเท้า(50)	จยย.(55)	ไม่เดินทาง	เดินเท้า(50)	จยย.(50)
เรียนหนังสือ	0	0	10	82	0	0	--	--	--	สาย(58)	--	--	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	เดินเท้า(42)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ชื่อของในชุมชน	56	33	0	36	50	33	สาย(33)	สาย(50)	เช้า(73)	บ่าย(33)	เย็น(100)	เช้า(100)	เดินเท้า(78)	เดินเท้า(60)	เดินเท้า(73)	เดินเท้า(75)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(50)
ชื่อของในเมือง	22	33	10	27	0	0	สาย(56)	สาย(60)	เย็น(55)	เย็น(92)	เช้า(50)	เช้า(50)	จยย.(67)	จยย.(80)	จยย.(64)	จยย.(92)	รถรับจ้าง(100)	รถรับจ้าง(50)
ช่วยงานชุมชน	33	44	10	18	0	67	สาย(56)	สาย(60)	เย็น(55)	เย็น(67)	สาย(50)	สาย(100)	เดินเท้า(78)	เดินเท้า(40)	เดินเท้า(64)	เดินเท้า(58)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(100)
ช่วยงานเพื่อนบ้าน	0	44	0	9	50	33	สาย(67)	สาย(80)	เย็น(64)	เย็น(67)	สาย(50)	สาย(100)	เดินเท้า(67)	จยย.(50)	เดินเท้า(64)	จยย.(42)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(100)
หาหมอ	0	0	0	9	0	0	เย็น(67)	สาย(60)	เย็น(64)	สาย(58)	สาย(50)	สาย(100)	จยย.(78)	จยย.(70)	จยย.(55)	จยย.(100)	รถรับจ้าง(100)	จยย.(50)
ไปธนาคาร	0	0	0	0	0	0	สาย(56)	สาย(50)	บ่าย(64)	บ่าย(17)	สาย(100)	--	จยย.(78)	จยย.(60)	จยย.(55)	จยย.(33)	รถรับจ้าง(100)	จยย.(50)
ออกกำลังกาย	33	11	20	73	0	0	เย็น(44)	เย็น(60)	เย็น(82)	เย็น(75)	เย็น(100)	เช้า(50)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(20)	เดินเท้า(27)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(50)

ตารางที่ 5.21 สถานที่ทำกิจกรรมและระยะเวลาเดินทางไปทำกิจกรรมทั่วไปของคนในชุมชนบึงดงห้วยแม่

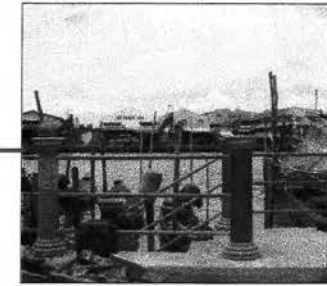
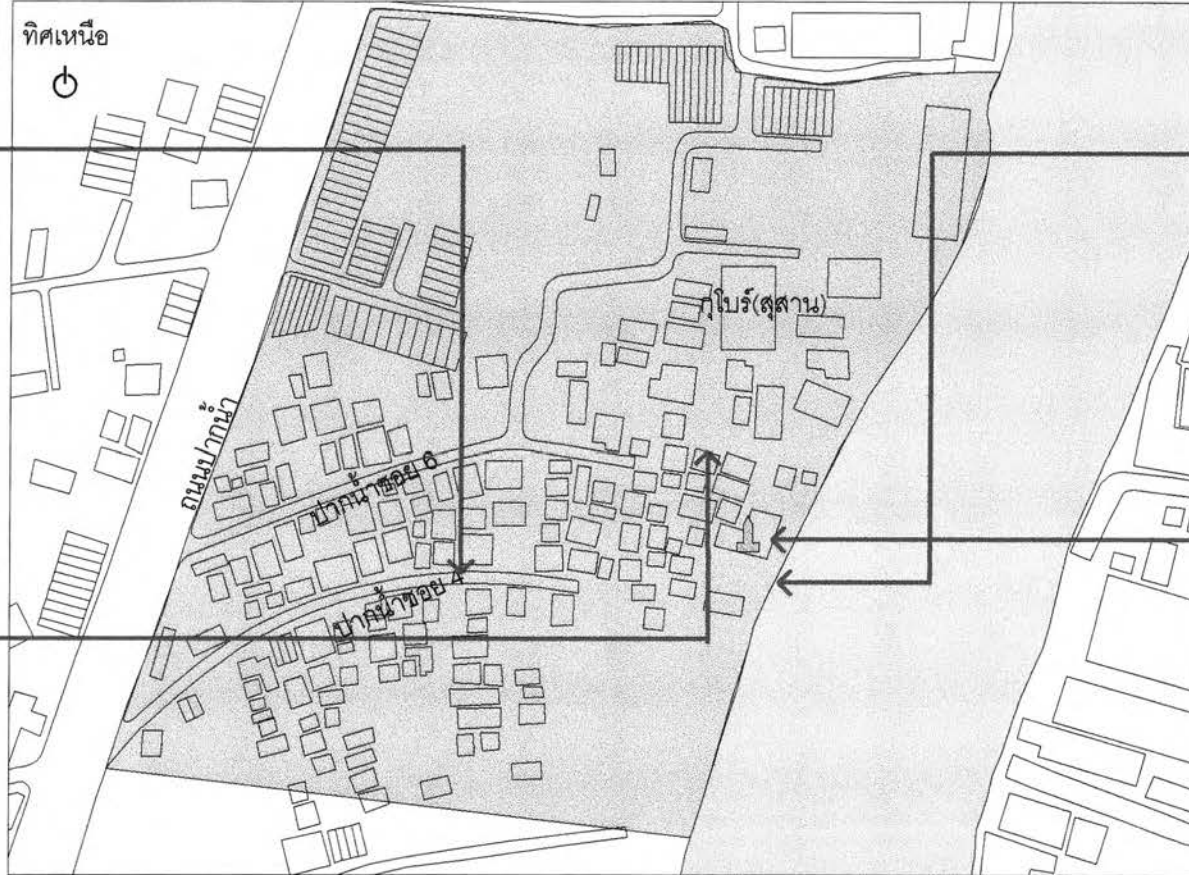
กิจกรรม	พื้นที่															หมายเหตุ			
	1บ้าน	2บ้านเพื่อนญาติ	ณโรงเรียนเทศบาล 3 ปาก	ที่ทำงาน	มัสยิดชุมชนบึงดงห้วยแม่	3โรงเรียนเบญจมราชูทิศ	ร้านค้าในเมือง	โรงเรียนสตรีศรีนครินทร์	โรงเรียนบำรุงวิทย์	โรงพยาบาลปัตตานี	ธนาคารพาณิชย์แบมบัส	สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์	มัสยิดกลางปัตตานี	4ปอเนาะในจังหวัดชายแดน	5 นครเมกกะ ซาอุดีอาระเบีย		ระยะเวลาต่ำสุด(นาที)	ระยะเวลาสูงสุด(นาที)	ระยะเวลาเฉลี่ย(นาที)
กิจกรรมทางศาสนา																			
การละหมาดประจำวัน	*				*											0	0	0	
การละหมาดวันศุกร์	*				*								*			0	20	10	
การเรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	*	*			*				*					*		0	30	15	
การเรียนอักษรอาหรับ	*	*			*				*					*		0	30	15	
การถือศีลอด	*															0	0	0	
การบริจาคซกาต					*	*		*		*				*		3	10	0	
การประกอบพิธีฮัจญ์														*		0	0	0	
งานฮารีรายอ		*			*	*										5	20	13	
การช่วยงานที่มีลยิด					*											2	20	11	
กิจกรรมทั่วไป																			
ทำงานบ้าน	*															0	0	0	
ทำงาน				*												5	20	12.5	
เขียนหนังสือ			*			*		*	*					*		3	20	11.5	
ซื้อของในชุมชน		*														2	7	4.5	
ซื้อของในเมือง							*									5	20	13	
ช่วยงานชุมชน	*	*														2	10	6	
ช่วยงานเพื่อนบ้าน	*	*														2	7	4.5	
หาหมอ										*						3	20	12	
ไปธนาคาร										*						5	25	15	
ออกกำลังกาย			*			*					*					5	20	13	

เส้นทางสัญจรในชุมชน

ตัวอย่างร้านค้า

บริเวณท่าเทียบเรือในชุมชน

มัสยิดบือติงหะยีแม

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในชุมชนและเมืองของชาวมุสลิมในเทศบาลเมืองปัตตานี

แผนที่ 5.9 สถานที่ทำกิจกรรมในชุมชนบือติงหะยีแม

สัญลักษณ์

- มัสยิดบือติงหะยีแม
- ชุมชนบือติงหะยีแม

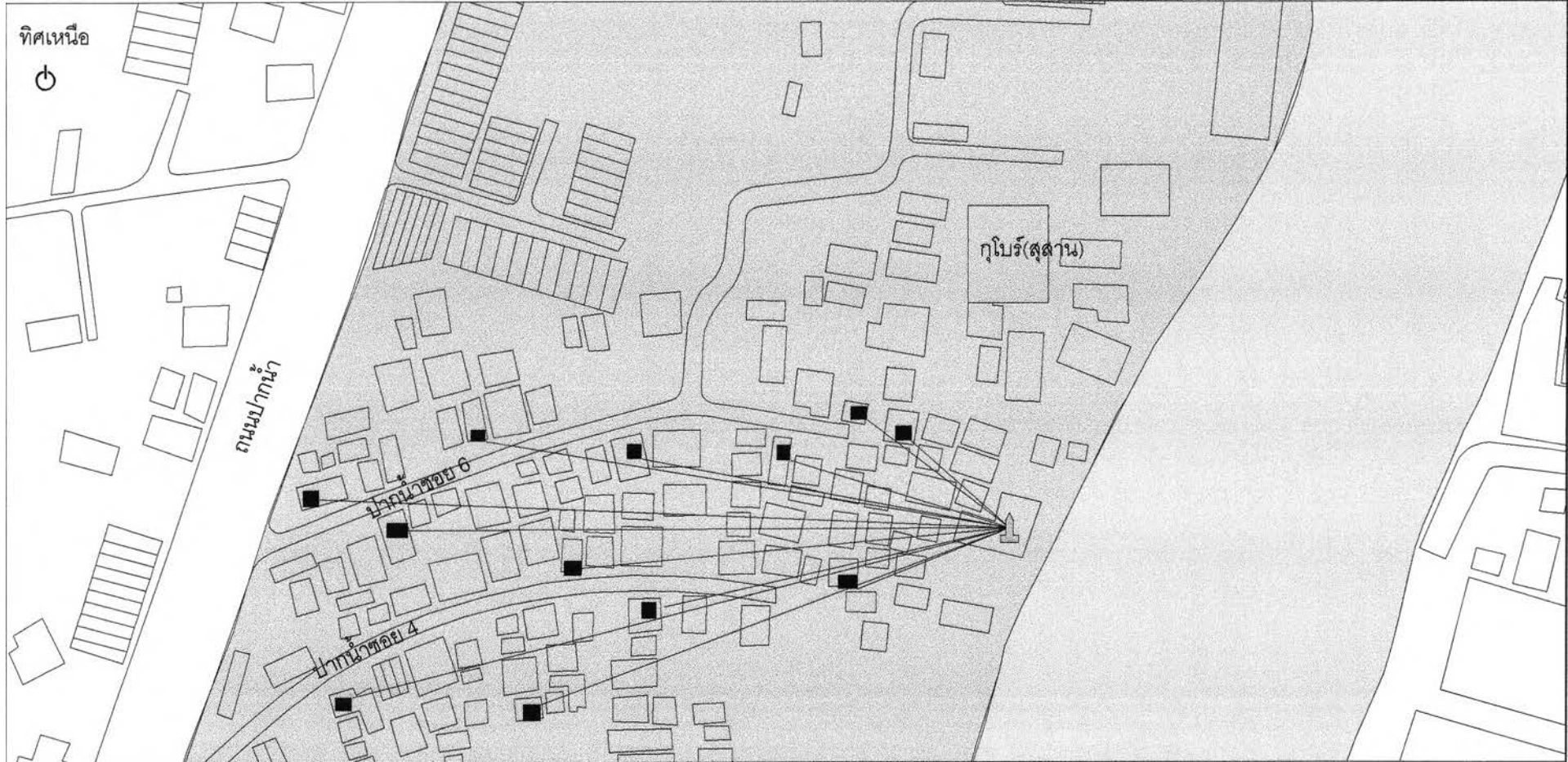

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

0 150 300 ม

ที่มา: จากการสำรวจ

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในชุมชนและเมืองของชาวมุสลิมในเทศบาลเมืองปัตตานี

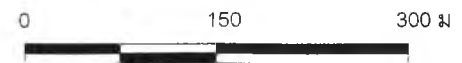
แผนที่ 5.10 ขอบเขตอิทธิพลมัสยิดบือติงหะยีแม

สัญลักษณ์

- มัสยิดบือติงหะยีแม
- ครัวเรือนตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม
- ชุมชนบือติงหะยีแม
- เขตอิทธิพลมัสยิดบือติงหะยีแม

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา: จากการสำรวจ

5.1.4 ชุมชนยูโยด้านภาชี

เป็นชุมชนที่ไม่ทราบประวัติความเป็นมาที่แน่ชัด แต่ที่ตั้งชุมชนใกล้กับด้านศาลกากรจึงเรียกว่า ชุมชนยูโยด้านภาชี อาณาเขตชุมชนทิศเหนือและทิศตะวันออกติดกับแม่น้ำปัตตานี ทิศใต้ติดกับซอยข้างมัสยิดและทิศตะวันตกติดกับด้านภาชีศาลกากร (แผนที่ 5.11) มีบ้านเรือนอยู่ประมาณ 196 หลังคาเรือน ประชากรจำนวน 570 คน

1.) สภาพที่อยู่อาศัยและการใช้สาธารณูปโภค

จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามชาวชุมชนยูโยด้านภาชี ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม 12 ครัวเรือน พบว่าส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 5- 15 ปี (ตารางที่ 5.29) และมีสมาชิกในครัวเรือนประมาณ 6-10 คน (ตารางที่ 5.30) มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย เป็นทั้งเจ้าของบ้านและเจ้าของที่ร้อยละ 67 (ตารางที่ 5.33) ลักษณะที่อยู่อาศัย ร้อยละ 50 เป็นบ้านชั้นเดียวมีทั้งที่สร้างด้วยไม้และปูน (ตารางที่ 5.34) ในส่วนของสาธารณูปโภคทุกครัวเรือนมีไฟฟ้าและน้ำประปาใช้สำหรับการใช้โทรศัพท์ ร้อยละ 58 ใช้โทรศัพท์สาธารณะ ร้อยละ 25 มีโทรศัพท์ใช้ในบ้าน และมีโทรศัพท์มือถือใช้ร้อยละ 17 (ตารางที่ 5.37)

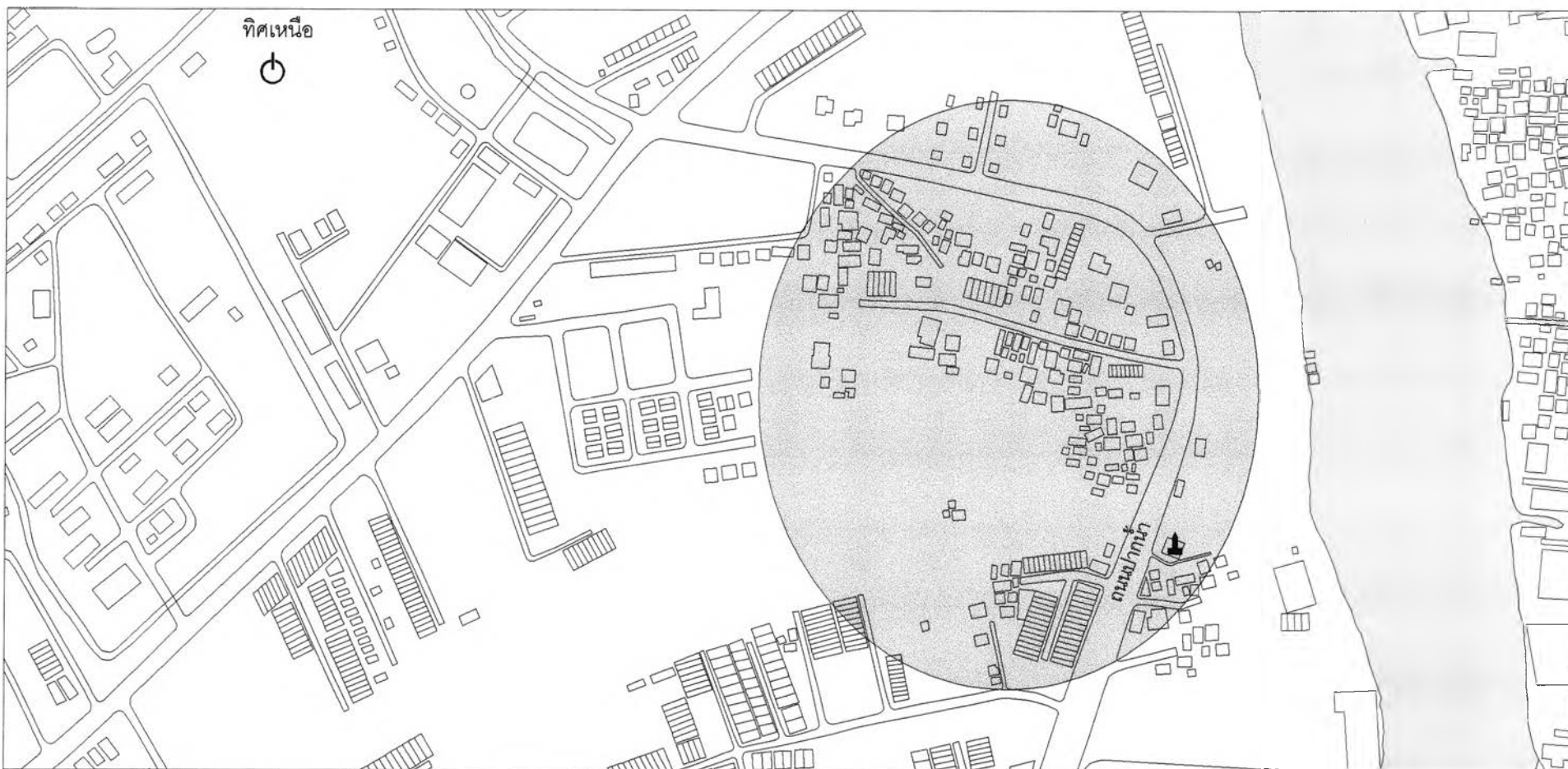
ในส่วนของภาระบายน้ำทิ้งของชาวชุมชนยูโยด้านภาชีพบว่า ยังมีการระบายน้ำลงพื้นหรือทิ้งลงคูคลองถึงร้อยละ 75 มีท่อระบายน้ำเพียงร้อยละ 17 และการกำจัดขยะก็พบว่ามีการทิ้งลงพื้น คูคลองร้อยละ 83 (ตารางที่ 5.38 และ 5.39)

2.) การทำมาหากินของชาวชุมชนยูโยด้านภาชี

สำหรับการทำมาหากินหรือการประกอบอาชีพของชาวชุมชนยูโยด้านภาชี จากแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 34 รองลงมาคืออาชีพค้าขาย ร้อยละ 22 การค้าขายก็มีทั้งที่ขายของใช้จำเป็น ของสด และอาหารสำเร็จรูป (ตารางที่ 5.44) สำหรับรายได้ของครัวเรือนต่อเดือน (ตารางที่ 5.31) ร้อยละ 50 มีรายได้ของครัวเรือนประมาณ 3,001-6,000 บาท และร้อยละ 33 มีรายได้ประมาณ 6,001-9,000 บาทต่อเดือน ในส่วนของรายได้ต่อคนต่อเดือน (ตารางที่ 5.45) พบว่าร้อยละ 59 มีรายได้ประมาณ 1-3,000 บาทต่อคนต่อเดือน รองลงมา มีรายได้ประมาณ 3,001-6,000 บาทต่อคนต่อเดือน

3.) สภาพทางด้านสังคมในชุมชน

ในด้านการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาหรือกำลังศึกษาในระดับประถมศึกษา (ตารางที่ 5.43) ร้อยละ 57 รองลงมาเข้าศึกษาหรือจบการศึกษาจากโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม (ปอเนาะ) ร้อยละ 22 ซึ่งในการเข้าเรียนในปอเนาะนั้นก็มีทั้งที่เรียนในปอเนาะที่มีในจังหวัดปัตตานี และที่ส่งลูกหลานไปเรียนปอเนาะในเขตจังหวัดยะลาและนราธิวาส ส่วนการสาธารณสุขก็นิยมไปใช้บริการของโรงพยาบาลปัตตานี

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในชุมชนและเมืองของชาวมุสลิมในเทศบาลเมืองปัตตานี

แผนที่ 5.11 ที่ตั้งชุมชนยูโด่านภาชี

สัญลักษณ์

มัสยิดชุมชนยูโด่านภาชี

ชุมชนยูโด่านภาชี

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

0 150 300 ม

ที่มา: จากการศึกษา

สำหรับการรวมกลุ่มเพื่อการทำกิจกรรมต่างๆของชุมชนนั้นได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนแล้ว แต่มีผู้ที่เข้าร่วมกลุ่มเพียงร้อยละ 5 เท่านั้น (ตารางที่ 5.47) นอกจากนี้ก็ยังไม่พบว่ามี การจัดตั้งหรือรวมกลุ่มในการทำกิจกรรมอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มออมทรัพย์ หรือกลุ่มอาชีพ

4.)การใช้พื้นที่ทำกิจกรรม

โดยแสดงค่าร้อยละความถี่ ช่วงเวลา และวิธีการเดินทางไปทำกิจกรรมดังตารางที่ 5.23-5.27 มีรายละเอียดดังนี้

4.1.1)การทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนามีรายละเอียดของรูปแบบการทำกิจกรรมและการใช้พื้นที่ดังนี้

(1) ความถี่ในการทำกิจกรรม จากการศึกษาภาพรวมของการทำกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มในชุมชนยูโยด้านภาชี จะมีรูปแบบของความถี่ในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา ดังตารางที่ 5.22

ตารางที่ 5.22 ความถี่ในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาของกลุ่มตัวอย่างชุมชนยูโยด้านภาชี

ปัจจัยกลุ่มตัวอย่าง	ทำกิจกรรมมาก	ทำกิจกรรมน้อย
อายุ	ผู้สูงอายุและกลุ่มผู้ใหญ่	กลุ่มเด็กและวัยรุ่น
เพศ	ชาย	หญิง
สถานภาพ	ผู้ที่สมรสแล้วและกลุ่มผู้เป็นม่าย	ผู้เป็นโสด
การศึกษา	ผู้ที่เรียนโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม(ปอเนาะ) และผู้ที่เรียนระดับมัธยมศึกษา	ผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ผู้ที่เรียนระดับประถมศึกษา สายอาชีพ
อาชีพ	กลุ่มผู้เกษียณอายุ รับจ้าง ค้าขาย กลุ่มแม่บ้าน และประมง	นักเรียนนักศึกษา

การทำกิจกรรมของแต่ละกลุ่มดังรายละเอียดต่อไปนี้ คือ กลุ่มเด็กและวัยรุ่น (อายุ7-20 ปี) ส่วนใหญ่จะทำกิจกรรมประเภทนี้น้อยกลุ่มผู้สูงอายุ เช่น กิจกรรมการละหมาดหรือการบริจาคซะกาต เพราะอยู่ในวัยเรียนและยังไม่มีรายได้เป็นของตนเอง ดังนั้นกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาที่กลุ่มเด็กและวัยรุ่นทำจะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักวัฒนธรรมศาสนาอิสลามเบื้องต้น การเรียนอ่านภาษาอาหรับเพื่อจะอ่านหรือสวดคัมภีร์อัล-กุรอานและเรียนอักษรยาวี และร่วมกิจกรรมที่เป็นประเพณีประจำปี คือ งานประเพณีฮารีรายอ(ร้อยละ 90)

ส่วนกลุ่มผู้ใหญ่ (อายุ 21-50 ปี) มีการทำกิจกรรมหรือปฏิบัติศาสนากิจมากเป็นประจำ คือ การละหมาดประจำวัน วันศุกร์ การถือศีลอด และงานประเพณีฮารีรายอ ส่วนในกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาที่เหลือ มีการเข้าร่วมมากน้อยลดหลั่นกันไปทั้งนี้อยู่ที่ความพร้อมหรือความสะดวกของแต่ละคนที่จะเข้าร่วม เช่น การช่วยงานที่มัสยิด หรือการบริจาคชะกาต เมื่อดูปัจจัยอื่นประกอบ พบว่าเพศเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างของการทำกิจกรรม โดยมากเพศชายจะทำกิจกรรมทางศาสนามากกว่าเพศหญิง จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ชายจะเป็นผู้นำทางด้านศาสนา ไม่ว่าจะเป็นผู้นำทางศาสนา อิหม่าม คอเต็บ บิหลัน ก็ล้วนแต่เป็นผู้ชาย

สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 51 ปีขึ้นไป) จะร่วมปฏิบัติศาสนกิจและกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา การละหมาดประจำวัน การเข้าร่วมฟังการบรรยายธรรมและละหมาดในวันศุกร์ งานประเพณีฮารีรายอ และการช่วยงานมัสยิด ยกเว้นการเรียนอ่านคัมภีร์และการเรียนอักษรยาวีที่มีการทำกิจกรรมน้อยมาก เพราะเป็นกิจกรรมที่เคยเรียนมาแล้วในวัยเด็ก

(2.) ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม

จากการศึกษาไม่พบว่ามี ความแตกต่างของช่วงเวลาในการทำกิจกรรมที่จะส่งผลให้เกิดรูปแบบการทำกิจกรรมที่แตกต่างกันในกลุ่มต่างๆ ส่วนใหญ่จะปฏิบัติตามที่เคยปฏิบัติกันมา การละหมาดประจำวัน 5 เวลา การละหมาดวันศุกร์ช่วงเวลาบ่าย การถือศีลอดช่วงเดือนรอมฎอน การเรียนอ่านคัมภีร์-อัลกุรอาน และการเรียนอักษรยาวีจะทำในช่วงเวลาเย็นและค่ำ เป็นช่วงเวลาที่ว่างเว้นจากการทำกิจกรรมอื่นๆ และเป็นเวลาของครอบครัว โดยกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุจะเป็นผู้สอนให้ลูกหลานอ่านคัมภีร์

(3.) วิธีการเดินทางไปทำกิจกรรม

พบว่าภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มอายุจะให้การเดินเท้าเป็นหลักในการเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจเกี่ยวกับศาสนา และมีกิจกรรมที่ไม่ต้องเดินทาง คือ การถือศีลอด ซึ่งเป็นกิจกรรมการฝึกฝนร่างกายและจิตใจให้รู้สึกถึงความวิหโย ซึ่งถ้าหากต้องเดินทางไกลไม่ได้ถือตามเวลาในเดือนรอมฎอนก็สามารถหาเวลาในการถือศีลอดชดเชยได้ในเดือนอื่น ส่วนการประกอบพิธีฮัจญ์ก็เป็นกิจกรรมที่มีคนเดินทางไปร่วมกิจกรรมน้อยมาก

(4.) พื้นที่ทำกิจกรรม

พื้นที่ในบ้านจึงใช้เป็นที่ละหมาดด้วย ในกรณีที่ไม่ได้ไปมัสยิด และการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาที่มัสยิดชุมชนยูโธด่านภาชีซึ่งตั้งอยู่ริมถนนปากน้ำ(แผนที่ 5.13) ซึ่งการใช้พื้นที่มัสยิดจะเป็นการใช้พื้นที่ที่ทำการละหมาดประจำวัน วันศุกร์ ทำการเรียนการสอนหลักการของศาสนาสำหรับกลุ่มเด็กและวัยรุ่น ได้เรียนการอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน เรียนอักษรยาวี นอกเหนือไปจากการใช้พื้นที่ปฏิบัติศาสนกิจแล้วการใช้พื้นที่บริเวณมัสยิดยังถือได้ว่าเป็นสถานที่ที่ได้มีการพบปะพูดคุย ประชุมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลข่าวสารของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี

4.1.2) กิจกรรมทั่วไป

ในแบบสอบถาม พบว่าการทำกิจกรรมทั่วไปซึ่งได้แบ่งออกเป็น 10 กิจกรรมนั้น การทำกิจกรรมประเภทนี้ขึ้นกับเวลาว่างและความสนใจในการทำกิจกรรมของแต่ละคนหลังจากว่างเว้นจากการทำงานหลักในชีวิตประจำวัน สรุปได้ดังนี้

กลุ่มเด็กและวัยรุ่น(อายุ7-20ปี) จะเรียนหนังสือเป็นหลัก ดังนั้นการทำกิจกรรมทั่วไปอื่นๆ จะทำก่อนหรือหลังจากกลับโรงเรียนหรือในวันหยุด

กลุ่มผู้ใหญ่(21-50ปี) จะทำงานเป็นหลัก กิจกรรมทั่วไปที่ทำมากคือ การทำงานบ้านก็จะทำทุกวันเป็นกิจวัตร เพราะเป็นหน้าที่ที่ต้องดูแลบ้าน

กลุ่มผู้สูงอายุ(51 ปีขึ้นไป) มีทั้งผู้ที่ยังทำงานอยู่และเกษียณแล้ว กิจกรรมหลักที่ทำมากก็ยังคงเป็นการทำงานอยู่ และการทำงานบ้านที่ช่วยคนในครอบครัวดูแล ส่วนการช่วยทำงานของชุมชนผู้สูงอายุก็เป็นกำลังสำคัญในการเตรียมงานและอยู่ร่วมงานจนเลิก เพราะถือเป็นการพบปะพูดคุยกับคนในชุมชน

(1.)ความถี่ในการทำกิจกรรม

จากภาพรวมพบว่าส่วนใหญ่การทำงานบ้าน เป็นกิจกรรมที่ทุกคนในชุมชนทำบ่อยที่สุด ซึ่งเป็นกิจวัตรประจำวันของทุกคนในบ้านที่ต้องรับผิดชอบ ดูแลและช่วยกันทำ

การซื้อของในชุมชนก็นิยมไปซื้อที่ร้านสะดวกใกล้ๆบ้าน ส่วนการไปหาหมอ จะไปเมื่อยามเจ็บป่วยซึ่งนานๆจะป่วยซักครั้ง หรือหากป่วยไม่ถึงขั้นรุนแรง

(2.)ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม

ส่วนใหญ่กิจกรรมหลักคือการปฏิบัติตามหน้าที่ของแต่ละบุคคล ได้แก่ กลุ่มเด็กและวัยรุ่นก็ต้องเดินทางไปเรียนหนังสือตั้งแต่ช่วงเวลาเช้าจนถึงเย็น (เวลา08.00-15.59น.) ในกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุก็ไปทำงานในช่วงเวลาดังกล่าวเช่นเดียวกัน หลังจากทำหน้าที่หลักในแต่ละวันก็มีเวลาว่างในช่วงเย็นเป็นต้นไปจนถึงเวลาค่ำสำหรับการทำกิจกรรมทั่วไปอย่างอื่น เช่น การออกกำลังกาย หรือการเล่นของกลุ่มเด็ก การไปซื้อของ ตลอดจนการไปช่วยงานหรือกิจกรรมของชุมชน งานของเพื่อนบ้านและงานที่มีสัปดาห์จัดขึ้น เป็นต้น

สำหรับการซื้อของในชุมชนและเมืองพบว่า กลุ่มผู้ใหญ่ที่เป็นเพศหญิงจะทำกิจกรรมนี้มาก ส่วนใหญ่จะไปซื้อสินค้าที่เป็นของสด สำหรับทำกับข้าวเลี้ยงคนในครอบครัว ช่วงเวลาเช้าคือ ตลาดพิธาน และการไปหาหมอและการไปธนาคาร ก็มักจะไปตอนสาย

(3.)วิธีเดินทางไปทำกิจกรรม

มีทั้งกิจกรรมที่ต้องเดินทางและไม่ต้องเดินทาง ซึ่งกิจกรรมที่ทำอยู่ในบ้านไม่ต้องเดินทางคือ การทำงานบ้าน หากต้องเดินทางไปทำกิจกรรมคนส่วนใหญ่ในชุมชนก็นิยมเดินเท้าไปทำกิจกรรม เช่น การออกกำลังกาย การซื้อของในชุมชน การช่วยงานชุมชนและเพื่อนบ้าน เพราะส่วน

ใหญ่จะเป็นเพียงการเดินทางไปแต่ละแวกบ้าน และชุมชนมีความคับแคบ มีชอกชอยต่างๆ สามารถเดินเท้าไปได้สะดวกกว่าการนำรถจักรยานหรือจักรยานยนต์ไป การเดินทางไปทำงานของกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ซึ่งที่ทำงานก็อยู่ในเมืองก็จะเดินทางโดยรถจักรยานยนต์เป็นส่วน ใหญ่ รวมทั้งการ เดินทางไปซื้อของ ไปหาหมอ และไปธนาคาร

(4.)พื้นที่ทำกิจกรรม

สำหรับพื้นที่ทำกิจกรรมทั่วไปนั้นไม่จำกัดบริเวณ จะมีการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในหลาย ระดับ เช่น การใช้พื้นที่ในระดับชุมชนการซื้อของร้านค้า การช่วยงานเพื่อนบ้านในชุมชน การออกกำลังกายบริเวณสนามฟุตบอลของสุลกากร ตลอดจนถึงการใช้พื้นที่ในระดับเมืองโดยเฉพาะ ศูนย์กลางเมือง เพื่อซื้อของใช้จำเป็นที่ไม่มีขายในชุมชน หรือการทำธุระจำเป็นอย่างอื่น เช่น การไปหาหมอ ไปธนาคาร และใช้พื้นที่เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจในสวนสาธารณะ การออกกำลังกายต่างๆ เป็นต้น (ตารางที่ 5.28)

5.)ปัญหาของชาวชุมชนยูโยด้านภาษี

มาจากการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ได้กล่าวถึงปัญหาและความต้องการของชาวชุมชนดังนี้ ปัญหาของด้านที่อยู่อาศัย ทางเดินคับแคบ ปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อม ขยะ น้ำท่วมขัง และการเลี้ยงสัตว์ในชุมชน (แผนที่ 5.14) ปัญหาด้านการทำมาหากิน การว่างงาน ขาดการส่งเสริมอาชีพในชุมชน และปัญหาทางด้านสังคม คือ การขาดความร่วมมือในชุมชน

ตารางที่ 5.23 สรุปรูปแบบการทำกิจกรรมของชาวชุมชนยูโยด้านภาษีจำแนกตามอายุ

กิจกรรม	ความถี่ในการทำกิจกรรม*			ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม			วิธีการเดินทางในการทำกิจกรรม		
	7-20 ปี	21-50ปี	51ปีขึ้นไป	7-20 ปี	21-50ปี	51ปีขึ้นไป	7-20 ปี	21-50ปี	51ปีขึ้นไป
ละหมาดประจำวัน	40	86	100	5เวลา(20)	5เวลา(86)	5เวลา(100)	ไม่เดินทาง(70)	ไม่เดินทาง(48)	ไม่เดินทาง(75)
ละหมาดวันศุกร์	10	79	75	ค้ำ(80)	บ้าย(79)	บ้าย(50)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(45)	เดินเท้า(75)
เรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	50	7	50	เย็น(100)	ค้ำ(52)	ค้ำ(50)	เดินเท้า(80)	ไม่เดินทาง(55)	ไม่เดินทาง(75)
เรียนอักษรยาวี	50	0	25	เย็น(100)	ค้ำ(52)	ค้ำ(25)	เดินเท้า(60)	ไม่เดินทาง(48)	ไม่เดินทาง(75)
บริจาคชะกาต	0	24	25	—	สาย(41)	สาย(50)	เดินเท้า(40)	เดินเท้า(45)	เดินเท้า(75)
ถือศีลอด	40	86	100	ครบ(70)**	ครบ(90)**	ครบ(100)**	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ประเพณีฮารีรายอ	90	79	75	สาย(60)	สาย(79)	สาย(75)	เดินเท้า(50)	จยย.(38)	จยย.(75)
ประกอบพิธีฮัจญ์	0	0	0	--	--	--	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ช่วยงานมัสยิด	0	21	75	เย็น(70)	สาย(34)	บ้าย(50)	เดินเท้า(80)	เดินเท้า(55)	เดินเท้า(100)
ทำงานบ้าน	40	34	50	เช้า(30)	เย็น(34)	เช้า(50)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ทำงาน	0	83	75	—	สาย(55)	สาย(50)	ไม่เดินทาง	จยย.(38)	จยย.(75)
เรียนหนังสือ	100	3	0	สาย(100)	--	--	เดินเท้า(50)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ซื้อของในชุมชน	30	24	0	เช้า(60)	เช้า(41)	เย็น(50)	เดินเท้า(70)	จยย.(76)	เดินเท้า(100)
ซื้อของในเมือง	40	45	0	เย็น(90)	สาย(52)	เช้า(50)	จยย.(60)	จยย.(69)	รถรับจ้าง(50)
ช่วยงานชุมชน	0	10	50	--	สาย(41)	สาย(50)	เดินเท้า(80)	เดินเท้า(55)	เดินเท้า(50)
ช่วยงานเพื่อนบ้าน	20	7	50	เย็น(50)	สาย(41)	เย็น(50)	เดินเท้า(60)	เดินเท้า(63)	เดินเท้า(75)
หาหมอ	0	0	0	สาย(60)	สาย(59)	สาย(50)	จยย.(60)	จยย.(66)	จยย.(75)
ไปธนาคาร	0	0	0	--	สาย(72)	บ้าย(50)	ไม่เดินทาง	จยย.(55)	จยย.(50)
ออกกำลังกาย	50	28	0	เย็น(70)	เย็น(86)	—	เดินเท้า(70)	เดินเท้า(45)	เดินเท้า(75)

หมายเหตุ

* ความถี่มาก หมายถึง ทุกวันหรือเกือบทุก ** ครบ หมายถึง ครบตามกำหนดเวลาถือศีลอดในเดือนรอมฎอน ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง จำนวนร้อยละ

ตารางที่ 5.24 สรุปรูปแบบการทำกิจกรรมของชาวชุมชนยูโยด้านภาษีจำแนกตามเพศ

กิจกรรม	ความถี่ในการทำกิจกรรม		ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม		วิธีการเดินทางในการทำกิจกรรม	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ละหมาดประจำวัน	70	78	5เวลา(74)	5เวลา(70)	ไม่เดินทาง(41)	ไม่เดินทาง(57)
ละหมาดวันศุกร์	74	61	บ่าย(59)	บ่าย(70)	เดินเท้า(63)	ไม่เดินทาง(39)
เรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	30	9	ค่ำ(30)	ค่ำ(74)	ไม่เดินทาง(44)	เดินเท้า(57)
เรียนอักษรยาวี	15	9	ค่ำ(15)	ค่ำ(74)	เดินเท้า(52)	ไม่เดินทาง(57)
บริจาคชะกาต	33	9	เช้า(33)	สาย(9)	เดินเท้า(48)	เดินเท้า(43)
ถือศีลอด	78	74	ครบ(96)	ครบ(85)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ประเพณีฮารีรายอ	81	83	สาย(74)	สาย(83)	จยย.(48)	เดินเท้า(39)
ประกอบพิธีฮัจญ์	0	0	--	--	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ช่วยงานมัสยิด	41	9	เย็น(33)	บ่าย(48)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(65)
ทำงานบ้าน	33	48	เย็น(33)	เช้า(48)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ทำงาน	48	65	สาย(48)	สาย(65)	จยย.(33)	จยย.(22)
เรียนหนังสือ	37	26	สาย(37)	สาย(26)	รถรับจ้าง(22)	เดินเท้า(13)
ซื้อของในชุมชน	33	17	เย็น(33)	สาย(17)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(74)
ซื้อของในเมือง	37	30	สาย(37)	เย็น(57)	จยย.(70)	จยย.(65)
ช่วยงานชุมชน	15	0	เย็น(41)	เย็น(48)	เดินเท้า(52)	เดินเท้า(65)
ช่วยงานเพื่อนบ้าน	19	13	เย็น(63)	เย็น(48)	เดินเท้า(44)	เดินเท้า(61)
หาหมอ	0	0	สาย(70)	สาย(57)	จยย.(74)	จยย.(57)
ไปธนาคาร	0	0	บ่าย(60)	สาย(43)	จยย.(52)	จยย.(39)
ออกกำลังกาย	56	13	เย็น(78)	เย็น(70)	จยย.(67)	จยย.(39)

ตารางที่ 5.25 สรุปรูปแบบการทำกิจกรรมของชาวชุมชนโยธาด้านอาชีพจำแนกตามสถานภาพ

กิจกรรม	ความถี่ในการทำกิจกรรม			ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม			วิธีการเดินทางในการทำกิจกรรม		
	โสด	สมรส	ม่าย	โสด	สมรส	ม่าย	โสด	สมรส	ม่าย
ละหมาดประจำวัน	50	92	100	5เวลา(91)	5เวลา(95)	5เวลา(100)	ไม่เดินทาง(48)	ไม่เดินทาง(50)	เดินเท้า(67)
ละหมาดวันศุกร์	39	87	100	บ่าย(61)	บ่าย(30)	บ่าย(100)	เดินเท้า(70)	ไม่เดินทาง(55)	เดินเท้า(67)
เรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	28	4	33	ค่ำ(35)	ค่ำ(50)	ค่ำ(67)	ไม่เดินทาง(61)	ไม่เดินทาง(85)	เดินเท้า(67)
เรียนอักษรยาวี	28	39	0	ค่ำ(30)	ค่ำ(55)	ค่ำ(100)	เดินเท้า(48)	ไม่เดินทาง(70)	เดินเท้า(67)
บริจาคชะกาต	0	26	33	สาย(26)	สาย(40)	สาย(100)	เดินเท้า(57)	เดินเท้า(55)	เดินเท้า(100)
ถือศีลอด	61	91	100	ครบ(100)	ครบ(95)	ครบ(100)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ประเพณีฮารีรายอ	94	78	100	สาย(57)	สาย(80)	สาย(100)	จยย.(61)	จยย.(75)	จยย.(67)
ประกอบพิธีฮัจญ์	0	0	0	--	--	--	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ช่วยงานมัสยิด	6	43	33	สาย(44)	สาย(35)	สาย(100)	เดินเท้า(78)	เดินเท้า(80)	เดินเท้า(100)
ทำงานบ้าน	39	35	33	เช้า(39)	เช้า(50)	สาย(67)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ทำงาน	39	83	0	สาย(35)	สาย(80)	บ่าย(67)	เรือ(44)	จยย.(50)	ไม่เดินทาง
เรียนหนังสือ	61	0	33	เช้า(25)	--	--	จยย.(17)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ซื้อของในชุมชน	17	30	33	สาย(44)	เย็น(45)	เช้า(67)	เดินเท้า(74)	เดินเท้า(75)	เดินเท้า(100)
ซื้อของในเมือง	39	30	0	เย็น(48)	สาย(50)	สาย(100)	จยย.(83)	จยย.(85)	รถรับจ้าง(100)
ช่วยงานชุมชน	0	17	33	สาย(39)	สาย(55)	สาย(100)	เดินเท้า(65)	เดินเท้า(45)	เดินเท้า(67)
ช่วยงานเพื่อนบ้าน	11	22	33	สาย(48)	สาย(60)	สาย(100)	เดินเท้า(57)	เดินเท้า(75)	เดินเท้า(67)
หาหมอล	0	0	0	เย็น(44)	สาย(50)	สาย(100)	จยย.(91)	จยย.(80)	รถรับจ้าง(100)
ไปธนาคาร	0	0	0	บ่าย(22)	สาย(50)	บ่าย(33)	จยย.(44)	จยย.(75)	ไม่เดินทาง(67)
ออกกำลังกาย	33	26	0	เย็น(61)	เย็น(70)	เย็น(67)	เดินเท้า(57)	ไม่เดินทาง(75)	ไม่เดินทาง(67)

ตารางที่ 5.26 สรุปรูปแบบการทำกิจกรรมของชาวชุมชนยูโยด้านภาษีจำแนกตามระดับการศึกษา

กิจกรรม	ความถี่ในการทำกิจกรรม					ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม					วิธีการเดินทางในการทำกิจกรรม				
	ไม่ได้ศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปอเนาะ	สายอาชีพ	ไม่ได้ศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปอเนาะ	สายอาชีพ	ไม่ได้ศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปอเนาะ	สายอาชีพ
ละหมาดประจำวัน	100	75	93	60	100	5เวลา(100)	5เวลา(85)	ค่ำ(54)	5เวลา(100)	ค่ำ(100)	ไม่เดินทาง(67)	ไม่เดินทาง(60)	เดินเท้า(69)	ไม่เดินทาง(100)	จยย.(50)
ละหมาดวันศุกร์	75	64	77	60	100	บ่าย(100)	บ่าย(45)	บ่าย(45)	บ่าย(100)	บ่าย(100)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(77)	เดินเท้า(67)	จยย.(50)
เรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	25	25	21	40	50	เช้า(67)	ค่ำ(35)	ค่ำ(85)	ค่ำ(100)	ค่ำ(75)	เดินเท้า(67)	ไม่เดินทาง(65)	เดินเท้า(69)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(50)
เรียนอักษรยาวี	25	18	14	20	0	ค่ำ(67)	ค่ำ(35)	ค่ำ(85)	ค่ำ(100)	ค่ำ(75)	เดินเท้า(100)	ไม่เดินทาง(55)	เดินเท้า(69)	ไม่เดินทาง(67)	ไม่เดินทาง(50)
บริจาคซากาต	0	11	14	40	0	สาย(67)	สาย(40)	สาย(23)	สาย(67)	สาย(50)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(92)	เดินเท้า(67)	จยย.(50)
ถือศีลอด	100	75	86	60	100	ครบ(100)	ครบ(90)	ครบ(100)	ครบ(100)	ครบ(100)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ประเพณีฮารีรายอ	75	93	71	80	50	สาย(100)	สาย(90)	สาย(85)	สาย(100)	สาย(100)	เดินเท้า(67)	จยย.(55)	จยย.(100)	เดินเท้า(67)	จยย.(100)
ประกอบพิธีฮัจญ์	0	0	0	0	0	--	--	--	--	--	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ช่วยงานมัสยิด	50	29	64	20	100	สาย(67)	บ่าย(40)	เย็น(54)	บ่าย(100)	เย็น(75)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(70)	เดินเท้า(77)	เดินเท้า(33)	จยย.(75)
ทำงานบ้าน	50	54	14	40	0	เช้า(67)	เช้า(50)	เช้า(62)	เช้า(67)	เย็น(75)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ทำงาน	75	64	64	40	100	สาย(67)	สาย(45)	สาย(31)	สาย(100)	สาย(25)	เดินเท้า(33)	จยย.(25)	จยย.(31)	เดินเท้า(33)	จยย.(25)
เรียนหนังสือ	0	14	21	60	0	--	--	สาย(54)	--	สาย(50)	ไม่เดินทาง	เดินเท้า(15)	เดินเท้า(39)	ไม่เดินทาง	เดินเท้า(50)
ซื้อของในชุมชน	0	36	21	20	0	เช้า(67)	บ่าย(45)	เช้า(54)	เช้า(67)	เช้า(67)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(86)	เดินเท้า(69)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(75)
ซื้อของในเมือง	50	14	29	40	50	สาย(67)	สาย(40)	เย็น(69)	สาย(67)	เย็น(100)	รถรับจ้าง(100)	จยย.(85)	จยย.(77)	รถรับจ้าง(67)	จยย.(75)
ช่วยงานชุมชน	50	11	50	20	0	สาย(67)	สาย(35)	เย็น(69)	บ่าย(67)	เย็น(75)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(85)	เดินเท้า(67)	จยย.(100)
ช่วยงานเพื่อนบ้าน	25	21	50	60	0	เย็น(67)	สาย(40)	เย็น(62)	บ่าย(67)	เย็น(75)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(55)	เดินเท้า(85)	เดินเท้า(67)	จยย.(75)
หาหมอล	0	0	14	0	50	สาย(100)	สาย(65)	เย็น(54)	สาย(67)	เย็น(75)	รถรับจ้าง(67)	จยย.(80)	จยย.(62)	รถรับจ้าง(67)	จยย.(75)
ไปธนาคาร	0	0	0	0	0	สาย(67)	สาย(35)	สาย(31)	สาย(100)	บ่าย(50)	รถรับจ้าง(67)	จยย.(55)	จยย.(31)	รถรับจ้าง(67)	จยย.(50)
ออกกำลังกาย	0	25	36	40	50	เช้า(67)	เย็น(65)	เย็น(85)	เช้า(67)	เย็น(100)	เดินเท้า(33)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(39)	เดินเท้า(33)	เดินเท้า(50)

ตารางที่ 5.27 สรุปรูปแบบการทำกิจกรรมของชาวชุมชนยูโยด้านภาษีจำแนกตามอาชีพ

กิจกรรม	ความถี่ในการทำกิจกรรม*						ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม						วิธีการเดินทางในการทำกิจกรรม					
	ประมง	ค้าขาย	รับจ้าง	นักเรียน	แม่บ้าน	เกษียณอายุ	ประมง	ค้าขาย	รับจ้าง	นักเรียน	แม่บ้าน	เกษียณอายุ	ประมง	ค้าขาย	รับจ้าง	นักเรียน	แม่บ้าน	เกษียณอายุ
ละหมาดประจำวัน	78	90	87	10	100	80	5เวลา(56)	5เวลา(90)	5เวลา(73)	5เวลา(75)	5เวลา(100)	5เวลา(100)	ไม่เดินทาง(67)	ไม่เดินทาง(70)	เดินเท้า(46)	ไม่เดินทาง(67)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ละหมาดวันศุกร์	78	80	67	10	100	80	บ่าย(56)	บ่าย(30)	บ่าย(81)	ค่ำ(67)	สาย(50)	บ่าย(100)	เดินเท้า(89)	ไม่เดินทาง(60)	เดินเท้า(64)	ไม่เดินทาง(50)	ไม่เดินทาง(100)	เดินเท้า(100)
เรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	22	20	13	60	0	20	ค่ำ(33)	ค่ำ(40)	ค่ำ(64)	ค่ำ(67)	เย็น(50)	--	ไม่เดินทาง(89)	ไม่เดินทาง(90)	เดินเท้า(55)	เดินเท้า(50)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง
เรียนอักษรยาวี	11	0	7	60	0	0	ค่ำ(44)	ค่ำ(40)	ค่ำ(64)	ค่ำ(58)	เย็น(50)	--	ไม่เดินทาง(89)	ไม่เดินทาง(70)	เดินเท้า(55)	เดินเท้า(50)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง
บริจาคชะกาต	0	40	40	0	0	20	สาย(44)	สาย(40)	บ่าย(55)	--	สาย(50)	สาย(50)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(60)	เดินเท้า(64)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง
ถือศีลอด	89	80	80	0	100	80	ครบ(89)	ครบ(90)	ครบ(100)	ครบ(92)	ครบ(100)	ครบ(100)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ประเพณีฮารีรายอ	68	60	80	90	100	100	สาย(67)	สาย(70)	สาย(91)	สาย(92)	สาย(100)	เช้า(100)	จยย.(33)	จยย.(60)	จยย.(55)	จยย.(67)	จยย.(67)	เดินเท้า(100)
ประกอบพิธีฮัจญ์	0	0	0	0	0	0	--	--	--	--	--	--	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ช่วยงานมัสยิด	33	20	60	0	0	20	สาย(56)	บ่าย(40)	บ่าย(55)	บ่าย(50)	สาย(50)	สาย(100)	เดินเท้า(89)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(55)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(100)
ทำงานบ้าน	33	60	33	30	50	80	เช้า(33)	ค่ำ(40)	เช้า(64)	เย็น(50)	เช้า(100)	--	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)	ไม่เดินทาง(100)
ทำงาน	78	70	80	0	100	40	สาย(44)	สาย(60)	สาย(73)	--	--	สาย(50)	เรือ(89)	เดินเท้า(50)	จยย.(55)	ไม่เดินทาง	เดินเท้า(50)	จยย.(50)
เรียนหนังสือ	0	0	0	100	0	0	--	--	--	สาย(58)	--	--	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง	เดินเท้า(42)	ไม่เดินทาง	ไม่เดินทาง
ซื้อของในชุมชน	44	20	27	30	50	20	สาย(33)	สาย(50)	เช้า(73)	บ่าย(33)	เย็น(100)	เช้า(100)	เดินเท้า(78)	เดินเท้า(60)	เดินเท้า(73)	เดินเท้า(75)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(50)
ซื้อของในเมือง	11	50	40	30	0	20	สาย(56)	สาย(60)	เย็น(55)	เย็น(92)	เช้า(50)	เช้า(50)	จยย.(67)	จยย.(80)	จยย.(64)	จยย.(92)	รถรับจ้าง(100)	รถรับจ้าง(50)
ช่วยงานชุมชน	22	10	0	10	0	0	สาย(56)	สาย(60)	เย็น(55)	เย็น(67)	สาย(50)	สาย(100)	เดินเท้า(78)	เดินเท้า(40)	เดินเท้า(64)	เดินเท้า(58)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(100)
ช่วยงานเพื่อนบ้าน	22	10	33	10	50	0	สาย(67)	สาย(80)	เย็น(64)	เย็น(67)	สาย(50)	สาย(100)	เดินเท้า(67)	จยย.(50)	เดินเท้า(64)	จยย.(42)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(100)
หาหมอ	11	0	0	0	0	0	เย็น(67)	สาย(60)	เย็น(64)	สาย(58)	สาย(50)	สาย(100)	จยย.(78)	จยย.(70)	จยย.(55)	จยย.(100)	รถรับจ้าง(100)	จยย.(50)
ไปธนาคาร	11	0	0	0	0	0	สาย(56)	สาย(50)	บ่าย(64)	บ่าย(17)	สาย(100)	--	จยย.(78)	จยย.(60)	จยย.(55)	จยย.(33)	รถรับจ้าง(100)	จยย.(50)
ออกกำลังกาย	22	10	33	40	0	0	เย็น(44)	เย็น(60)	เย็น(82)	เย็น(75)	เย็น(100)	เช้า(50)	เดินเท้า(67)	เดินเท้า(20)	เดินเท้า(27)	เดินเท้า(50)	เดินเท้า(100)	เดินเท้า(50)

ตารางที่ 5.28 สถานที่ทำกิจกรรมและระยะเวลาเดินทางไปทำกิจกรรมทั่วไปของคนในชุมชนโยธาผ่านภาษี

กิจกรรม	พื้นที่																		หมายเหตุ		
	1บ้าน	2บ้านเพื่อน/ญาติ	ตรงเรียนเทศบาล 3 ภาค	ที่ทำงาน	ศูนย์บริการสาธารณสุข	มัสยิดชุมชนมัสยิดดินแดง	3โรงเรียนประถมภาคใต้	ร้านค้าในเมือง	โรงเรียนเดชาปัตตานี	โรงเรียนแก่งไทร	โรงพยาบาลปัตตานี	ธนาคารพาณิชย์ปัตตานี	สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์	มัสยิดกลางปัตตานี	4โป่งทะเล	5 นครเมกะ	ระยะเวลาต่ำสุด(นาที)	ระยะเวลาสูงสุด(นาที)		ระยะเวลาเฉลี่ย(นาที)	
กิจกรรมทางศาสนา																					1พื้นที่ในระดับบ้าน 2พื้นที่ในระดับชุมชน 3พื้นที่ในระดับเมือง 4พื้นที่ในระดับภาค 5พื้นที่ในระดับต่างประเทศ
การละหมาดประจำวัน	*					*											0	0	0		
การละหมาดวันศุกร์	*					*								*			0	20	10		
การเวียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	*	*				*				*					*		0	30	15		
การเวียนอักษรยาวี	*	*				*				*					*		0	30	15		
การถือศีลอด	*																0	0	0		
การบริจาคชะกาต						*	*		*		*				*		3	10	0		
การประกอบพิธีฮัจญ์															*		0	0	0		
งานฮารีรายอ		*				*	*							*			5	20	13		
การชวยงานที่มีสยิด						*								*			2	20	11		
กิจกรรมทั่วไป																					
ทำงานบ้าน	*																0	0	0		
ทำงาน				*													5	20	12.5		
เรียนหนังสือ			*			*		*	*					*			3	20	11.5		
ชื่อของในชุมชน		*															2	7	4.5		
ชื่อของในเมือง							*										5	20	13		
ชวยงานชุมชน	*	*															2	10	6		
ชวยงานเพื่อนบ้าน	*	*															2	7	4.5		
หาหมอ					*					*							3	20	12		
ไปธนาคาร											*						5	25	15		
ออกกำลังกาย			*			*							*				5	20	13		

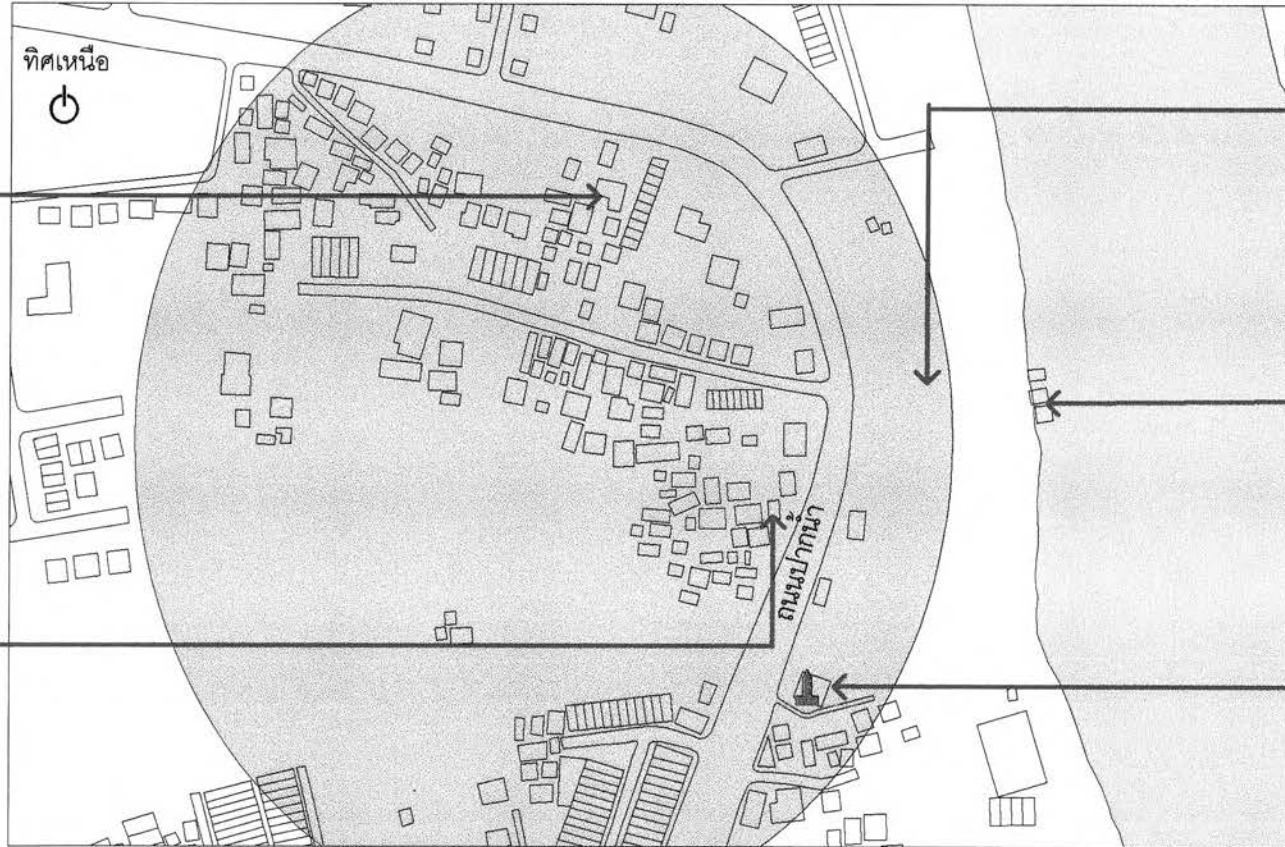

ทางเดินสะพานไม้

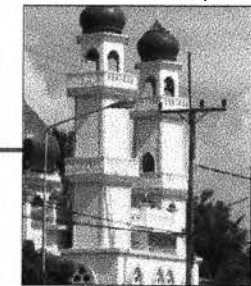
ร้านขายของชำ

สนามฟุตบอล

บริเวณท่าเทียบเรือชุมชนญูโย

มัสยิดชุมชนญูโย

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในชุมชนและเมืองของชาวชุมชนแออัดไทยมุสลิมในเทศบาลเมืองปัตตานี

แผนที่ 5.12 สถานที่ทำกิจกรรมในชุมชนญูโยด้านภาชี

สัญลักษณ์

- มัสยิด
- ชุมชนญูโยด้านภาชี

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา: จากการศึกษา

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในชุมชนและเมืองของชาวมุสลิมในเทศบาลเมืองปัตตานี

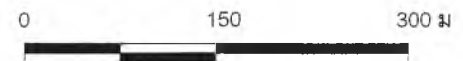
แผนที่ 5.13 ขอบเขตอิทธิพลของมัสยิดยูโยด้านภาชี

สัญลักษณ์

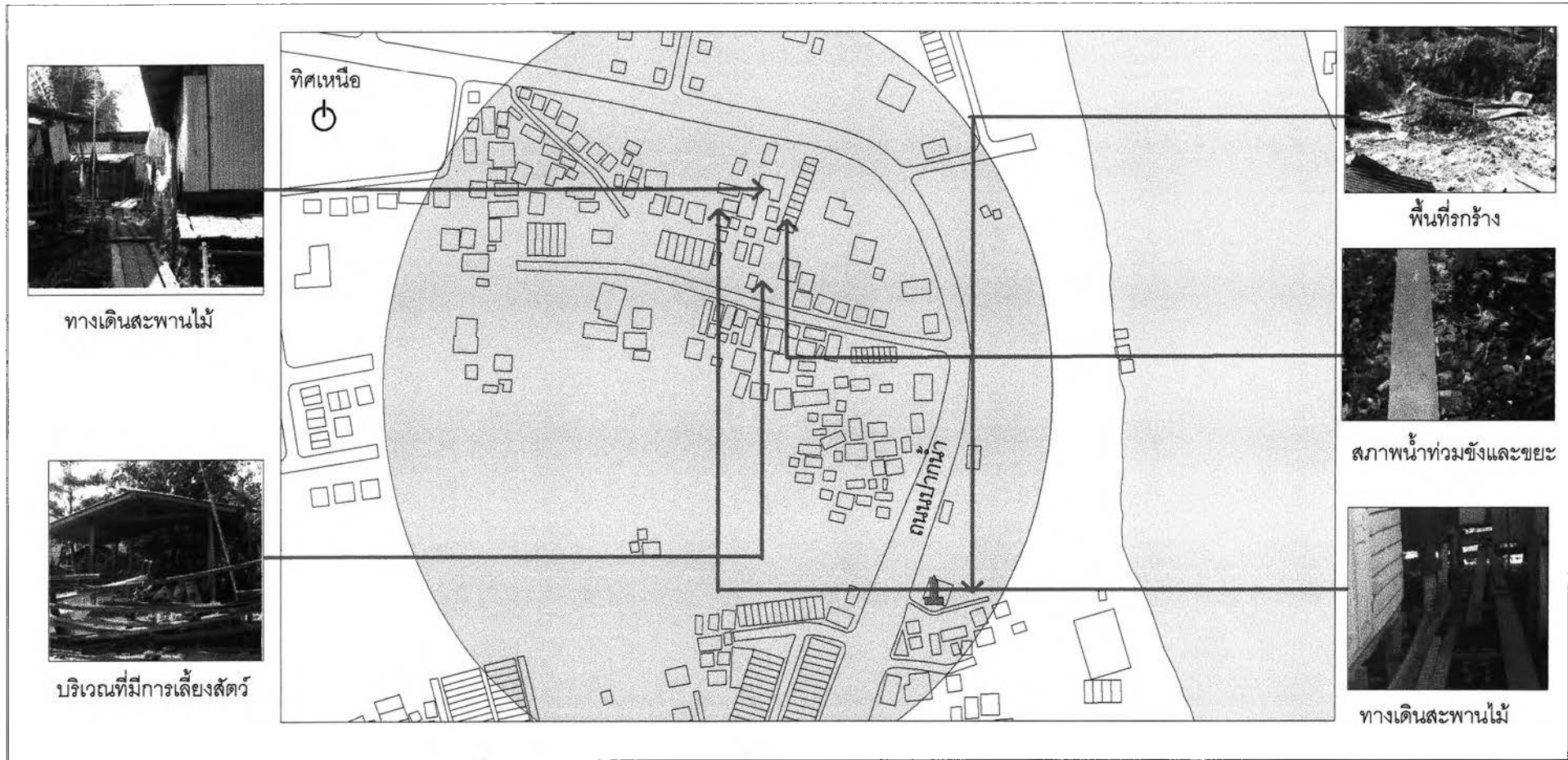
- มัสยิด
- คริวเรือนตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม
- ชุมชนยูโยด้านภาชี
- เขตอิทธิพลมัสยิดยูโยด้านภาชี

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา: จากการศึกษา

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในชุมชนและเมืองของชาวชุมชนแออัดไทยมุสลิมในเทศบาลเมืองปัตตานี

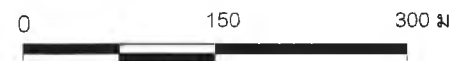
แผนที่ 5.14 ตัวอย่างสภาพปัญหาในชุมชนมุสลิมโดยด้านภาษี

สัญลักษณ์

- มัสยิด
- ชุมชนมุสลิมโดยด้านภาษี

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา: จากการศึกษา

ตารางที่ 5.29 ร้อยละของระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนของชาวชุมชนแออัดเมืองปัตตานี

ระยะเวลาที่อาศัย	ชุมชนแออัดในเมืองปัตตานี				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
ต่ำกว่า 5 ปี	5	5	0	0	3
5-15 ปี	9	21	8	42	20
16-25 ปี	18	26	54	8	27
25 ปีขึ้นไป	68	47	39	50	51
รวม	100	100	100	100	100

ตารางที่ 5.30 ร้อยละของจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของชาวชุมชนแออัดเมืองปัตตานี

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	ชุมชนแออัดในเมืองปัตตานี				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
1-5 คน	36	53	31	25	36
6-10 คน	50	47	62	50	52
11-15 คน	14	0	8	25	12
รวม	100	100	100	100	100

ตารางที่ 5.31 ร้อยละของรายได้ของครัวเรือนต่อเดือนของชาวชุมชนแออัดเมืองปัตตานี

รายได้ของครัวเรือนต่อเดือน	ชุมชนแออัดในเมืองปัตตานี				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
1-3,000 บาท	18	21	39	17	24
3,001-6,000 บาท	27	32	31	50	35
6,001-9,000 บาท	41	47	23	33	36
9,001-12,000 บาท	14	0	8	0	6
รวม	100	100	101	100	100

ตารางที่ 5.32 ร้อยละของการเป็นเจ้าของยานพาหนะของชาวชุมชนแออัดเมืองปัตตานี

การเป็นเจ้าของยานพาหนะ	ชุมชนแออัดในเมืองปัตตานี				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
จักรยาน	23	10	31	8	18
จักรยานยนต์	68	79	39	83	67
รถยนต์	5	0	0	0	1
เรือ	5	11	31	8	14
รวม	100	100	100	100	100

ตารางที่ 5.33 ร้อยละของกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยของชาวชุมชนแออัดเมืองปัตตานี

กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย	ชุมชนแออัดในเมืองปัตตานี				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
เป็นเจ้าของบ้านและเจ้าของ	82	79	100	67	82
เช่าที่ปลูกบ้าน	5	0	0	33	10
บ้านเช่า	14	21	0	0	9
รวม	100	100	100	100	100

หมายเหตุ : 1 ชุมชนสะบารัง 2 ชุมชนบือติงตันหยง 3 ชุมชนบือติงหะยีแม 4 ชุมชนยูโยด่านภาชี

ตารางที่ 5.34 ร้อยละของลักษณะที่อยู่อาศัยของชาวชุมชนแออัดเมืองปัตตานี

ลักษณะที่อยู่อาศัย	ชุมชนแออัดในเมืองปัตตานี				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
บ้านชั้นเดียว	27	58	31	50	42
บ้าน 2 ชั้นครึ่งตึกครึ่งไม้	59	16	46	17	35
บ้านมีใต้ถุนสูง	14	26	23	33	24
รวม	100	100	100	100	100

ตารางที่ 5.35 ร้อยละของการใช้ไฟฟ้าของชาวชุมชนแออัดเมืองปัตตานี

การใช้ไฟฟ้า	ชุมชนแออัดในเมืองปัตตานี				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
มีมิเตอร์เอง	100	100	100	100	100
รวม	100	100	100	100	100

ตารางที่ 5.36 ร้อยละของการใช้น้ำประปาของชาวชุมชนแออัดเมืองปัตตานี

การใช้น้ำประปา	ชุมชนแออัดในเมืองปัตตานี				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
มีมิเตอร์เอง	96	90	92	100	95
ต่อบ้านอื่น/ซื้อน้ำถัง	4	10	8	0	6
รวม	100	100	100	100	100

ตารางที่ 5.37 ร้อยละของการใช้โทรศัพท์ของชาวชุมชนแออัดเมืองปัตตานี

การใช้โทรศัพท์	ชุมชนแออัดในเมืองปัตตานี				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
บ้าน	46	21	0	25	23
สาธารณะ	36	53	77	58	56
มือถือ	18	26	23	17	21
รวม	100	100	100	100	100

ตารางที่ 5.38 ร้อยละของการระบายน้ำของชาวชุมชนแออัดเมืองปัตตานี

การระบายน้ำ	ชุมชนแออัดในเมืองปัตตานี				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
เทลงพื้น/คูคลอง	14	26	33	75	37
มีรางระบายน้ำ	9	26	17	8	15
มีท่อระบายน้ำ	77	47	46	17	47
รวม	100	100	100	100	100

ตารางที่ 5.39 ร้อยละของการกำจัดขยะของชาวชุมชนแออัดเมืองปัตตานี

การกำจัดขยะ	ชุมชนแออัดในเมืองปัตตานี				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
เผาทิ้ง	23	11	31	8	18
ทิ้งลงคูคลอง	68	0	39	83	48
ทิ้งที่จุดทิ้งของชุมชน	5	79	0	0	21
เทศบาลมาจัดเก็บหน้าบ้าน	5	11	31	8	14
รวม	100	100	100	100	100

หมายเหตุ : 1 ชุมชนละบารัง 2 ชุมชนบือติงตันหยง 3 ชุมชนบือติงหะยีแม 4 ชุมชนยูโยดำนภาชี

ตารางที่ 5.40 ร้อยละของเพศจากการสุ่มตัวอย่างในชุมชนแออัดเมืองปัตตานี

เพศ	ชุมชนแออัดในเมืองปัตตานี				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
ชาย	48	47	52	45	48
หญิง	52	53	48	55	52
รวม	100	100	100	100	100

ตารางที่ 5.41 ร้อยละของกลุ่มอายุผู้จากการสุ่มตัวอย่างในชุมชนแออัดเมืองปัตตานี

กลุ่มอายุ	ชุมชนแออัดในเมืองปัตตานี				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
7-20 ปี	36	41	34	38	37
21-50ปี	48	49	49	56	51
51ปีขึ้นไป	16	10	17	6	12
รวม	100	100	100	100	100

ตารางที่ 5.42 ร้อยละของสถานภาพการสมรสของชาวชุมชนแออัดเมืองปัตตานี

สถานภาพการสมรส	ชุมชนแออัดในเมืองปัตตานี				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
โสด	51	47	45	48	48
สมรส	41	38	46	49	44
ม่าย	8	15	9	3	9
รวม	100	100	100	100	100

ตารางที่ 5.43 ร้อยละของระดับการศึกษาของชาวชุมชนแออัดเมืองปัตตานี

ระดับการศึกษา	ชุมชนแออัดในเมืองปัตตานี				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
ไม่ได้ศึกษา	6	4	9	3	6
ประถมศึกษา	42	44	54	57	49
มัธยมศึกษา	36	12	12	8	17
ปอเนาะ	4	30	19	22	19
สายอาชีพ	10	7	6	11	9
ปริญญาตรี	3	4	0	0	2
รวม	100	100	100	100	100

ตารางที่ 5.44 ร้อยละของอาชีพของชาวชุมชนแออัดเมืองปัตตานี

อาชีพ	ชุมชนแออัดในเมืองปัตตานี				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
ประมง	4	14	16	14	12
ค้าขาย	24	23	28	22	24
รับจ้าง	37	35	29	34	34
นักเรียน/นักศึกษา	16	16	14	20	17
แม่บ้าน	9	4	6	3	6
เกษียณอายุ	7	4	7	8	7
รวม	100	100	100	100	100

หมายเหตุ : 1 ชุมชนสะบารัง 2 ชุมชนบือตังตันหยง 3 ชุมชนบือตังหะยีแม 4 ชุมชนยูโยดำนาฮี

ตารางที่ 5.45 ร้อยละของรายได้ของบุคคลต่อเดือนของชาวชุมชนแออัดเมืองปัตตานี

รายได้ของบุคคลต่อเดือน	ชุมชนแออัดในเมืองปัตตานี				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
1-3,000 บาท	70	59	57	59	61
3,001-6,000 บาท	30	38	32	28	32
6,001-9,000 บาท	41	2	8	12	16
9,001-12,000 บาท	14	2	2	2	5
รวม	100	100	99	100	100

ตารางที่ 5.46 ร้อยละของวิธีการรักษาพยาบาลของชาวชุมชนแออัดเมืองปัตตานี

การรักษาพยาบาล	ชุมชนแออัดในเมืองปัตตานี				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
ซื้อยากินเอง	18	16	8	0	11
คลินิก	5	0	0	0	1
ศูนย์บริการสาธารณสุข	0	5	8	0	3
โรงพยาบาล	77	79	85	100	85
รวม	100	100	100	100	100

ตารางที่ 5.47 ร้อยละของการเป็นสมาชิกกลุ่มของชาวชุมชนแออัดเมืองปัตตานี

การเป็นสมาชิกกลุ่ม	ชุมชนแออัดในเมืองปัตตานี				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
เป็น	8	10	10	5	8
ไม่เป็น	92	90	90	95	92
รวม	100	100	100	100	● 100

ตารางที่ 5.48 ร้อยละของภาษาที่ใช้สื่อสารของชาวชุมชนแออัดเมืองปัตตานี

ภาษาที่ใช้สื่อสาร	ชุมชนแออัดในเมืองปัตตานี				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
ฟังภาษามลายู	99	96	99	94	97
พูดภาษามลายู	99	96	99	94	97
อ่านภาษามลายู	90	74	65	75	76
เขียนภาษามลายู	75	59	54	25	53
ฟังภาษาไทยใต้	81	60	51	62	64
พูดภาษาไทยใต้	67	47	32	35	45
ฟังภาษาไทยกลาง	99	100	98	100	99
พูดภาษาไทยกลาง	100	100	98	100	100
อ่านภาษาไทยกลาง	90	95	78	91	89
เขียนภาษาไทยกลาง	90	95	76	92	88

หมายเหตุ : 1 ชุมชนสะบารัง 2 ชุมชนบือตังตันหยง 3 ชุมชนบือตังหะยีแม 4 ชุมชนยูโยด้านภาษี

5.2 ภาพรวมของการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมของชาวชุมชนแออัดไทยมุสลิม

จากการศึกษากิจกรรมทางสังคมทั้ง 2 ประเภท คือ กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาและกิจกรรมทั่วไป ได้ผลการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในชุมชนและเมืองของชาวชุมชนแออัดไทยมุสลิม ในเทศบาลเมืองปัตตานี รูปแบบการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความถี่ ช่วงเวลา วิธีการเดินทางไปทำกิจกรรม พื้นที่ที่ทำกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้ไปในการเดินทาง ดังต่อไปนี้

5.2.1 การทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา

มีรายละเอียดของรูปแบบการทำกิจกรรมและการใช้พื้นที่ดังนี้

1.) ความถี่ในการทำกิจกรรม จากการศึกษาภาพรวมของการทำกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม จะมีรูปแบบของความถี่ในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา ดังตารางที่ 5.49

ตารางที่ 5.49 ภาพรวมความถี่ในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยกลุ่มตัวอย่าง	ทำกิจกรรมมาก	ทำกิจกรรมน้อย
อายุ	กลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ	กลุ่มเด็กและวัยรุ่น
เพศ	ชาย	หญิง
สถานภาพ	ผู้ที่สมรสแล้ว และกลุ่มผู้เป็นม่าย	ผู้เป็นโสด
การศึกษา	ผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ผู้ที่เรียนโรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลาม(ปอเนาะ) ผู้ที่เรียนระดับประถมศึกษา ผู้ที่เรียนระดับมัธยมศึกษาและสายอาชีพ	ผู้ที่ศึกษาระดับปริญญาตรี
อาชีพ	กลุ่มผู้เกษียณอายุ รับจ้าง ค้าขาย ประมง และกลุ่มแม่บ้าน	นักเรียนนักศึกษา

กิจกรรมที่ทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กและวัยรุ่น กลุ่มผู้ใหญ่ และกลุ่มผู้สูงอายุ ร่วมกันทำมากคือ การละหมาดประจำวัน เป็นการขอพร และเคารพพระเจ้า และอีกกิจกรรมหนึ่งที่ทั้ง 3 กลุ่มเข้าร่วมกิจกรรมมาก คือ กิจกรรมประเพณีฮารีรายอ เนื่องจากงานประเพณีฮารีรายอถือเป็นงานประจำปี เป็นวันสิ้นสุดแห่งการถือศีลอด ชาวมุสลิมจะเตรียมอาหาร ขนม ไว้ 1 วัน ในวัน

รุ่งขึ้นจะพากันไปมัสยิด เพื่อทำละหมาด เสร็จแล้วไปเยี่ยมกุโบร์(สุสาน) โดยจะร่วมกันทำความสะอาด และอ่านพระคัมภีร์เพื่อแผ่ผลบุญกุศลให้แก่ผู้ตาย และในวันนี้ก็จะมีกำรเยี่ยมเยียน พบปะพูดคุยกันระหว่างญาติมิตร

และยังพบว่ากิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาที่น้อยคนได้ไปร่วมกิจกรรม คือ การประกอบพิธีฮัจญ์ หรือ วันฮารีรายอฮัจยี (วันตรุษฮัจยี) ซึ่งชาวมุสลิมถือว่ามีความสำคัญยิ่งกว่ายิ่งกว่าวันตรุษใด ๆ โดยจะเดินทางไปประกอบพิธี ณ นครเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย นอกจากนี้ยังมีรายละเอียดของการทำกิจกรรมของแต่ละกลุ่มดังนี้

กลุ่มเด็กและวัยรุ่น (อายุ7-20ปี) ส่วนใหญ่จะทำกิจกรรมประเภทนี้เมื่อเทียบกับกลุ่มผู้ใหญ่และกลุ่มผู้สูงอายุ กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาส่วนใหญ่จะเป็นการเรียนเกี่ยวกับศาสนา เช่น การเรียนอ่านคัมภีร์-อัลกุรอาน ซึ่งเป็นภาษาอาหรับ เรียนเพื่อเพียงเป็นบทสวดตามตัวอักษรเท่านั้น อีกทั้งมีการสอนประวัติความเป็นมาของศาสนาอิสลามเบื้องต้น และการปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมของอิสลาม และการเรียนอักษรยาวี ภาษามลายู หรือภาษามาเลย์ท้องถิ่น ข้อสังเกตสำหรับภาษามลายูและภาษายาวี คือ ภาษายาวี คือ ภาษาเขียน เป็นอักษรอาหรับมาใช้เขียนส่วนภาษามลายูจะใช้ภาษาโรมันเขียนเป็นภาษาโรมัน ทั้ง 2 อย่าง คือ ยาวีและโรมัน เป็นภาษามลายู แต่ภาษาที่ชาวปัตตานีใช้เป็นเพียงภาษามลายูปัตตานี ไม่มีภาษาเขียนเพราะเขียนได้ไม่ครบทุกตัว มีเพียงภาษาพูด สำหรับการทำกิจกรรมของกลุ่มเด็กและวัยรุ่นในการเรียนอ่านคัมภีร์และอักษรยาวี เพื่อเป็นการอ่านบทสวดมาใช้ในการสวดเพื่อนมัสการ(ละหมาด) และใช้พูดในชีวิตประจำวัน

กลุ่มผู้ใหญ่ (อายุ21-50 ปี) กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาที่ทำเป็นประจำ คือ การละหมาดประจำวัน การละหมาดวันศุกร์ การถือศีลอด และงานประเพณีฮารีรายอ ส่วนในกิจกรรมอื่นที่เหลือ มีการเข้าร่วมมากน้อยลดหลั่นกันไป เช่น การช่วยงานที่มัสยิด การบริจาคชะกาต เมื่อดูปัจจัยอื่นประกอบ พบว่าเพศเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างของการทำกิจกรรม โดยมากเพศชายจะทำกิจกรรมทางศาสนามากกว่าเพศหญิง จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ชายจะเป็นผู้นำทางด้านศาสนา ไม่ว่าจะเป็นผู้นำทางศาสนา อิหม่าม คอเต็บ บิหลัน ก็ล้วนแต่เป็นผู้ชาย

กลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 51 ปีขึ้นไป) จะร่วมปฏิบัติศาสนกิจและกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนามาก การถือศีลอด การละหมาดประจำวันและวันศุกร์ งานฮารีรายอ การบริจาคชะกาตและการช่วยงานของมัสยิด ยกเว้นการเรียนอ่านคัมภีร์และการเรียนอักษรยาวีที่มีการทำกิจกรรมน้อยมาก เพราะเป็นกิจกรรมที่เคยเรียนมาแล้วในวัยเด็ก ก็ทำหน้าที่สอนให้ลูกหลานสืบต่อไป

2.) ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม

จากการศึกษาไม่พบว่ามี ความแตกต่างของช่วงเวลาในการทำกิจกรรมที่จะส่งผลให้เกิดรูปแบบการทำกิจกรรมที่แตกต่างกันในกลุ่มต่างๆ ส่วนใหญ่จะปฏิบัติตามที่เคยปฏิบัติกันมา การ

ละหมาดประจำวัน 5 เวลา การละหมาดวันศุกร์ช่วงเวลาบ่าย การถือศีลอดช่วงเดือนรอมฎอน การเรียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน และการเรียนอักษรยาศาสตร์จะทำในช่วงเวลาเย็นและค่ำ เป็นช่วงเวลาที่ว่างเว้นจากการทำกิจกรรมอื่นๆ และเป็นเวลาของครอบครัว โดยกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุจะเป็นผู้สอนให้ลูกหลานอ่านคัมภีร์

3.) วิธีการเดินทางไปทำกิจกรรม

พบว่าภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มอายุจะใช้เวลาเดินทางเป็นหลักในการเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจเกี่ยวกับศาสนา และมีกิจกรรมที่ไม่ต้องเดินทาง คือ การถือศีลอด ซึ่งเป็นกิจกรรมการฝึกฝนร่างกายและจิตใจให้รู้สึกถึงความหิวโหย ซึ่งถ้าหากต้องเดินทางไกลไม่ได้ถือตามเวลาในเดือนรอมฎอนก็สามารถหาเวลาในการถือศีลอดชดเชยได้ในเดือนอื่น ส่วนการประกอบพิธีฮัจญ์ก็เป็นกิจกรรมที่มีคนเดินทางไปร่วมกิจกรรมน้อยมาก เพราะต้องเดินทางไปประกอบพิธีไกลถึง นครเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ที่มีมุสลิมจากทั่วทุกมุมโลกไปปฏิบัติศาสนกิจร่วมกัน และใช้เวลาถึง 3 เดือน 10 วัน สำหรับการเดินทางไปประกอบพิธี

4.) พื้นที่ทำกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง

จาก 9 กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา พบว่ามีการใช้พื้นที่หลักในการทำกิจกรรมคือ บ้าน มัสยิด และ กุโบร์ เนื่องด้วยศาสนาอิสลามไม่ได้เป็นเพียงศาสนาเท่านั้น แต่เป็นวิถีชีวิตทั้งหมดของมุสลิมด้วย ดังนั้นพื้นที่ในบ้านจึงใช้เป็นที่ละหมาดด้วย ในกรณีที่ไม่ได้ไปมัสยิด

5.2.2 กิจกรรมทั่วไป

จาก 10 กิจกรรมในแบบสอบถาม พบว่าการทำกิจกรรมประเภทนี้ขึ้นกับเวลาว่างและความสนใจในการทำกิจกรรมของแต่ละคนหลังจากว่างเว้นจากการทำงานหลัก สรุปได้ดังนี้

กลุ่มเด็กและวัยรุ่น(อายุ7-20ปี) จะเรียนหนังสือเป็นหลัก ดังนั้นการทำกิจกรรมทั่วไปจะทำก่อนหรือหลังจากกลับโรงเรียนหรือในวันหยุด

กลุ่มผู้ใหญ่(21-50ปี) จะทำงานเป็นหลัก กิจกรรมทั่วไปที่ทำมากคือ การทำงานบ้านก็จะทำทุกวันเป็นกิจวัตร เพราะเป็นหน้าที่ที่ต้องดูแลบ้าน

กลุ่มผู้สูงอายุ(51 ปีขึ้นไป) มีทั้งผู้ที่ยังทำงานอยู่และเกษียณแล้ว กิจกรรมหลักที่ทำมากก็ยังคงเป็นการทำงานอยู่ และการทำงานบ้านที่ช่วยคนในครอบครัวดูแล ส่วนการช่วยทำงานของชุมชนผู้สูงอายุก็เป็นกำลังสำคัญในการเตรียมงานและอยู่ร่วมงานจนเลิก เพราะถือเป็นการพบปะพูดคุยกับคนในชุมชน

อย่างไรก็ตามเรื่องของการใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรมประเภทนี้ พบว่าจะใช้พื้นที่ไม่จำกัด บริเวณบ้าน ละครบ่อน ในชุมชน หรือว่าในเมือง(ตารางที่5.90) ซึ่งรูปแบบการทำกิจกรรมเกี่ยวกับความถี่ ช่วงเวลา และวิธีการเดินทางไปทำกิจกรรมของกลุ่มประชากรตัวอย่าง จะเป็นดังนี้

1.) ความถี่ในการทำกิจกรรม

จากภาพรวมพบว่าส่วนใหญ่การทำงานบ้าน เป็นกิจกรรมที่ทุกคนในชุมชนทำบ่อยที่สุด ซึ่งเป็นกิจวัตรประจำวันของทุกคนในบ้านที่ต้องรับผิดชอบ ดูแลและช่วยกันทำ

การซื้อของในชุมชนก็นิยมไปซื้อที่ร้านละครบ่อนใกล้ๆบ้าน สินค้าที่ซื้อส่วนใหญ่จะเป็นอาหารสำเร็จรูป โดยจะมีขายทั้งช่วงเช้าและเย็น ส่วนการไปซื้อของในเมืองนั้นจะมีการทำกิจกรรมปานกลาง (สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง) จะมีตลาดให้เลือกซื้อของ กิน ของใช้ เครื่องอุปโภคบริโภค ต่างๆ ถึง 4 ตลาด คือ ตลาดพิธาน สำหรับเลือกซื้อของสด จะเริ่มขายตั้งแต่ตีสี่ และเลิกประมาณเที่ยงวัน ตลาดมะกรูด สำหรับเลือกซื้อผลไม้ กับข้าว อาหารสำเร็จรูปจะเริ่มขายช่วงเวลาประมาณบ่ายสามโมง จนกระทั่งถึงเวลาประมาณหนึ่งทุ่ม ตลาดเทศวิวัฒน์ หรือตลาดใต้รุ่ง ส่วนใหญ่เป็น อาหารสำเร็จรูป เริ่มขายประมาณหกโมงเย็นเป็นต้นไป และตลาดนัดจะบังติกอ จะมีสินค้าตั้งแต่ ของสด ของกิน ของใช้มือสอง จำพวกเสื้อผ้า กระเป๋า ซึ่งเป็นอีกตลาดหนึ่งที่ได้ได้รับความนิยมไปจับจ่ายใช้สอย เนื่องจากราคาถูก จะมีทุกวันจันทร์และวันพฤหัสบดี เริ่มขายตั้งแต่เวลา 6 โมงเช้าจนถึง ป่าโมง

ส่วนการไปหาหมอ จะไปเมื่อยามเจ็บป่วยซึ่งนานๆจะป่วยซักครั้ง หรือหากป่วยไม่ถึงขั้นร้ายแรงก็ซื้อยากินเอง สำหรับการไปธนาคารก็ขึ้นอยู่กับความจำเป็น และการออกกำลังกายก็ขึ้นอยู่กับความสนใจและเวลารว่างของคนแต่ละกลุ่ม

และเมื่อดูกลุ่มอายุของผู้ทำกิจกรรมพบว่า การทำกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับกลุ่มอายุของผู้ทำกิจกรรม คือ กลุ่มเด็กและวัยรุ่น(อายุ7-20ปี) กิจกรรมหลักที่ทำคือการเรียนหนังสือ หลังจากเรียนหนังสือ ก็จะทำกิจกรรมทั่วไป คือ การช่วยทำงานบ้าน และกิจกรรมที่กลุ่มนี้ทำมากกว่ากลุ่มผู้ใหญ่และกลุ่มผู้สูงอายุ คือ การออกกำลังกาย หรือการไปเล่น กับ เพื่อนที่โรงเรียน เพื่อนข้างบ้าน หลังจากเลิกเรียนในตอนเย็น ส่วนกลุ่มผู้ใหญ่และกลุ่มผู้สูงอายุ จะออกกำลังกายโดยการเดินเล่นภายในชุมชน และพบปะพูดคุยกับคนในชุมชน

กลุ่มผู้สูงอายุ(51 ปีขึ้นไป) จะช่วยงานชุมชนและงานเพื่อนบ้านมากกว่ากลุ่มเด็กและวัยรุ่น และกลุ่มผู้ใหญ่ เนื่องจากกลุ่มผู้สูงเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มาก ก็จะมาช่วยงานตั้งแต่เตรียมงานจนเลิกงาน

2.) ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม

จากการศึกษาพบว่า ในภาพรวม เมื่อเสร็จสิ้นการทำกิจกรรมหลักในแต่ละวัน คือ การเรียนหนังสือของกลุ่มเด็กและวัยรุ่น และการทำงานของกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ก็จะเป็นช่วง

เวลาทำกิจกรรมที่เหลือ ได้แก่ การออกกำลังกาย โดยพบว่าทั้ง 3 กลุ่มจะออกกำลังกายในช่วงเวลาเย็น การทำกิจกรรมของกลุ่มเด็กและวัยรุ่นจะเป็นการวิ่งเล่นภายในชุมชน รวมไปถึงการเล่นกีฬา ส่วนกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุจะถือว่าการเดินทางไปซื้อของร้านค้าในชุมชนและการทำงานบ้านเป็นการออกกำลังกายอยู่แล้ว

ส่วนช่วงเวลาของการทำกิจกรรมอื่นๆที่น่าสนใจคือ การช่วยงานของชุมชน ได้แก่ การจัดงานประเพณีฮารีรายอ งานเลี้ยงน้ำชา งานเมอลิด เป็นต้น และงานของเพื่อนบ้าน ได้แก่ งานแต่งงาน งานทำบุญ งานศพ งานมะโชะยาวิ เป็นต้น ทุกคนจะมาช่วยงานกัน กลุ่มเด็กและวัยรุ่นจะช่วยงานตอนเย็นหลังจากกลับจากโรงเรียนแล้ว หรือในช่วงวันหยุด ในขณะที่กลุ่มผู้ใหญ่และกลุ่มผู้สูงอายุจะช่วยงานในตอนสาย

การซื้อของในชุมชนและเมืองพบว่า กลุ่มผู้ใหญ่ที่เป็นเพศหญิงจะทำกิจกรรมนี้มาก ส่วนใหญ่จะไปซื้อสินค้าที่เป็นของสด สำหรับทำกับข้าวเลี้ยงคนในครอบครัว ช่วงเวลาเช้า คือ ตลาดพิธาน และการไปหาหมอและการไปธนาคาร ก็มักจะไปตอนสาย

3.) วิธีเดินทางไปทำกิจกรรม

มีทั้งกิจกรรมที่ต้องเดินทางและไม่ต้องเดินทาง ซึ่งกิจกรรมที่ทำอยู่ในบ้านไม่ต้องเดินทางคือ การทำงานบ้าน หากต้องเดินทางไปทำกิจกรรมคนส่วนใหญ่ในชุมชนก็นิยมเดินเท้าไปทำกิจกรรม เช่น การออกกำลังกาย การซื้อของในชุมชน การช่วยงานชุมชนและเพื่อนบ้าน เพราะส่วนใหญ่จะเป็นเพียงการเดินทางไปแค่ละแวกบ้าน และชุมชนมีความคับแคบ มีชอกชอยต่างๆ สามารถเดินเท้าไปได้สะดวกกว่าการนำรถจักรยานหรือจักรยานยนต์ไป แม้กระทั่งการเดินทางไปเรียนหนังสือของเด็กและวัยรุ่นก็นิยมเดินเท้าไป เพราะเป็นอาณาเขตภายในชุมชน คือ โรงเรียนระดับประถมศึกษา ได้แก่ โรงเรียนสะบารัง โรงเรียนเทศบาล 3 (ปากน้ำ) และโรงเรียนเบญจมาศวิทยาส์ ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับมัธยม แต่ถ้าเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม(ปอเนาะ) ซึ่งเป็นโรงเรียนที่อยู่ในอำเภอหรือจังหวัดอื่น จะเดินทางด้วยรถรับจ้าง

การเดินทางไปทำงานของกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ซึ่งที่ทำงานก็อยู่ในเมืองก็จะเดินทางโดยรถจักรยานยนต์เป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งการ เดินทางไปซื้อของ ไปหาหมอ และไปธนาคาร

4.) พื้นที่ทำกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมประเภทนี้ พบว่ามีการใช้พื้นที่ไม่จำกัดบริเวณ กิจกรรมที่เกิดขึ้นทั้งในบริเวณบ้าน ละแวกบ้าน ในชุมชนหรือในเมือง และมีระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางดังตารางที่ 5.50

ตารางที่ 5.50 สถานที่ทำกิจกรรมและระยะเวลาเดินทางไปทำกิจกรรมของชาวมุสลิมในเทศบาลเมืองปัตตานี

กิจกรรม	พื้นที่																			หมายเหตุ		
	บ้าน	2บ้านเพื่อนบ้าน	โรงเรียนบ้านตะบารัง	โรงพยาบาล	ที่ทำงาน	มัสยิด	ตลาด	ศูนย์	โรงเรียน	โรงเรียน	โรงพยาบาล	ศูนย์	ศูนย์	ศูนย์	ศูนย์	ศูนย์	ศูนย์	ศูนย์	ศูนย์			
กิจกรรมทางศาสนา																						
การละหมาดประจำวัน	*																		0	0	0	1พื้นที่ในระดับบ้าน
การละหมาดวันศุกร์	*																		0	20	10	2พื้นที่ในละแวกบ้าน
การเวียนอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน	*	*							*						*	*		3	30	17	3พื้นที่ในระดับชุมชน	
การเวียนอักษรยาศา	*	*							*						*	*		0	30	15	4พื้นที่ในระดับโรงเรียน	
การถือศีลอด	*																	0	0	0	อื่นๆ	
การบริจาคชะกาต							*		*	*					*	*		3	10	7		
การประกอบพิธีฮัจญ์																	*	0	0	0		
งานฮารีรายอ		*													*	*		5	20	13		
การชวยงานที่มีสยิด															*	*		2	20	11		
กิจกรรมทั่วไป																						
ทำงานบ้าน	*																		0	0	0	
ทำงาน					*			*										5	20	12.5		
เรียนหนังสือ			*	*				*	*	*						*		3	20	11.5		
ซื้อของในชุมชน		*																2	7	4.5		
ซื้อของในเมือง							*											5	20	13		
ชวยงานชุมชน	*	*																2	10	6		
ชวยงานเพื่อนบ้าน	*	*																2	7	4.5		
หาหมอ										*								3	20	12		
ไปธนาคาร											*							5	25	15		
ออกกำลังกาย			*	*				*				*	*					5	20	13		

5.3 ความสัมพันธ์ของการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมของชาวชุมชนแออัด

การใช้พื้นที่ซึ่ง หมายถึง การทำกิจกรรมบริเวณบ้าน ละแวกบ้าน และรวมทั้งบริเวณอื่นๆ ในชุมชน และเมืองด้วย ทั้งนี้ย่อมเป็นไปตามการรับรู้ต่อการใช้พื้นที่ โดยผู้ที่อยู่อาศัยหรือคนในชุมชนนั่นเอง การอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนเป็นการแสดงออกซึ่งวัฒนธรรมของกลุ่มคนที่อยู่อาศัย ลักษณะของการอยู่ร่วมกัน เป็นชุมชน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากสังคมและวัฒนธรรมของผู้คนในชุมชนด้วย เช่นเดียวกันกับการใช้พื้นที่ไม่ว่าจะเป็นบริเวณบ้าน ละแวกบ้าน หรือบริเวณโดยรอบของทั้งชุมชนและเมืองก็ตาม ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของผู้คนในชุมชนนั้นๆ เป็นผู้กำหนดขึ้น จนกลายมาเป็นแบบแผนในการใช้พื้นที่ของกลุ่มตนขึ้นมา

การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมของคนในชุมชนแออัดไทยมุสลิม ในเทศบาลเมืองปัตตานีนั้น พบว่าคนทุกวัยจะใช้พื้นที่ทำกิจกรรมทั้ง 2 ประเภทซ้ำๆ เหมือนกัน และใช้เวลาไปสถานที่นั้นๆ ใกล้เคียงกัน เว้นแต่ความถี่ในการทำกิจกรรมเท่านั้นที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถสรุปความสัมพันธ์การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมของชาวชุมชนแออัดที่มีต่อพื้นที่เมืองเป็น 2 ระดับ คือ การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในระดับชุมชน และการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในระดับเมือง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.3.1 การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในระดับชุมชน

1.) กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา ในภาพรวมจะมีการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในบ้านและชุมชนแบ่งได้เป็น

- 1.1) การใช้พื้นที่ในบ้าน บ้านของชาวไทยมุสลิมก็มีหน้าที่ทางศาสนาเช่นเดียวกับมัสยิด เนื่องด้วยศาสนาอิสลามไม่ได้เป็นเพียงศาสนาเท่านั้น แต่เป็นวิถีชีวิตทั้งหมดของมุสลิมด้วย ดังนั้นพื้นที่ในบ้านจึงใช้เป็นทีละหมดด้วย ในกรณีที่ไม่ได้ไปมัสยิด
- 1.2) การใช้พื้นที่ในชุมชน จะเป็นการใช้พื้นที่มัสยิดมากที่สุด มัสยิดทั้ง 4 ชุมชน ได้แก่ มัสยิดชุมชนสะบารัง มัสยิดชุมชนบือติงตันหยง มัสยิดชุมชนบือติงหะยีแม และมัสยิดชุมชนยูโยด้านภาชี ซึ่งกิจกรรมหลักที่ทำ ได้แก่ กิจกรรมประจำวัน คือ การละหมาดประจำวัน 5 เวลา และการเรียนการสอนเกี่ยวกับหลักการศาสนา การอ่านคัมภีร์อัล-กุรอาน และการเรียนอักษรยาวีซึ่งทำการเรียนการสอนในโรงเรียนตาสีกาอยู่บริเวณมัสยิดแต่ละแห่ง กิจกรรมประจำสัปดาห์ คือ การละหมาดวันศุกร์ในช่วงเวลาบ่าย และกิจกรรมประเพณีประจำปี คือ การถือศีลอด เมื่อถือศีลอดครบเวลาจะมีงานประเพณีฮารีรายอซึ่งจัดเป็นประจำทุกปี

ชาวชุมชนก็จะไปละหมาดที่มัสยิดก่อนในช่วงเช้า แล้วจึงไปอ่านหรือสวดคัมภีร์ ณ สุสาน(กูโบร์)ในช่วงบ่าย

2.)กิจกรรมทั่วไป พบว่า คนทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กและวัยรุ่น กลุ่มผู้ใหญ่ และกลุ่มผู้สูงอายุ จะมีรูปแบบการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมทั่วไปจะพบความแตกต่างของระดับความถี่การใช้พื้นที่ โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการทำงาน และการเรียนหนังสือ กลุ่มเด็กและวัยรุ่นจะใช้เรียนหนังสือเป็นหลัก ขณะที่กลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุจะทำงานเป็นหลัก นอกจากนี้ยังพบว่ารัศมีมีการทำกิจกรรมแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่าสถานที่เรียนหนังสือและสถานที่ทำงานอยู่ที่ใด ส่วนกิจกรรมที่เหลืออื่นๆพบว่ากิจกรรมที่ทำรองลงมาจากการทำงานหลัก คือ การทำงานบ้าน ซึ่งเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคนในบ้านที่ต้องช่วยกันดูแล นอกจากกิจกรรมการทำงานบ้านแล้ว ก็จะมีกิจกรรมที่ช่วยเหลือเพื่อนบ้าน การจัดกิจกรรมต่างๆของชุมชน และชื่อของในชุมชนซึ่งคนในชุมชนจะนิยมไปใช้บริการร้านค้ามากกว่า

5.3.2 การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมระดับเมือง

1.)กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา ส่วนใหญ่คนในชุมชนใช้พื้นที่ทำกิจกรรมทางด้านศาสนาในบริเวณบ้านหรือมัสยิดในชุมชนอยู่แล้ว ซึ่งการใช้พื้นที่ระดับเมืองมักจะเป็นการเข้าร่วมงานประเพณีประจำปีกับทางจังหวัดได้จัดให้ประชาชนในเมืองเข้าร่วม คือ งานประเพณีฮารีรายอ หรือ การเข้าร่วมละหมาดวันศุกร์ ณ มัสยิดกลางปัตตานี ซึ่งก็แล้วแต่ความสะดวกในการเดินทางของแต่ละคน

2.)กิจกรรมทั่วไป การไปซื้อของในเมืองนั้นจะมีการทำกิจกรรมปานกลาง (สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง) จะมีตลาดให้เลือกซื้อของ กิน ของใช้ เครื่องอุปโภค บริโภค ต่างๆ ถึง 4 ตลาด คือ ตลาดพิธาน สำหรับเลือกซื้อของสด จะเริ่มขายตั้งแต่ตีสี่ และเลิกประมาณเที่ยงวัน ตลาดมะกรูด สำหรับเลือกซื้อผลไม้ กับข้าว อาหารสำเร็จรูปจะเริ่มขายช่วงประมาณบ่ายสามโมง จนกระทั่งถึงเวลาประมาณหนึ่งทุ่ม ตลาดเทศวิวัฒน์ หรือตลาดใต้รุ่ง ส่วนใหญ่เป็น อาหารสำเร็จรูป เริ่มขายประมาณหกโมงเย็นเป็นต้นไป และตลาดนัดจะบังติกอ จะมีสินค้าตั้งแต่ ของสด ของกิน ของใช้มือสอง จำพวกเสื้อผ้า กระเป๋า ซึ่งเป็นอีกตลาดหนึ่งที่มีความนิยมไปจับจ่ายใช้สอย เนื่องจากราคาถูก จะมีทุกวันจันทร์และวันพฤหัสบดี เริ่มขายตั้งแต่เวลา 6 โมงเช้าจนถึง บ่ายโมง สำหรับการไปหาหมอ ไปธนาคาร พบว่าทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่างไปใช้บริการน้อยหรือจะไปตามความจำเป็น ซึ่งการไปหาหมอจะไปหาหมอที่โรงพยาบาลปัตตานี ซึ่งเป็นโรงพยาบาลของรัฐแห่งเดียวในจังหวัดปัตตานี และการไปธนาคารก็จะไปธนาคารพาณิชย์ที่มีการดำเนินการตามหลักการของศาสนาอิสลามซึ่งธนาคารส่วนใหญ่ในจังหวัดปัตตานีก็มีการดำเนินการอยู่แล้ว

ตารางที่ 5.51 ตัวอย่างรูปแบบกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน

ตัวอย่างที่ 1	เวลา				
	เช้า(03.00-07.59น.)	สาย(08.00-12.59น.)	บ่าย(13.00-15.59น.)	เย็น(16.00-19.59น.)	ค่ำ(20.00น.เป็นต้นไป)
<p>1.กลุ่มเด็กและวัยรุ่น</p> <p>กิจกรรมหลักที่เกิดขึ้นเป็นประจำ</p> <p>กิจกรรมรองที่เกิดขึ้นเป็นบางครั้ง</p> <p>สถานที่ทำกิจกรรม</p> <p>พื้นที่ทำกิจกรรม</p> <p>วิธีการเดินทางไปทำกิจกรรม</p> <p>ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางโดยเฉลี่ย</p>	<p>ทำงานบ้าน</p> <p>บ้าน</p> <p>บริเวณบ้าน</p> <p>ไม่มี</p> <p>0 นาที</p>	<p>บ้าน</p> <p>บ้าน</p> <p>บริเวณบ้าน</p> <p>ไม่มี</p> <p>0 นาที</p>	<p>อ่านหนังสือ เล่นกับเพื่อน</p> <p>บ้าน</p> <p>เดิน จักรยาน</p>	<p>เรียนอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน</p> <p>ชื่อขนม เล่นกับเพื่อน</p> <p>ออกกำลังกาย</p> <p>บ้าน บ้านเพื่อน ตลาดกา/มัสยิด</p> <p>ร้านค้าใกล้บ้าน</p> <p>บริเวณบ้าน ละแวกบ้าน</p> <p>เดิน จักรยาน</p> <p>0-5 นาที</p>	<p>เรียนอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน</p> <p>บ้าน บ้านเพื่อน ตลาดกา/มัสยิด</p> <p>บริเวณบ้าน ในชุมชน</p> <p>เดิน จักรยาน</p> <p>0-5 นาที</p>
<p>2.กลุ่มผู้ใหญ่</p> <p>กิจกรรมหลักที่เกิดขึ้นเป็นประจำ</p> <p>กิจกรรมรองที่เกิดขึ้นเป็นบางครั้ง</p> <p>สถานที่ทำกิจกรรม</p> <p>พื้นที่ทำกิจกรรม</p> <p>วิธีการเดินทางไปทำกิจกรรม</p> <p>ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางโดยเฉลี่ย</p>	<p>ทำงานบ้าน จ่ายตลาด</p> <p>ละหมาดประจำวัน</p> <p>บ้าน ตลาด ร้านค้า</p> <p>บริเวณบ้าน</p> <p>เดิน จักรยานยนต์</p> <p>0-20 นาที</p>	<p>ละหมาดประจำวัน</p> <p>บ้าน มัสยิด</p> <p>บริเวณบ้าน ในชุมชน</p> <p>เดิน จักรยานยนต์</p> <p>0-15 นาที</p>	<p>ทำงานบ้าน</p> <p>ละหมาดประจำวัน</p> <p>พูดคุยกับเพื่อนบ้าน</p> <p>บ้าน มัสยิด</p> <p>บริเวณบ้าน ในชุมชน</p> <p>เดิน จักรยานยนต์</p> <p>0-15 นาที</p>	<p>ทำงานบ้าน ละหมาดประจำวัน</p> <p>เรียนอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน</p> <p>ชื่อของ พูดคุยกับเพื่อนบ้าน</p> <p>ออกกำลังกาย</p> <p>บ้าน บ้านเพื่อน ตลาดกา/มัสยิด</p> <p>ร้านค้าใกล้บ้าน</p> <p>บริเวณบ้าน ละแวกบ้าน</p> <p>เดิน จักรยานยนต์</p> <p>0-15 นาที</p>	<p>ละหมาดประจำวัน</p> <p>เรียนอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน</p> <p>บ้าน บ้านเพื่อน ตลาดกา/มัสยิด</p> <p>บริเวณบ้าน ในชุมชน</p> <p>เดิน จักรยานยนต์</p> <p>0-15 นาที</p>

ตัวอย่างที่ 1 การทำกิจกรรมด้านศาสนาประจำวัน	เวลา				
	เช้า(03.00-07.59น.)	สาย(08.00-12.59น.)	บ่าย(13.00-15.59น.)	เย็น(16.00-19.59น.)	ค่ำ(20.00น. เป็นต้นไป)
3.กลุ่มผู้สูงอายุ					
กิจกรรมหลักที่เกิดขึ้นเป็นประจำ	ทำงานบ้าน ละหมาดประจำวัน	ละหมาดประจำวัน	ทำงานบ้าน ละหมาดประจำวัน	ทำงานบ้าน ละหมาดประจำวัน สอนอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน	ละหมาดประจำวัน สอนอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน
กิจกรรมรองที่เกิดขึ้นเป็นบางครั้ง	จ่ายตลาด		พูดคุยกับเพื่อนบ้าน	ชื่อของ พุดคุยกับเพื่อนบ้าน ออกกำลังกาย	
สถานที่ทำกิจกรรม	บ้าน ตลาด ร้านค้า	บ้าน มัสยิด	บ้าน มัสยิด	บ้าน บ้านเพื่อน มัสยิด ร้านค้าใกล้บ้าน	บ้าน บ้านเพื่อน มัสยิด
พื้นที่ทำกิจกรรม	บริเวณบ้าน	บริเวณบ้าน ในชุมชน	บริเวณบ้าน ในชุมชน	บริเวณบ้าน ละแวกบ้าน	บริเวณบ้าน ในชุมชน
วิธีการเดินทางไปทำกิจกรรม	เดิน จักรยานยนต์	เดิน จักรยานยนต์	เดิน จักรยานยนต์	เดิน จักรยานยนต์	เดิน จักรยานยนต์
ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางโดยเฉลี่ย	0-20 นาที	0-15 นาที	0-15 นาที	0-15 นาที	0-15 นาที

ตัวอย่างที่ 2 การทำกิจกรรมทั่วไป	เวลา				
	เช้า(03.00-07.59น.)	สาย(08.00-12.59น.)	บ่าย(13.00-15.59น.)	เย็น(16.00-19.59น.)	ค่ำ(20.00น. เป็นต้นไป)
<p>1.กลุ่มเด็กและวัยรุ่น</p> <p>กิจกรรมหลักที่เกิดขึ้นเป็นประจำ</p> <p>กิจกรรมรองที่เกิดขึ้นเป็นบางครั้ง</p> <p>สถานที่ทำกิจกรรม</p> <p>พื้นที่ทำกิจกรรม</p> <p>วิธีการเดินทางไปทำกิจกรรม</p> <p>ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางโดยเฉลี่ย</p>	<p>ทำงานบ้าน</p> <p>บ้าน</p> <p>บริเวณบ้าน</p> <p>ไม่มี</p> <p>0 นาที</p>	<p>เรียนหนังสือ</p> <p>ร.ร.สระบัวรัง,เทศบาล3 ร.ร.เบญจมาฯ เป็นต้น</p> <p>ในชุมชน ในเมือง</p> <p>เดิน จักรยานยนต์ รถรับจ้าง</p> <p>3-20 นาที</p>	<p>เรียนหนังสือ</p> <p>ร.ร.สระบัวรัง,เทศบาล3 ร.ร.เบญจมาฯ เป็นต้น</p> <p>ในชุมชน ในเมือง</p> <p>เดิน จักรยานยนต์ รถรับจ้าง</p> <p>3-20 นาที</p>	<p>ทำงานบ้าน</p> <p>ช้อปปิ้ง เล่นกับเพื่อน</p> <p>ออกกำลังกาย</p> <p>บ้าน บ้านเพื่อน ร้านค้าใกล้บ้าน</p> <p>บริเวณบ้าน ละแวกบ้าน</p> <p>เดิน จักรยาน</p> <p>0-5 นาที</p>	<p>ทำการบ้าน อ่านหนังสือ</p> <p>บ้าน</p> <p>บริเวณบ้าน</p> <p>ไม่มี</p> <p>0 นาที</p>
<p>2.กลุ่มผู้ใหญ่</p> <p>กิจกรรมหลักที่เกิดขึ้นเป็นประจำ</p> <p>กิจกรรมรองที่เกิดขึ้นเป็นบางครั้ง</p> <p>สถานที่ทำกิจกรรม</p> <p>พื้นที่ทำกิจกรรม</p> <p>วิธีการเดินทางไปทำกิจกรรม</p> <p>ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางโดยเฉลี่ย</p>	<p>ทำงานบ้าน ทำงาน</p> <p>ชื่อของในชุมชน/เมือง</p> <p>บ้าน ตลาด ร้านค้า</p> <p>บริเวณบ้าน</p> <p>เดิน จักรยานยนต์</p> <p>0-20 นาที</p>	<p>ทำงาน</p> <p>ชื่อของ ไปธนาคาร หามมอ</p> <p>ตลาด ที่ทำงาน ธนาคาร โรงพยาบาล</p> <p>ในชุมชน ในเมือง</p> <p>เดิน จักรยานยนต์ รถรับจ้าง</p> <p>0-20 นาที</p>	<p>ทำงาน</p> <p>ชื่อของ ไปธนาคาร หามมอ</p> <p>ที่ทำงาน</p> <p>ในชุมชน ในเมือง</p> <p>เดิน จักรยานยนต์ รถรับจ้าง</p> <p>0-20 นาที</p>	<p>ทำงานบ้าน</p> <p>ชื่อของ พุดคุยกับเพื่อนบ้าน</p> <p>ออกกำลังกาย</p> <p>บ้าน บ้านเพื่อน ร้านค้าใกล้บ้าน</p> <p>บริเวณบ้าน ละแวกบ้าน</p> <p>เดิน</p> <p>0-5 นาที</p>	<p>บ้าน</p> <p>บ้าน</p> <p>ไม่มี</p> <p>0 นาที</p>

ตัวอย่างที่ 2 การทำกิจกรรมทั่วไป	เวลา				
	เช้า(03.00-07.59น.)	สาย(08.00-12.59น.)	บ่าย(13.00-15.59น.)	เย็น(16.00-19.59น.)	ค่ำ(20.00น.เป็นต้นไป)
3.กลุ่มผู้สูงอายุที่เกษียณอายุแล้ว กิจกรรมหลักที่เกิดขึ้นเป็นประจำ	ทำงานบ้าน	ทำงานบ้าน	พูดคุยกับเพื่อนบ้าน	ทำงานบ้าน	
กิจกรรมรองที่เกิดขึ้นเป็นบางครั้ง	จ่ายตลาด	หาหม้อ		ซื้อของ พูดคุยกับเพื่อนบ้าน	
สถานที่ทำกิจกรรม	บ้าน ตลาด ร้านค้า	บ้าน โรงพยาบาล	บ้าน มัสยิด	บ้าน บ้านเพื่อน มัสยิด ร้านค้าใกล้บ้าน	บ้าน
พื้นที่ทำกิจกรรม	บริเวณบ้าน ในชุมชน	บริเวณบ้าน ในเมือง	บริเวณบ้าน ในชุมชน	บริเวณบ้าน ละแวกบ้าน	บ้าน
วิธีการเดินทางไปทำกิจกรรม	เดิน จักรยานยนต์	เดิน จักรยานยนต์ รถรับจ้าง	เดิน	เดิน จักรยานยนต์	ไม่มี
ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางโดยเฉลี่ย	0-20 นาที	0-15 นาที	0-15 นาที	0-15 นาที	0 นาที